

Baptria

Vol. 26 2001 N:o 3

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

ISSN 0355-4791

BAPTRIA

Julkaisija - Utgivare

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Lehti postitetaan Suomen Perhostutkijain Seuran jäsenille. Osoitteenmuutokset Seuran toimistoon.

Toimitus - Redaktion

Päätoimittaja: Pasi Sihvonen, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Hyönteisosasto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto, puh. 09-1912 8821 t, fax 09-1912 8843, e-mail: pasi_sihvonen@hotmail.com, (Varsinaiset artikkelit)

Toimitussihteeri: Jere Salminen, Kämnerintie 4 B 32, 00750 Helsinki, puh. 050 363 7963, e-mail: jere.salminen@vyh.fi, (Tiedotukset, Rysän pohjalta)

Erikoisnumeroiden toimittaja: Marko Nieminen, Pullerikinahde 10 K 26, 33710 Tampere, puh. 03-363 0902, e-mail: marko.nieminen@helsinki.fi

Ruotsinnokset: Magnus Östman

Ilmestyminen - Utkommer

4 numeroa vuodessa - 4 häften per år

Nu- mero	Ilmesty y	Artikkelien viimeinen jättöaika	Tiedotusten viimeinen jättöaika
1	helmik. alku	10.12.	8.1.
2	huhtik. alku	10.2.	8.3.
3	kesäk. alku	10.4.	8.5.
4	lokak. alku	10.8.	7.9.

Ilmoitukset - Annonser

takakansi - bakpärm 800 mk

1/1 sivu - sida 600 mk

1/2 sivu - sida 400 mk

1/4 sivu - sida 300 mk

Paino - Tryckeri

Viestipaino Oy, Tampere

Suomen Perhostutkijain Seura ry

Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Toimisto

auki ma ja ke klo 10-16, ti ja to klo 10-18
Mannerheimintie 146, 00270 Helsinki, puh. 09-477 2310,
050-586 8531, fax 09-477 2311
Sähköposti: toimisto@perhostutkijainseura.fi

Kokoukset

Varsinaiset kokoukset pidetään yleensä kesäkuukausia lukuunottamatta kuukauden toisena keskiviikkona, paitsi tammi- ja syyskuussa kolmantena, Ekologian ja systematiikan laitoksen suuressa luentosalissa P. Rautatiek. 13, klo 18.30 alkaen. Tarkemmat tiedot kokouksista "Tiedotuksia jäsenistölle" -palstalla.

Hallitus - Styrelse

Puheenjohtaja - Ordförande

Antti Aalto, Anttilantie 10, 05840 Hyvinkää, puh. 019-433 885 k, 019-45 871 t, 019-338 231 kesäas., e-mail: anaaalto@hotmail.com

Varapuheenjohtaja - Viceordförande

Vesa Lepistö, Stadsvikintie 82, 01150 Söderkulla, puh. 09-272 8778 k, 09-6151 8206 t, e-mail: vesa.lepisto@rastor.fi

Taloudenhoitaja - Ekonom

Timo Ranki, Bredantie 8 B 11, 02700 Kauniainen, puh. 09-661 100 t, 050-551 3838, e-mail: timo.ranki@ifa.fi

Risto Martikainen, Hallituskatu 23 A 12, 33200 Tampere, puh. 03-222 1816 k, 03-389 9199 t, 03-538 4084 kesäas., e-mail: viestipaino@viestipaino.fi

Jere Salminen, Kämnerintie 4 B 32, 00750 Helsinki, puh. 050 363 7963, e-mail: jere.salminen@vyh.fi

Pekka Robert Sundell, Raisontie 4 B 15, 00280 Helsinki, puh. 09-241 5450, 0400-783 355, e-mail: faunatica.pekka@jippii.fi

Kari Vaalamo, Nuottatie 5 B 3, 02230 Espoo, puh. 09-884 0590 k

Bo Wikström, Yli-Haakkointie 13, 03100 Nummela, puh. 09-222 3706, 040-548 3812, e-mail: bo.wikstrom@saunalahti.fi

Muut virkailijat - Övriga funktionärer

Sihteeri - Sekreterare

Toiminnanohjaaja - Verksamhetsledare

Jari Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa, matka-puh. 050-586 8531,
tavattavissa toimistossa yleensä ti ja to klo 15-18

Toimistos sihteeri

Marian Gokkonen

Kirjastonhoitaja - Bibliotekarie

Ari Uusimäki, Eskolantie 16 B 18, 00720 Helsinki, puh. 050-3807199

Keräilytarvikkeiden välittäjä - Insamlingstillbehör

Timo Kämäräinen, myynti kokousten yhteydessä
Postitilaukset Seuran toimistolle.

Toimikunnat - Utskott

Tiedonantotoimikunta - Utskott för meddelanden

Taloustoimikunta - Ekonomiutskott

Eettinen toimikunta - Etiskt utskott

Suojelutoimikunta - Utskott för fjärlsskydd

Havaintotoimikunta - Observationsutskott

Toiminnanohjaaja osallistuu kaikkien toimikuntien työskentelyyn ja hänen kauttaan saa niihin yhteyttä.

Pankkiyhteys - Bankförbindelse

Leonia 800019-268583

Kannen kuva/Cover photo:

Keisarinviitta *Argynnis paphia*, Seppo Keltanen.

Perhoskuva 2000 -valokuvauskilpailun 2. sija.

Muut palkitut kuvat, ks. Perhoskuva 2000 sivuilla 123-124.

Sää ja hyönteisten vaellukset 2000

Kauri Mikkola

Kirjoittajan osoite – Author's address:

Luonnontieteellinen keskusmuseo, hyönteisosasto, PL 17. FIN-00014 Helsingin yliopisto

The weather and insect migrations in Finland in 2000

The collecting season 2000 began early, and already in late April four migrant species were recorded: *Plutella xylostella*, *Vanessa atalanta*, *V. cardui* and *Agrotis ipsilon*. May was pretty cool and only in late May and early June significant migrations occurred: *V. atalanta* was particularly abundant, and the females laid lots of eggs on *Urtica*. The only good air currents of the summer months happened in mid-July. *Pontia daplidice* made a new record with 3755 specimens observed in connection with the immigration, and the species for the first time extended its flight to Lapland. Another curiosity was *Noctua interposita*, of which only a single specimen has been found earlier. Now 225 moths were recorded, actually during a long period from 18.7. until early September, the northernmost ones from *Ostrobothnia media*, at Lohtaja. Other migrants carried by these currents, were *Loxostege sticticalis*, 5 moths, and the distant guest, *Protexarnis squalida*, the second from Finland.

In the autumn, *Herse convolvuli* totalled 212 specimens but *Acherontia atropos* only a single one. October was extremely mild because of recurrent warm air currents from southern Russia, suitable for migrations, but no great migrations occurred: *Udea ferrugalis* 1 ex., *Nycteola asiatica* 8 exx., *Heliothis armigera*, 2 exx.

The native generation of *Vanessa atalanta* was moderately large, and the yearly total was 7178 specimens. Again, southward migrations were observed particularly by the ornithologists. Although the numbers were not particularly high, the picture from the earlier years was confirmed, now both from the inland and the coasts: the butterflies choose sunny days with northern winds and adopt a parsimonious style of flight with frequent circling and gliding. This species was mostly observed on migration in September, while most specimens of *Pieris brassicae* on the move had been observed in August.

Most exceptionally, both *Agrotis ipsilon* and *Phlogophora meticulosa* were recorded in all months from April to December.

Kesän luonnehdintaa

Talvi 1999-2000 oli hyvin leuto ja sateinen. Jouluhelmikuu olivat näet Etelä-Suomessa kolmisen astetta normaalia lämpimämpiä ja sateita tuli pari kertaa normaalin verran. Lunta kertyi vielä maaliskuussa ja lumet sulivat etelässä yleisesti vasta pitkälti huhtikuun puolella. Jostakin syystä tämä tuntuu olevan nykyilmaston malli, leuto talvi mutta ankarat kevättalven kuukaudet.

Kesä 2000 alkoi lupaavasti jo huhtikuun jälkipuoliskolla, mutta toukokuu pisti tavallisuudellaan jäätä hatuun. Kesäkuukaudet olivat yhtä tavallisia tai jopa tavallista hiukan viileämpiä. Kuitenkaan kesä ei ollut hassumpi, sillä usein sattui, että päivisin oli aurinkoista ja öisin pilvistä

ja sateista, mikä tietenkin sopii lepidopterologeille mainiosti. Kunnollisia kauniita jaksoja saatiin odotella elokuun lopulle. Syksy oli sitten upea, ensin syyskuu kaunis ja lopulta loka-marraskuu miellyttävän leutoja, 3-4 astetta tavallista lämpimämpiä.

Perhosia vaelsi jo huhtikuussa, mutta toukokuu jarrutti menoa. Kesäkuun toisella viikolla vaellukset pääsivät kunnolla vauhtiin ja loppukesällä ja syksyllä olikin kotimaisia polvia kohtalaisen hyvin liikkeellä. Heinä-elokuussa ei ollut kuin yksi hyvä vaelluskausi, heinäkuun keskivaiheilla, jolloin *Pontia daplidice* ja *Noctua interposita* vaelsivat ennen näkemättömällä tavalla. Loka-marraskuun leutos perustui tiheisiin vaellustilanteisiin, jolloin Etelä-Venäjältä virtasi lämmintä ilmaa Suo-

Väderlek och insektmigration i Finland år 2000

Insamlings säsongen 2000 började tidigt och redan i slutet av april noterades fyra migrantarter: *Plutella xylostella*, *Vanessa atalanta*, *V. cardui* och *Agrotis ipsilon*. Maj var rätt kylig och först i slutet av maj och i början av juni förekom mer betydande migrationer: *V. atalanta* var speciellt talrik och honorna lade massor av ägg på *Urtica*. De enda gynnsamma luftströmmarna under sommarmånaderna förekom i mitten av juli. *Pontia daplidice* gjorde ett nytt rekord med 3755 observerade exemplar i samband med migrationen, och arten utsträckte för första gången sin migration till Lapland. En annan kuriositet var *Noctua interposita*, av vilken endast ett exemplar påträffats tidigare. Nu påträffades 225 exemplar under en lång period från och med 18.7. till början av september, de nordligaste från Lochteå i mellersta Österbotten. Andra migranter som dessa luftströmmar bar med sig var *Loxostege sticticalis* (5 exemplar) och den långväga gästen *Protexarnis squalida*, det andra exemplaret från Finland.

På hösten noterades 212 exemplar av *Herse convolvuli* men endast ett exemplar av *Acherontia atropos*. Oktober blev extremt mild p.g.a. att varma luftströmmar från södra Ryssland förekom upprepade gånger. Luftströmmarna var gynnsamma för migrationer, men ingen större sådan förekom: *Udea ferrugalis* 1 ex., *Nycteola asiatica* 8 exx., *Heliothis armigera* 2 exx.

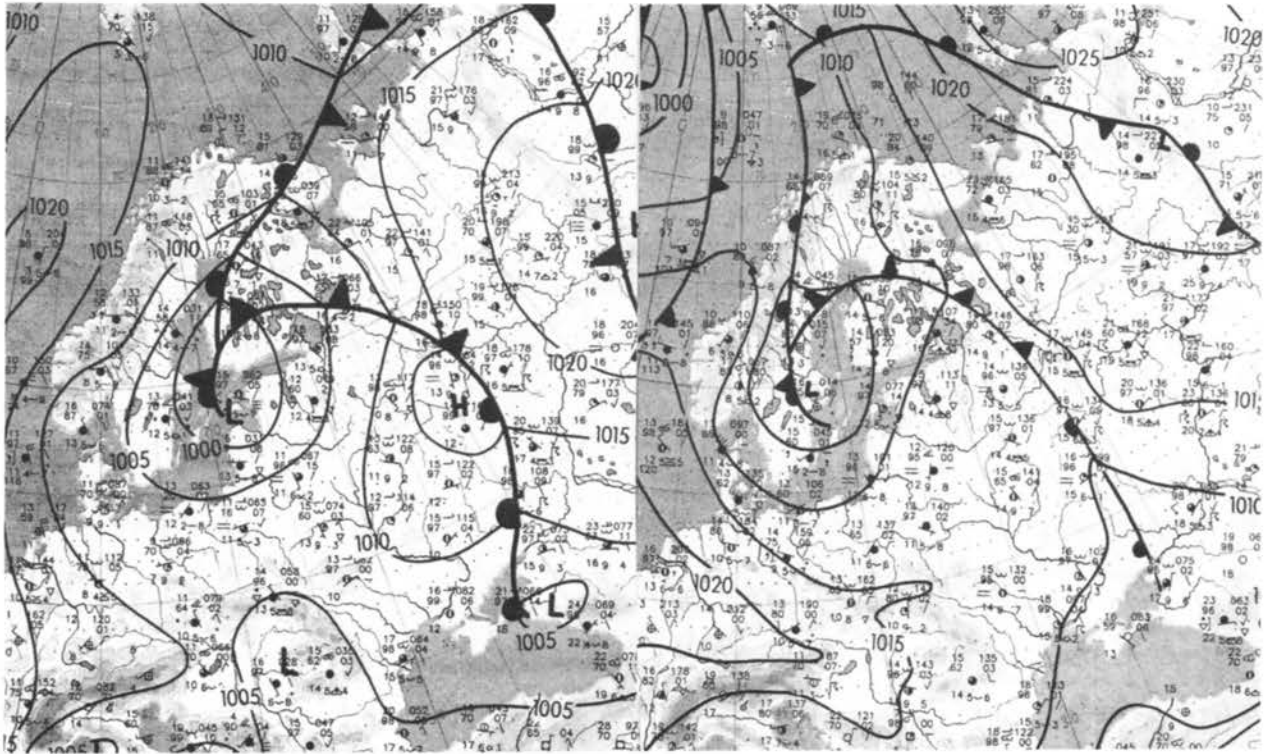
Den inhemska generationen av *Vanessa atalanta* var tämligen omfattande och totalt noterades 7178 exemplar. Migration mot söder observerades igen speciellt av ornitologer. Fastän antalet inte var särskilt stort, förstärktes bilden från tidigare år, nu både från det inre av landet och kusten: fjärilarna väljer soliga dagar med nordliga vindar och flyger energisnålt genom att ofta cirkla och glidflyga. *V. atalanta* sågs för det mesta migrera i september, medan de flesta migrerande exemplar av *Pieris brassicae* observerades i augusti.

Både *Agrotis ipsilon* och *Phlogophora meticulosa* observerades under alla månader från april till december, vilket är högst exceptionellt.

meen. Perhosia ei kuitenkaan tullut aivan toivotulla tavalla. Syksyn pitkällä leutoudella oli yllättäväkin vaikutus: perhoset loppuivat eikä marraskuun jälkipuoliskon lempeän leutoina öinä lentänyt enää juuri mitään.

Säät ja vaellustilanteet kuukausittain

Käsittely etenee entisten vuosien tapaan: ensimmäiseltä riviltä selviävät kuukausien keskilämpöjen (asteina-lännestä itään tai etelästä pohjoiseen) ja sademäärien (prosentteina normaalista, joka siis 100 %) poikkeamat pitkän kauden keskiarvosta, "normaalista" sekä vaellusvirtaukset (lihavoidut päivämäärät, sulut = vain kohtalainen virtaus). Seuraavaksi tulevat kuukausien kaikkien vuoro-

Kuva 1. Säätilat 16.7. (1A) ja 20.7. (1B) klo 02 yöllä. Vasemmalla (1A) lämmin ilmassa on okkludoitumassa ja sinappiperhoset ilmeisesti laskeutuivat 17.7. mennessä suurin määrin rintaman eteen, Jyväskylän ja Kuopion seuduille. Pääjoukot tulivat seuraavan lämpimän rintaman takana. Oikealla (1B) nähdään, miten vastaavasti 20.7. lämmिन ilmassa leviää koko Lappiin, mistä ensi kertaa tavattiin sinappiperhosia, sekä itäisempää reittiä aina Huippuvuorille, mistä englantilaiset tutkijat (N. Webbin mukaan) tapasivat runsaasti kaalikoita.

Figure 1. Synoptic weather situations on 16 July (1A, left) and 20 July (1B, right) UMT. In 1A the warm front has occluded in Central Finland and great numbers of *Pontia daplidice* seemingly have landed just north of it; the main migration arrived with the next warm front. To the right (1B) a warm air mass has spread to Lapland carrying the northernmost ever specimens of *Pontia*. Along a more eastern route *Plutella xylostella* migrated to the Spitzbergen (N. Webb pers. comm.).

kausien säiden kuvaukset ja viimeksi mahdolliset tutkahavainnot hyönteisistä. Kansainväliset ilmansuunnat merkitsevät etenemissuuntaa tai sijaintia, paitsi tuulissa ja virtauksissa tulosuuntaa. K = korkeapaine, M = matalapaine. > = ko. päivämäärään asti. Tutkatietoja esitetään varsinkin vaellussäätiloille ja mikäli on havaittu liikettä Suomeen eteläisistä suunnista (Matti Leskinen, HY:n meteorologian laitos).

Huhtikuu

+2..3°, 100 %, vaellusvirtaukset: 19.-20.4., 24.-25.4.

Aluksi M-tilanteita, toisella viikolla kaunista mutta viileää, lumet sulivat etelässä. Kuun keskivaiheilla sadealueita itään. Viimeinen kolmannes oli aurinkoinen ja lämmin.

19.4. K:n selänne, kaakosta levisi heikko virtaus Kaakkois-Venäjältä, yölläkin >10°, 20.4. Hki-Vantaalla 20.6°. K jatkui, 23.4. K ulottui Suomen yli Baltiaan, siirtyi 24.4. E, virtaus uudelleen kaakkoiseksi, Etelä-Baltia, Hki-Vantaa 23.4°, voimistuu, 25.4. Karpaateilta, 21.4°. 26.4. virtaus länteen, 16°, loppukuukin lämmin, läntinen K.

Tutka. Ainakin 20.4. suurehkoja hyönteisiä tuli n. kilometrin korkeudella Suomenlahden yli, ja 25.4. a.p. suuriakin hyönteisiä tuli 20

m/s etelästä jopa yli kilometrin korkeudessa, päivällä 15 m/s, loppuivat klo 15 kun tuuli kääntyi lounaiseksi. Myös 28.4. suurehkoja hyönteisiä tuli 10-12 m/s SSW:stä lähes kilometrissä, alempana kovempaa merkittävästi hyönteisiä SSE:stä

Toukokuu

+1..0°, 50..100 %, vaellusvirtaukset: (8.5.), (18.-21.5.), (28.-29.5.).

K-tilanteita oli yli kolmen viikon ajan, mutta virtaukset olivat enimmäkseen NE:stä ja N:stä, päivisin oli kaunista.

10.5. Hki-Vantaalla oli 24.4° sekä 9. ja 20.5. 21.3° (Oulussa 20.5. 23.9°), yöt viileitä. 8.5. tuli heikko virtaus SW-Baltia, samoin 18.-21.5. heikkoja SE-virtauksia. 28.-29.5. M Skandinaviassa, epämääräisiä virtauksia Baltiasta. Viimeinen viikko oli sateinen ja yöt lämpenivät. Tehoisa lämpösomma oli lännessä 1 ½ ja idässä 1 viikon edellä normaalista.

Tutka. 17.5. alempana pieniä, 500-800 m:n korkeudessa isompia, ilmeisesti ruumiinakselinsa pohjoiseen tai etelään orientoivia hyönteisiä SSW:stä n. 10 m/s, 18.-21.5., samoin, mutta SE:stä; jopa 18 m/s ja 1500 m:ssä, 22. ja 24. 5. SSW:stä, 27.5. S:stä. 28.5. aamuyöllä tuli etelästä runsaasti hyönteisiä 1.5 km:n korkeudelle saakka, puoleen km:iin saakka suunta kaakosta, jopa 18 m/s, varsinkin ylhäällä suurehkoja ja kookkaita hyönteisiä harvassa. Jälleen 29.5. aamuyöllä SSE:stä

hyönteisiä alle 500 m:ssä 6-8 m/s, päivällä SSW:stä jopa 20 m/s ja 3000 m:iin asti tulossa kookkaita hyönteisiä. 30.-31.5. lounaasta hyönteisiä.

Kesäkuu

-1° 150..100 %, vaellusvirtaukset: 11.6., 29.6.

Kesäkuun alussa oli viileää ja epävakaa, sitten kaunista ja 11.6. vaellusvirtaus; vaihtelevien tilanteiden jälkeen loppukuusta taas vaellustilanne.

Ensimmäinen oli läntisiä ja lounaisia virtauksia, sitten 6.6. pohjoisesta. 7.6. läntinen K siirtyi Suomen yli itään, 8.-9.6. M, sitten K etelästä Skandinaviaan, 11.6. voimakas K-virtaus Karpaateilta, Helsinki-Vantaa 25.2°, 12.6. M leviää lännessä, 13.-15.6. voimakas W-virtaus, kääntyi purkautumaan pohjoisesta 16.-18.6., K etelässä 19.-20.6., meillä SW-virtaus. 21.6. meille K, painui 22.6. kaakkoon, Hki-Vantaa 26.1° näinä päivinä. 23.6. tuli M tilalle lännessä, 24.6. SW-virtaus, 25.6. Suomesta K, 26.-28.6. M:n sola meillä. 29.6. Valko-Venäjällä olevan M:n keskuksen N-puolitse suuntautui ESE:stä, Keski-Venäjältä - S-Uralilta, meillemme lämmin virtaus, Hki-Vantaa 28.4°, 30.6. siirtyi kylmä rintama tilalle. Kasvukausi jäi jälleen normaalista, Pohjanmaalla oli haljoja 15.-18.6.

Tutka. 2.6. a.p. alkoi Suomenlahden yli SSW:stä tulla kookkaita hyönteisiä 12-15 m/s,

7.6. SE:stä. 11.6. monilla korkeuksilla 3 km:iin saakka hyönteisiä tulossa SW:stä, nopeus jopa 20-25 m/s, kookkaita korkealla harvassa, vielä aamuyöllä 12.6. niitä tuli lounaasta 1.5 – 2.5 km:n korkeudessa 20-25 m/s, a.p. hyönteisiä tuli matalalla SW:stä. 22.6. aamuyöllä; alhaalla tuli pieniä hyönteisiä lounaasta ja 1.3 km:n korkeudelle saakka suurempia hyönteisiä kaakosta, illalla uudelleen matalalla Suomenlahden yli, 23.6. yöllä jälleen matalalla meren yli hyönteisiä etelästä, kilometrissä lounaasta. 28.6. hyönteisiä tuli runsaasti.

Heinäkuu

-0.5..+0.5°, 300..150 %, vaellusvirtaukset (1.7.), (12.7.), **15.7., 18.-19.7., (22.7.)**.

Heinäkuu oli täynnä matalapaineita, sillä K seisoi Venäjällä ja varsinkin Lappiin virtasi useaan otteeseen lämmintä ilmaa. Lännessä satoi paljon.

1.7. Itämeren M:n itäpuolitse Keski-Suomeen virtasi lämmintä ilmaa Puolasta. 2.-4.7. M liikkui E, 5.-7.7. heikko K:n selänne N-Venäjältä, 8.-11.7. M, 12.7. N-Venäjän K levisi Suomeen, heikko virtaus Valko-Venäjältä, 13.7. M Itämerellä, SE-virtaus voimistui, suuntautui Itä-Lappiin (Ivalo 23.8°), 14.7. M-virtaus Suomessa. 15.7. M nousi Valko-Venäjälle, lämmin rintama ohitti Laatokan, Kuopio 27.8°, 16.7. M Virossa, kylmä rintama saapui S-Suomeen (Kuva 1A). 17.7. heikko K:n selänne, M Valko-Venäjällä, lämmin rintama ohittanut Moskovan, 18.7. okkludoitunut rintama saapui Suomeen, Hki-Vantaa 23.1°, Kuopio 25.5°, 19.7. lämmin sektori oli Keski- ja Pohjois-Suomessa, Turku 14.8°, Hki-Vantaa 22.2°, Oulu 26.9° ja Ivalo 31.0°. 20.7. kylmä rintama oli levinnyt Oulun korkeudelle, M-virtaus lounaasta (Kuva 1B). 21.7. rintaman taakse kehittyi K. 22.7. uusi rintama saapui Itä-Suomeen ja Lappiin, M Viron itäpuolella. 23.-26.7. oli M-tilanteita, 27.-28.7. K N-Fennoskandiassa, NE-virtaus. 29.-31.7. K:n selänne.

Tutka: 1.7. päivällä hyönteisiä tuli SE:stä 10 m/s, myös 2.7. ja 12.7. jonkin verran tuloa. 11.7. alkoi kymmenen päivän mittainen vaellusjakso. 12.7. yöllä tuli pieniä ja suurehkoja hyönteisiä SE:stä 1.2 km:iin saakka, päivällä suurehkoja ja kookkaita ESE:stä jopa 22 m/s, 13.-16.7. enimmäkseen öisin tuli harvakseltaan kaakon puolelta harvassa kookkaita hyönteisiä. 17.-20.7. suurehkoja hyönteisiä tuli moneen otteeseen ja runsaasti S:n ja E:n väliltä, 20.7. kookkaitakin. Tämän jälkeen tuloa oli 23. ja 30.7.

Elokuu

+0°, n. 50 %, vaellusvirtaukset: (30.-31.8.).

Kolmen viikon kuluessa lounaasta saapui matalapaineita, vasta loppukuusta koko kesän ensimmäinen pysyvämpi K, useita aurinkoisia päiviä, koko kuussa ei silti hellepäiviä. Elokuussa sekä päivä- että yölämpötilat lähellä normaalia.

Elokuun alussa M-tilanteita, 2.8. K N-Fennoskandiassa, sitten 3.-6.8. K:n selänneitä, 7.-10.8. M-tilanteita, 11.-12.8. K:n selänne, 13.8. pieni M, 14.8. taas K, painui 15.8. S. 16.-24.8. M-tilanteita, 25.8. M:n sola, 26.8. K levisi W:stä, 27.-30.8. K, 30.-31.8. heikko

virtaus Itä-Baltiasta. Terminen kasvukausi eteni normaalin.

Tutka: 12.8. vaellusta SW:stä, myös kookkaita, vähemmän 16.8. 28.-31.8. tuli Suomenlahden yli moneen kertaan hyönteisiä, mm. 29.-31.8. öisin kookkaita tulossa 1.5 km:n korkeudelle saakka.

Syyskuu

+0.5..-1.0°, 25 %, vaellusvirtaukset: (28.9.), **29.-30.9.**

Alkukuusta oli vielä M-tilanteita, mutta sitten K vallitsi kolmen viikon ajan, hyvin aurinkoista ja kuivaa, yöt kylmiä.

1.-4.9. M-tilanteita, sitten levisi K lännestä, 6.-8.9. K kohdalla, siirtyi sitten itään. 9.-12.9. M lännestä. 13.9. levisi K NW:stä, 14.-29.9. K kohdalla, 28.9. alkoi virrata heikosti ilmaa Puolan paikkeilta, 29.-30.9. hyvä virtaus Karpaateilta. Tehoisa lämpösomma nousi hiukan normaalin edelle.

Tutka: 3.9. tuli aamuyöllä kookkaita hyönteisiä SW:stä, päivällä SE:stä lounaisen sadealueen edellä. 8.9. SE:stä tuli harvassa isoja hyönteisiä lähelle 4 km:ä 10-14 m/s, päivällä SW:stä jopa 17 m/s, 19.9. jälleen isojen tuloa kilometrissä SE:stä 6-8 m/s, päivälläkin, mutta matalammalla. 29.-30.9. tuli SSW:stä isoja hyönteisiä 1.5 km:iin saakka 12-14 m/s, päivällä liikettä jopa 2 km:ssä, harvassa isoja hyönteisiä.

Lokakuu

+3.0°, Lapissa jopa +5.0°, 125 %, vaellusvirtauksia: **1.-3.10., (5.10), 6.-12.10., 13.10., 17.-20.10.**

Paljon korkeapaineita Suomen E- ja SE-puolella, hyvin lämmintä ilmaa virtasi usein meille.

1.10. K Venäjällä, edellisen kuun hyvä virtaus jatkui 3.10. asti, sitten SW-virtaus Ranskan suunnalta. 6.10. Uralilla K, virtasi hyvin Mustaltamereltä 12.10. asti, sitten Karpaateilta 13.10., 14.10. ohi, 15.10. epävakaista, 16.10. K., 17.10. virtasi hyvin Mustaltamereltä, jatkui >20.10., sitten SW-virtaus 28.10. asti, 29.10. K, sitten M.

Tutka: Lokakuun lukuisissa vaellusvirtauksissa näkyi tutkalla hyönteisiä tulossa SW-SE:stä huomattavimmin seuraavina päivinä: 1.-2., 6.-9., 13., 17.-18., 22. ja 24.10., useimpina päivinä sekä päivällä että yöllä ja usein kookkaita hyönteisiä.

Marraskuu

+4.0°, 200..150 %, vaellusvirtauksia: **4.-5.11., 7.-8.11.**

Kaikkien aikojen lämpimimpiä marraskuita.

Vaellusten erityispiirteet

Neljä vaeltajalaji saapui jo hyvissä ajoin huhtikuussa, piirre, joka sattui nyt toisen kerran peräkkäin. Viileän puoleinen toukokuu kuitenkin pysäytti lupaavasti alkaneen perhosvuoden. Toukokuun jälkipuoliskon vaatimattomissakin virtaustilanteissa saapui silti jonkin verran vaeltajia.

Kesäkuun alussa vaeltajia tuli kohdallisissakin tilanteissa, mutta varsi-

naisen ryntäyksen aiheutti virtaus 11.6., suoraan etelästä, Karpaattien suunnasta. Tämän tulon seurauksena mm. amiraaleja näkyi pitkin kesäkuuta munimassa nokkosille, ja heinäkuun jälkipuoliskolla amiraalin toukkien lehtikääröjä näkyi miltei kaikissa nokkoskasvustoissa. Varsin yllättäviäkin lajeja, kuten kiertokii-täjä, havaittiin kesäkuun aikana.

Heinäkuun alkupuoliskolla oli joitakin loikkaustilanteita, mutta varsinaiset vaellukset sattuivat kuun keskivaiheille, ensin 15.7. tienoilla ja 17.-20.7., jolloin vaeltajia saapui kahteen kertaan Keski-Venäjältä/Uralilta Mustanmeren matalapaineen lämpimässä sektorissa. Päiväaktiivisen *Pontia daplidicen* esiintymä oli aivan erilainen kuin yöaktiivisen *Noctua interpositan*, ja jälkimmäiset ehkä vielä "kesehivät", sillä niitä esiintyi syyskuun alkuun asti. Samassa virtauksessa saapui vuoden ainoat *Loxostege sticticalis* -koidat sekä varsinaisen kaukoloikkari, *Protexarnis squalida*, 2. yks. Suomesta.

Heinäkuun jälkeen vaellustilanteita ei ollut juuri lainkaan ennen syyskuun loppua, jonka virtaukset liittyivät jo ihmeelliseen lokakuuhun. Korkeapaine pysytteli Pohjois-Venäjällä, ja sen länsipuolitse virtasi lämmintä ilmaa meille tai sitten matalapaineet toivat sitä sektoreissaan. Tuskinpa siitä lähtien kuin vaelluskatsauksia on tehty, siis vuodesta 1972, koskaan yhden kuukauden aikana on ollut niin paljon vaellusvirtauksia. Harmillista vaan, että kaakkoiset vaeltajat alkavat olla vähissä noin myöhään, ja eteläiset-lounaiset virtaukset olisivat olleet hedelmällisempiä.

Varsinaiset vuodenaikaisvaeltajat

Plutella xylostella. Aikaisimpia tuloja kautta aikojen, Tammisaaresta valorsyistä 20.-21.4. ja pelloilta 23.4. Huhtikuun puolella laji todettiin vielä Kaarinasta. Pitkin kesää varsin säästeliästä esiintymistä, niin että syyskuun alkuun mennessä ilmoitettiin 1120 yks. Lajista pitäisi saada paremmat havainnot lennon alusta ja lopusta tarkat päivämäärät. Englantilainen ryhmä totesi heinäkuun jälkipuoliskolla kaalikoida Huippuvuorilla, mutta tämä vaellus kulki sääkarttojen mukaan Suomen itäpuolelta.

Loxostege sticticalis. Pieni vaellus yhtäaikaan *P. daplidicen* kanssa, 5. yks., joiden päivämääristä neljällä on yhteisinä joku päivästä 18.-21.7., yksi myöhemmin, läntisin Turusta, itäisimmät Ruotsinpyhtäältä.

Udea ferrugalis. Kotka 13.-20.10. *Nomophila noctuella*. Havaittiin vain 5 yks., Öröstä 4 yks. välillä 5.-

17.10. – 3.11.-7.12. sekä 1 yks. Tammisaaren Gullöstä 5.-11.11.

Pieris brassicae. Melko vaatimaton esiintyminen, yht. 567 yks. ilmoitettu. Touko-kesäkuussa 115 yks., Turusta 10.5., sieltä ja Vantaalta 14.5. ja Pernajan Aspskäriltä 16.5., 20.-21.5. neljä paikkaa lisää, 8.6. Vaasa, 13.6. Liperi. 1.-20.7. tavattiin 22 yks. ja myöhemmin 391 yks., pohjoisin Liminka 21.7., viimeinen Jyväskylä 22.9. Huomionarvoinen havainto tehtiin 28.5. Pyhtään Kunnissaassa: 2 koirasta, toinen kotelovikainen, ei ole voinut vaelttaa (T. Klemetti). Tämä vahvistaa niitä käsityksiä, että yksittäiset yksilöt saattavat onnistua talvehtimaan meillä. Ks. myös amiraali, Porkkalan lintutornin havainnot.

Pieris rapae. Edellisen lajin tapaan suhteellisen vähälukuinen, koko kesäkauden summa 320 yks. Ensimmäiset Joutsenosta ja Jyväskylästä 19.5., Helsinki 21.5., Liperi 22.5., Nivala 10.6., Rovaniemi 27.6. ja Ivalo 28.6. Touko-kesäkuulta 47 yks., 1.-20.7. 90 yks. ja 21.7. jälkeen 183 yks.

Pontia daplidice. Koko kesän suhteellisesti kovin päiväperhosvaeltaja: touko-kesäkuulta ja heinäkuun alkupuoliskolta ei yhtään, sitten tulo-vaellukselta heinäkuun jälkipuoliskolta 3755 yks., elokuun alusta n. 8.8. asti jonkin verran, muutamia vielä 14.8. Luultavasti 27.8. Espoo jo II polvea. Syys-lokakuussa laji oli paikoin melko tavallinen, viimeisenä Porvoosta 9.10. Saapumiskuvia oli erikoinen, mutta saa selityksensä 17.7. kaakosta tulleesta lämpimästä sektorista, joka okkludoitui Etelä-Suomen päällä 18.-19.7. 17.7. lajia saatiin joitakin kaakosta, Kuusankoski, Kouvola, Liperi, mutta vain Jyväskylästä (31 yks.) ja Kuopiosta (20) enemmälti, ilmeisesti saapuivat lounas-koillinen –suuntaisen sadealueen edellä itäisessä virtauksessa, samoin ilmeisesti 1 f St:Nakkilasta. 18.7. lajia oli runsaasti sadealueen takana varsinaisessa lämpimässä ilmamassassa alueella Ilomantsi-Puumala-Sipoo, mm. Ylämaa satoja, Kitee 300, Kouvola 30, Liperi 11, Joutseno 10. 19.7. suma jatkui kaakossa, mm. Joutseno 130, Kouvola 100, Tohmajärvi 100/h, Virolahti 52, Pernaja 34, Porvoo 13, Mäntsälä 3 ja Öro 2. 20.7. Helsinki 100+, Oulu 1, Liminka 4, 21.7. InL:Inari ja Utsjoki, 25.7. EnL:Kuonjarvarri. Lapin yksilöt saapuivat ilmeisesti idästä (ks. Kuva 1B); lajia ei ole ennen tavattu Kuusamo pohjoisempana.

Colias hyale. Vain 8 yks., näistä 5 yks. kiintoisasti yhtäkaa *P. daplidice* -vaelluksen kanssa 17.7.-7.8., ensimmäinen yks. Jyväskylästä 17.7., muut Sipoo 22.6. nh., Askola 22.8. ja Kotka 22.9.

Colias crocea. 2 yks., Helsinki 19.8. ja Hanko 30.8., ei selvää suhdetta vaellusvirtauksiin.

Nymphalis polychloros. Syyskuun alkupuoliskolla 1 yks. Bromarvista, lisäksi nähty 1 Vantaalla 20.5. (laji?) ja 5 Nurmijärvellä.

Nymphalis xanthomelas. Vantaalta 1 yks. 31.7.

Vanessa atalanta. Jälleen tavattiin 2 yks. huhtikuussa mainioiden vaellusvirtausten yhteydessä: Helsinki 28.4. ja Öro 15.4.-4.5., toukokuussa havaittiin peräti 80 yks., joista pari kuun alkupuoliskolla, 18.5. kymmenkunta ja loput viime kolmanneksella, pohjoisin Vaasa 23.5., kesäkuussa 10.7. asti 307 yks., ilmeisesti 11.6. paikkeilla lisää tulijoita, pohjoisin Pello 19.6.; Salla 20.-23.7. oli varmaankin peräisin idästä. Kesäkuun jälkipuoliskolla näkyi monilla tahoilla naaraita munimassa nokkospuskiin ja heinäkuun jälkipuoliskolta lähtien näkyi paljon toukkien ja myöhemmin koteloidenkin lehtikääröjä nokkosissa. Odotetusti siis loppukesän kotimainen polvi oli runsas, 7178 yks. ilmoitettu. Syksyn paluumuuttoa odotettiin kovasti, mutta se jäi paljon jälkeen toissa kertaista, tosin arvokkaitakin havaintoja tehtiin:

1. Tampereen Kaupissa 4.9. erittäin voimakasta muuttoa, tuuli suoraan N:stä, seur. päivänä vain yksittäisiä (Tatu Ikonen).

2. PS: Siilinjärvi, Ahmon pellot 4.9. i.p. 26 yks. kaarrellen ja liidellen 10-60 m:n korkeudella pohjoistuulen mukana (Markku Ukkonen).

3. U: Kirkkonummi, Rönnskärin majakka 15.-20.9.: 15.9. 11 yks. muuttavia perhosia, osa huomattavan korkealla, tuuli 2 m/s N-NE; 16.-19.9., lämmintä, tuuli heikkoa, S:n puoleista, vakiolinjalla em. päivinä 21, 18, 8 ja 5 yks., ei muuttoa; 20.9. klo 12-15: kaunista, tuuli heikkoa, N-NE, 54 muuttavaa perhosta, tulevat pohjoisesta korkealla, 30 m tai hiukan alle, laskentalinjalla ei perhosia! (Kari Saarvola).

4. Kirkkonummi, Porkkalan lintutorni: muuttavat perhoset 20.8.-21.9. (4.9. ei havainnointia!): amiraali 62, iso tumma 54 (ilm. kaikki amiraaleja), kaaliperhonen 12, iso vaalea 4 yks. Havaintojakson aikana 102 amiraalille (tai tummalle) merkittiin suunta, näistä 2 E, 1 W, 1 N, kaikki muut SSE-SW, muutama W-tuullessa, muut WNW-NNE –tuulissa, kaaliperhoset ja vaaleat menivät 20.8.-1.9., paitsi 1 yks. 12.9., amiraalilla ja tummilla oli vähintään 10 yks.:n päiviä 3.-21.9. (Stig Michelson, Karno Mikkola, Pekka Komi, Christian Catani ja Olli Vesikko).

Kuva amiraalin ja kaaliperhosen syysmuutosta alkaa siis olla "betonissa". Sekä sisämaassa että ranni-

kolla perhoset muuttavat aurinkoisina päivinä, jolloin tuulee pohjoisen puolelta, korkealla ja paljolti liidellen. Etelän puoleisilla tuulilla niiden ei ole nähty muuttavan, mutta aikaisemmin on todettu kaaliperhosen syysmuuttoa lähellä pintaa vasta tuuleen. Rönnskärillä kuitenkin amiraalit olivat etelätuulen päivinä paikallisina. Vielä kannattaa mainita, että kaaliperhoset viimeistä lukuun ottamatta vaelsivat 15°:n tai yli lämpötiloissa, kun taas monina hyvinä amiraalipäivinä oli 10..13° (amiraalin tummat siivet tietenkin imevät paljon tehokkaammin auringon säteilyä ja myös lajin ravinto on tehokkaampaa tuottamaan energiaa).

Vanessa cardui. Jälleen paljon amiraalia vaatimattomampi esiintyminen: IV: 1 yks., Snappertuna 29.4.; V: 6 yks., Eurajoki 8.5., muut Parainen 20.5. 3 yks. ja Eurajoella nähtiin 2 yks.:n vaeltavan N 25.5.; VI (10.7. saakka): 70 yks., myöhemmin 241 yks. Ei liene tavattu Oulu pohjoisempana.

Orthonama obstipatum. Lokakuun alkupuoliskolla 2 yks. Örosta.

Agrius convolvuli. Jälleen kova vuosi, 212 yks. ilmoitettu, ensimmäinen n. 25.6. Heinolan seudulta, heinäkuussakin 5 yks., Pohja 5.7., Liminka 18.7. 2, Espoo ja Kirkkonummi 20.7., elokuu 73 yks., syyskuu 132 ja lokakuu 1 yks.; Houtskäristä 71 yks. ja Turusta 53 yks., myöhäisin Salo 5.10., pohjoisin Oulunsalo 30.8.

Acherontia atropos. Vain 1 yks., Luvia 4.8.

Macroglossum stellatarum. Ensimmäinen vaellussäässä 11.6. Finströmistä, seuraavat Hyvinkää 14.6. ja Rääkkylä 20.6., kesäkuun lopulla ja heinäkuun alussa vielä 6, joten alkukauden summa 9 yks. Heinäkuun lopulta lähtien löydettiin toukkia. Aikuisia havaittiin 27.7. Kuusankoski lähtien 30 yks., pohjoisin PS: Haukivuori, viimeinen Kirkkonummi lokakuussa, tuore yks.

Nycteola asiatica. 8 yks., 12.9. Nakkila 1 yks. - 16.10. Itä-Suomenlahti 2 yks., äärimmäiset Eckerö - Ulko-Tammio.

Autographa gamma. Toukokuun jälkipuoliskolla 38 yks., ensimmäiset Sipoo 22.5., Korppoo 22.-23.5. sekä Kemiö ja Helsinki 27.5., Vaasasta saakka 30.5., kesäkuussa ja heinäkuun ensi kolmanneksella 235 yks., Inari 4.7. 1 yks., 14.-17.7. joitakin, myöhemmin 1030 yks., viimeiset lokakuun jälkipuoliskolla, koko kesäkauden summa 1303 yks.

Agrotis ipsilon. Koska toukokuun alussa oli viileitä öitä ja pohjoisen puoleisia virtauksia, Öron 8 yks. 15.4.-4.5. täytyy tulkita huhtikuun virtauksissa tulleiksi, Helsinki 9.5. saattoi olla silloin tullut, edelleen

Porvoo 13. ja 15.5., Kirkkonummi 14.5., kaikkiaan keväällä 23 yks., kesäkuussa ja heinäkuun ensi kolmanneksella 11 yks. ja loppukesällä 377 yks., yhteensä 404 yks. Örossä 8.12. vielä 1 yks. elossa. Tavattiin kaikkina kuukausina huhtikuusta joulukuuhun (vrt. *Ph. meticulosa*), esimerkit: 15.4.-4.5. Öro ks. yllä, 7.-13.5. Porvoo 3 yks., 10.-16.6. Porvoo 6 yks., 16.7. Virolahti 1 yks., 10.8. Virojoki 1 yks., 2.-13.9. Sipoo 8 yks. ja 4.-18.10. 22 yks., 10.11. Russarö 4 yks., 2.11.-7.12. Öro 61 yks., 1 elossa. Pohjoisina laji tavattiin KP: Lohtajalla, 23.7.-2.8. 2 yks.

Helicoverpa armigera. 2 yks. lokakuussa, Hangosta ja Virolahdelta. Molempien kestorysypäivämäärät sopivat useisiin vaellusvirtauksiin.

Heliothis viroplaca. 7 yks. Hangosta ja Inkoosta kesäkuun lopulta heinäkuun lopulle, mahdollisesti paikallista kantaa.

Heliothis maritima. 1 yks. Jussaröstä heinä-elokuun vaihteen paikkeilla.

Heliothis peltigera. 1 yks. Lapteenrannasta 15.6., varmaankin saapunut neljä päivää aikaisemmin hyvässä virtauksessa.

Schinia scutosa. Kaikkiaan 15 yks., 1 yks. Haminasta 8.7., sitten 14 yks. Paraisilta Virolahdelta: 31.7. kolme paikkaa, 1.8. 1 yks. ja 3.8. 3 yks. kahdesta paikasta, loput 7 yks. melko samoihin aikoihin. Esiintymän luonne epäselvä, kenties kotimaista polvea huomaamatta jääneen kevytvaelluksen jäljiltä.

Muita vaeltajia ja loikkareita

Oncocera semirubella. Kajaani 24.-31.7., ehkä kaakkoisen *P. daplidice*-virtauksen mukana.

Homeosoma nebulellum. 1 yks., Jussarö 3.-21.10.

Ostrinia nubilalis. 19 yks., kesäkuun lopulla ja heinäkuun alussa, lensivät liian aikaisin suhteessa vaellusvirtaukseen, ehkä paikallisia.

Perinephela lancealis. 6 yks., ehkä nekin paikallisia.

Cupido argiades. Varmaankin pelkkää kotimaista kantaa havaittiin.

Araschnia levana. Edellisen kesän vaellus levitti lajin laajalti Etelä-Suomeen.

Argyronome laodice. Lähes 60 yks., enimmäkseen itäisen Suomenlahden rannikkoalueilta. Esiintymän tulkintaa sotkee, että *Pontia daplidicen* suurvaellus sattui juuri samoihin aikoihin. Kuitenkin perhosten sukupuolijakaantuma, sex ratio, 41 koirasta ja 14 naarasta, ja vielä että heinäkuussa havaittiin pelkkiä koiraita, tosin vain 6, viittaavat molemmat paikalliseen esiintymään. Yleensä sex ratio on toisin päin, jos laji vaelttaa, siis koirat ovat vähissä.

Thalera thymiararia (= *Hemithea aestivaria*, tämä ja seuraava laji, ks. Huldén ym. 2000, s. 290) Dragsfjärdin ja Porvoon väliltä 7 koirasta, näistä kuuden päivämäärässä on mukana 20.-21.7., vrt. *daplidice*-virtaukset.

Chlorochroma fimbrialis. 6 yks. biotoopin ulkopuolelta, näissä kaikissa mukana 12.-19.7. ja tarkkojakin päivämääriä on: Virolahti 12.7. ja Sipoo 16.7. Tämän laji loikkaus näyttää siis olleen viikon verran aikaisempi kuin edellisen lajin.

Euproctis similis. 2 yks., Joutseno 16.7. ja Inkoo 19.-23.7.

Leucoma salicis. Ilmeisesti Lapissa on ollut liikehdintää, kenties kaakosta, sillä 26.-29.6. ilmoitettiin Karigasniemen ja Saariselän väliltä 7 koirasta ja myöhemmin yksi.

Pelosia muscerda. 131 yks., eniten kaakosta, Imatra 3.7. 1 yks., muuten valtaosa 14.-22.7.

Eilema griseolum. Ilmeisesti vaellus yhtäkaa *Pelosian* kanssa: 227 yks., 14.7. Pernaja 5 yks., 15.7. myös Helsinki, Virolahti ja Parikkala, 17.-18.7. monelta taholta.

Lithosia quadra. 3 koirasta, 16.7. yhtäkaa edellisten kanssa, mutta kaksi paljon myöhemmin.

Callimorpha dominula. Yht. 9 yks., todennäköisesti loikkaus yhtäkaa useiden edellä mainittujen lajien kanssa, 13.7. 2 yks. Hanko ja 1 Helsinki, Dragsfjärd 16.7., tämä väli mukana muissa, paitsi Kemiö jo 10.7.

Thyria jacobaeae. Tammisaari, Hästö-Busö 20.5-2.6. 1 yks.

Catocala adultera. Lienevät olleet paikallisia, paitsi ehkä Hanko 4.-14.7. Muissakaan *Catocala*-lajeissa ei ole selviä merkkejä vaelluksista.

Phlogophora meticulosa. Tavattu kaikkina kuukausina huhtikuusta joulukuuhun (vrt. *A. ipsilon*), esimerkit: 18.-25.4. Helsinki, 6.-29.5. Öro, 8.6. Kökar, 18.-28.7. Öro 3 yks., n. 20.8. Öro 1 yks., 13.9. Nauvo, 2.-22.10. Pori 8 yks., 7.-12.11. Kotka, 7.12. Öro 2 yks. Joidenkin yksilöiden arvioiminen vaeltajiksi olisi mielivaltaista, ennemminkin voidaan väittää, että laji oli v. 2000 paikallinen Suomessa. Tärkeä havainto: EP: Kaskinen hedelmöitetty naaras 9.6. (M. Vuola); pohjoisin havainto oli peräti PP:Hailuodosta. "Sisämaisin" havainto lienee Liedosta 15.-29.10., lähes kaikki ovat siis saaristoista ja rannikolta.

Luperina zollikoferi. Ulko-Tammio 26.9.-15.10. 1 naaras. Havaintoa edelsivät todella hyvät virtaukset Mustanmeren alueelta.

Sedina buettneri. Valtaosa, peräti 15 yks., havaittiin 29.9.-2.10., mikä liittyyne ajankohdan hyviin virtauksiin; elo-syyskuun vaihteen yksilö Virolahdelta voi olla paikallinen.

Mythimna impura ja *Anaplectoides prasinus*. Örostä 29.5.-11.6., edellistä 2, jälkimmäistä 10 yks., liian aikaisia ollakseen paikallisia.

Actebia fennica. Vain 2 yks. tavattiin: Siilinjärvi 5.8. ja Porvoo 16.-22.8.

Peridroma saucia. 5 yks. Hangosta Pyhtäälle, mistä jo 25.6.-10.7., muut lähinnä lokakuussa.

Xestia rhaetica. Täydellinen mysteerilöytö: Eckerö 4.7. (O. Helminen & I. Seuranen), uusi A:lle. Lajin lento siirtyy sitä aikaisemmaksi mitä pohjoisemmaksi mennään. Yökköskirjan mukaan Sotkamosta ja Kuusamosta aikaisimmat havainnot ovat 20.7. paikkeilta ja Kittilän ennätyspäivämäärä on 7.7.1960 (Mikkola & Jalas 1977). Ahvenanmaalta saattoi siis tulla uusi Suomen ennätys! Yksilön täytynee olla lentänyt jostakin, missä laji lentää aikaisin, ehkä Skandien tunturialueilta, missä Imby ja Palmqvist (1978) sanovat lajin voivan alkaa lentonsa aikaisina vuosina jo heinäkuun alussa. Säätila ei kuitenkaan tue tällaista selitystä.

Xestia c-nigrum. Erittäin runsas esiintyminen, rannikoilla ja saaristoissa jopa satoja. I sukupolvi suunnilleen 22.5. lähtien, syksyllä varmaankin myös vaeltelua. Pohjoisina laji havaittiin Sotkamossa.

Protexarnis squalida. Oikea kaukoloikkari, toinen Suomesta (vrt. Lindfors et al. 1989): Imatra 3.-19.7., vrt. seuraava.

Noctua interposita. Yllättävä esiintymä, 225 yks. lajia, jota on aikaisemmin tavattu maassa vain kerran (1993, ks. Huldén ym. 2000, no. 878). Esiintymä ei edes vaikuta vaellukselta, mutta tämä varmaankin johtuu *Noctua*-suvussa yleisestä taipumuksesta aesteivointiin (kesehtimiseen), ts. yksilöt saattavat olla pitkiä aikoja lepotilassa. Niinpä heinäkuussa, jolloin vaellusaalto ilmeisesti saapui Suomeen, tavattiin vain 67 yks., elokuussa 147 ja syyskuussakin vielä 11 yks. Alkuaan ei ollut rysäysmäinen, niin kuin yleensä vaelluksilla (kestorysien viimeisiä päiviä käytetty): Öro 18.7., Helsinki 19.7., Kotka, Kilpisaari 21.7., Hanko, Tammisaari ja Ulko-Tammio 22.7., Sipoo 24.7. Virolahti 25.7., viikossa siis vain 8 yks.! Laji on melko yleinen Marin tasavallassa, josta kerättyjä näytteitä on museolla määritetty. Meteorologisesti arvioiden vaellus saapui hiukan etelämpää Kaakkois-Venäjältä; muita pieniä *Noctua*-lajeja ei sillä suunnalla asustakaan. 2 yks. tavattiin KP: Lohtajan Vattajanniemeltä saakka. Laji oli uusi maakunnille A, V, EK, ES, St ja KP.

Puuttuneita lajeja

Vuonna 2000 ei liene Suomessa havaittu seuraavia lajeja (eikä monia paljon harvinaisempia):

Euchromius ocellus, *Palpita unionalis*, *Nymphalis vaualbum*, *Spodoptera exigua*, *Heliiothis nubigera*.

Muiden hyönteisten vaellukset

Ei raportteja.

Kiitokset

Kaikkia havainnoitsijoita kiitetään jälleen arvokkaasta työstä, valitettavasti tällä kerralla emme saa teknistä syistä julkaistuksi nimiluetteloa. Erityisen kiitoksen ansaitsevat taas ornitologit, jotka ovat lähettäneet useista paikoista hienoja havaintosarjoja, pisimmän jälleen Porkkalan lintutornista. Matti Leskistä Helsingin yliopiston meteorologian laitoksesta kiitetään tutkahavainnoinnista.

Kirjallisuus

- Huldén, L. (toim.) ym. 2000: Suomen suurperhosatlas. – Suomen Perhostutkijain Seura ja Luonnontieteellinen keskusmuseo. Viestipaino. 328 ss.
- Imby, L. & Palmqvist, G. 1978: De svenska *Anomogyna*-arternas utseende, biologi och utbredning. – Ent. Tidskr. 99: 97-107.
- Mikkola, K. & Jalas, I. 1977: Suomen perhoset. Yökköset 1. - Otava. Helsinki. 256 ss.

Huomionarvoiset pikkuperhoshavainnot 1997-1998

Marko Mutanen, Jaakko Kullberg, Kari Nupponen, Jari Kaitila, Jari Junnilainen, Bo Wikström ja Tomi Mutanen

Kirjoittajien osoitteet - Authors' addresses:

Marko Mutanen, Virkakatu 5 C 1, 90570 Oulu, E-mail: marko.mutanen@student oulu.fi

Jaakko Kullberg, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Hyönteisosasto,

PL 17, (P. Rautatiekatu 13), 00014 Helsingin yliopisto, Finland

Kari Nupponen, Miniatontie 1 B 9, 02360 Espoo

BoWikström, Yli-Haakkointie 13, 03100 Nummela

Jari Junnilainen, Mahlapolku 3, 01730 Vantaa

Jari Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa

Tomi Mutanen, Alppitie 10 as. 43, 90530, Oulu

Noteworthy records of Finnish Microlepidoptera (Micropterygidae - Pylalidae) in 1997-1998

The article reports noteworthy records of Finnish Microlepidoptera in 1997-1998. Observations on the biology, ecology and faunistics as well as hints for identifying and observing problematic and poorly known species are included.

Eana incanana (Steph.) and *Udea decrepitalis* (H.-S.) were reared from a new foodplant, the former from *Luzula pilosa* and the latter from *Filipendula ulmaria*. *Depressaria emeritella* Stt. and *Mompha subbistrigella* (Haw.) were reared for the first time in Finland. Observations on the ecology and the biology of earlier stages of *Ectoedemia subbimaculella* (Haw.), *Diplodoma laichartingellum* (Goeze), *Niditinea truncicolella* (Tgstr.), *Tinea bothniella* Svensson, *Lyonetia frigidariella* H.-S., *Elachista krogeri* Svensson, *Mompha complexa* Svensson, *Scythris empetrella* Karsholt & Nielsen, *Chrysoesthia drurella* (F.) and *Choreutis pariana* (Cl.) are presented. *Coleophora boreella* Benander is observed to be taxonomically obscure species in Finland. Advices for identification of the difficult species pair *Mompha subbistrigella* (Haw.) and *M. nodicolella* (Fuchs) are given.

In 1997 eleven species were reported as new to Finland: *Ectoedemia longicaudella* Klimesch, *Ectoedemia turbidella* (Z.), *Zelleria hepariella* Stt., *Acrolepia autumnitella* Curtis, *Agonopterix subpropinquella* (Stt.), *Elachista ripula* Kaila, *Coleophora gallipennella* (Hb.), *Coleophora nutantella* Mühlhig & Frey, *Cydia fagiglandana* (Z.), *Psorosa nucleolella* (Möschler) and *Vitula edmandsii* (Packard).

In 1998 seven species were reported as new to Finland: *Monochroa niphognatha* (Goz.), *Phycitodes lacteellus* (Rothschild) and *Palpita vitrealis* (Rossi). Furthermore, two species, *Scrobipalpula diffluella* (Frey) and *Lobesia virulenta* Bae & Komai were, thanks to the revisions, reported to occur in Finland and two new species, *Coleophora* sp. cf. *virgaureae* and *Aethes* sp. cf. *cnicana* were reported to be under description. In addition, the first confirmed Finnish record on *Zygaena minos* (D. & S.) is reported. A total of 209 new provincial records were reported. Most of the species new to Finland are illustrated and presented in detail. The nomenclature follows Varis *et al.* (1995).

Johdanto

Vuodet 1997 ja 1998 olivat pikkuperhosten kannalta mielenkiintoista aikaa, sillä useiden lajien elintavoista saatiin uutta tietoa ja poikkeuksellisen monta Suomelle uutta lajia havaittiin. Vuonna 1997 ilmoitettiin Suomelle uutena yksitoista pikkuperhoslajia ja 1998 maalle uusia

lajeja ilmoitettiin seitsemän. Uusia maakuntalöytöjä kertyi yhteensä 209. Osa maalle uusista lajeista on juuri kuvattuja, kuvauksen alla olevia tai vanhoja kotimaisia lajeja, joita ei ole osattu erottaa lähilajeista aiemmin. Pikkuperhoslajistomme on jo kautta maan melko hyvin tunnettu, sillä ei edes Pohjois- ja Itä-Suomesta ole maakunnalle uusia lajeja ole enää

Anmärkningsvärda småfjärilsobservationer 1997-1998

I artikeln anmäls anmärkningsvärda fynd av Microlepidoptera i Finland 1997-1998. Observationer av biologi, ekologi och faunistik, så väl som tips om identifiering och observation av svåra och dåligt kända arter ingår i artikeln.

Eana incanana (Steph.) och *Udea decrepitalis* (H.-S.) föddes upp med en ny värdväxt, den förra med *Luzula pilosa* och den senare med *Filipendula ulmaria*. *Depressaria emeritella* Stt. och *Mompha subbistrigella* (Haw.) uppföddes för första gången i Finland. Observationer av ekologi och biologi av tidigare stadier av *Ectoedemia subbimaculella* (Haw.), *Diplodoma laichartingellum* (Goeze), *Niditinea truncicolella* (Tgstr.), *Tinea bothniella* Svensson, *Lyonetia frigidariella* H.-S., *Elachista krogeri* Svensson, *Mompha complexa* Svensson, *Scythris empetrella* Karsholt & Nielsen, *Chrysoesthia drurella* (F.) och *Choreutis pariana* (Cl.) presenteras. *Coleophora boreella* Benander visade sig vara en taxonomiskt osäker art i Finland. Råd ges för identifieringen av det svåra artparet *Mompha subbistrigella* (Haw.) och *M. nodicolella* (Fuchs).

1997 rapporterades 11 arter som nya för Finland: *Ectoedemia longicaudella* Klimesch, *Ectoedemia turbidella* (Z.), *Zelleria hepariella* Stt., *Acrolepia autumnitella* Curtis, *Agonopterix subpropinquella* (Stt.), *Elachista ripula* Kaila, *Coleophora gallipennella* (Hb.), *Coleophora nutantella* (Mühlhig & Frey), *Cydia fagiglandana* (Z.), *Psorosa nucleolella* (Möschler) och *Vitula edmandsii* (Packard).

År 1998 rapporterades sju arter som nya för Finland: *Monochroa niphognatha* (Goz.), *Phycitodes lacteellus* (Rotschild) och *Palpita vitrealis* (Rossi). Ytterligare två arter, *Scrobipalpula diffluella* (Frey) och *Lobesia virulenta* Bae & Komai, kunde, tack vare revisionen, rapporteras som förekommande i Finland och två nya arter, *Coleophora* sp. cf. *virgaureae* och *Aethes* sp. cf. *cnicana* rapporteras vara under beskrivning. Dessutom rapporterades det första bekräftade finländska fyndet av *Zygaena minos* (D. & S.). Totalt 203 nya provinsfynd gjordes. De flesta av de för Finland nya arterna är illustrerade och presenteras i detalj i artikeln. Nomenklaturen följer Varis *et al.* (1995).

yhtä helppo löytää kuin ennen. Tosin harrastajat eivät usein huomaa tehneensä uutta maakuntalöytöä etenkin silloin, kun laji on jossain muualla tavallinen. Olisi hyvä, että kaikki tarkistaisivat syksyisin maakuntalisttan läpi laji lajilta, jolloin ehkä vielä muistaisi mitä kesän aikana on haaviin tai pyydykseen mistäkin tarttunut. Vaikeampien lajien määrittäykset

on pyritty tarkistamaan, mistä ei asianosaisten pidä loukkaantua, sillä parhaatkin määrittäjät tekevät virheitä. On paljon parempi välttyä virheitä kuin korjata niitä myöhemmin.

Osa lajiteksteistä pohjautuu jo pikkuperhoskokouksessa pidettyihin esitelmiin. Kaikkea esitelmien antia ei voi kuitenkaan muistaa, eivätkä kaikki käy kokouksissa, joten pidetyt esitelmät on lyhennetty kirjalliseen muotoon. Havainnontekijät ja esitelmöitsijät ovat mukana erillisten lajitekstien kirjoittajina, vaikka tekstin olisikin kirjoittanut joku allekirjoittaneista. Nimistö ja systemaattinen järjestys on Suomen perhosten luettelon (Varis ym. 1995) mukainen.

Tekijäryhmässä on selkeään yksimielisyyteen pääsemättä käyty keskustelua artikkelin parhaasta mahdollisesta muodosta. Nyt muotoa on kuitenkin jonkin verran muutettu verrattuna aiempaan. Otamme edelleen mielihyvin vastaan kaikki parannusehdotukset ja mielipiteet artikkelin kehittämiseksi.

Lajien ekologia ja biologia

Ectoedemia subbimaculella (Haw.)

Laji esiintyy paikoittaisena Ahvenanmaan tammimetsissä ja elää erityisesti paahteisilla paikoilla kasvavissa tammissa. Elinpuut pysyvät vuodesta toiseen samoina, eikä "varmoja" puita tunneta kovin monia. Toukka työntää aina ulosteet pois koverteen sisältä ja koverteen alapuolella on iso leikkaus, jota läheinen *E. albifasciella* (Hein.) ei tee (Johansson ym. 1990). Lisäksi *E. subbimaculellan* koverre on aina keskiruodin vieressä. Lajia on ilmoitettu pitkin Lounais- ja Etelä-Suomea, mutta havainnot perustunevat epävarmoin koverrelöytöihin. Lajin asema on siis manner-Suomessa epävarma ja havainnot pitäisi aina tarkistaa tai varmentaa kasvattamalla.

Marko Mutanen

Diplodoma laichartingellum (Goeze)

Jyväskylässä pussikkaita (Psychidae) tutkiva ryhmä on löytänyt lajin toukkapusseja kuusten rungoilta. Aikaisemmin sitä on kasvatettu yleensä erilaisilta lämpimiltä paikoilta kuten kallioilta ja muurien seiniltä, mutta ilmeisesti lähes yksinomaan varjon puolelta. Aikuisia on tavattu hyvin monenlaisilta paikoilta, mutta yksitellen. Koiraiden parveilua on havaittu aamulla kello 6.00-8.00. Parveilu tapahtuu matalalla, n. 30-50 cm:n korkeudella maasta. Naaraita taas on saatu lennosta iltpäivällä n. kello 15.00. Tumma väristä johdun laji on vaikea havaita lennossa. Toukka syö mm. jäkälää. Pussikkai-

den elintapoja ja eri lajien ekologisia eroja on selvitetty vähän, mutta nyt tilanne näyttää olevan paranemassa Jyväskyläläisryhmän ja muutaman muun harrastajan toimesta.

Kari Kulmala, Marko Mutanen ja Jari Kaitila

Niditinea truncicolella (Tgstr.)

Tätä hevostuuraahaisten pesissä elävää lajia ehdittiin pitää jo uhanalaisena, kunnes Juhani Itämies keksi lajin elintavat. Sen jälkeen useat harrastajat oppivat etsimään lajia. Näennäinen harvinaisuus johtuu lajin elintavoista, sillä se elää hevostuuraahaisten asuttamissa kuusissa eikä ole kerättävissä haavilla tai valopyydysillä. Laji on liikkeellä koiperhosiksi melko varhain, jo kesäkuun puolivälissä. Kun näihin aikoihin tarkastelee hevostuuraahaisten asuttamien kuusten runkoja iltä-auringon paisteesta tai yöllä, löytyy laji helposti. Perhoset lähinnä kävelevät rungolla ja häviävät häiritäessä hevostuuraahaisten koloihin. Usein aikuisia on samalla rungolla paljon.

Marko Mutanen

Tinea bothniella Svensson

Tätä koiperhoslajia pidetään pohjoisen levinneisyytensä johdosta kansainvälisesti kiinnostavana lajina. Pelkosenniellä 1995 pidetyn pikkuperhoskokouksen aikana sitä löydettiin erästä rakennuksesta joitakin yksilöitä. Myöhemmin löysimme toisen vanhan rakennuksen, josta kuolleita koiperhosia löytyi runsaasti. Tästä heräsi ajatus yrittää kasvattaa lajia "koiträpin" avulla. Suvun koiperhoset syövät toukkana kerätinipitoista jätettä, esim. höyheniä ja karvoja. Pyydys sisälsi höyheniä ja tarkoituksena oli saada naaraat nimenomaan siihen. Kokeilu onnistui hyvin ja yli sata yksilöä kuoriutui. Laji elää ulkona, mutta se tuntuu viihtyvän rakennuksissa, jotka ovat talvella kylmillään.

Marko Mutanen ja Juhani Itämies

Lyonetia frigidariella H.-S.

Keräsimme tätä lajia Espoosta 11.-16.7.1997. Havainto viittaa siihen, että lajilla on ainakin Etelä-Suomessa aikuisena talvehtivan sukupolven lisäksi ainakin osittainen kesäpolvi. Näin näyttää olevan myös suvun muiden lajien laita, koska niitä kaikkia tavataan toukkana heinäkuun alkupuolella ja uudelleen syyskuussa.

Kai Saloranta & Kari Vaalamo

Depressaria emeritella Stt.

Kari Vaalamo ja Kai Saloranta onnistuivat ensi kertaa Suomessa kasvattamaan tätä v. 1992 Suomelle uutena löydettyä lajia. Samalla kasvulla saattoi olla jopa parikymmentä

toukkaa. Toukka kutoo pietaryrtin (*Tanacetum vulgare*) lehdestä itselleen löyhän, ruodin suuntaisen suojuksen. Sillä on tapana lepäillä lehden keskiruodin päällä ruodin suuntaisesti. Laji suosii lämpimiä ja aurinkoisia, mutta tuulensuojaisia paikkoja. Kallioilla kasvavilta pietaryrteiltä sitä ei löytynyt. Perhonen esiintyi Örossä molempina vuosina valopyydöksissä suvun runsaimpana lajina yhdessä *D. olerellan* kanssa (J. Kullberg suull. tieto).

Kai Saloranta & Kari Vaalamo

Elachista krogeri Svensson

E. krogeri tunnetaan vain muutamasta paikasta Pohjois-Suomesta. Hailuodosta löytyi muutama vuosi sitten lajin runsas esiintymä ja sitä on tavattu samalta paikalta myöhemmin monta kertaa. Sen esiintyminen on jo aiemmin yhdistetty joenrantasaraikkoihin. Hailuodossa ainoa mahdollinen ravintokasvi on paikalla runsaana kasvava vesisara (*Carex aquatilis*). Perhonen on liikkeellä heti kesäkuun puolivälin jälkeen ja lentoaika on lyhyt. Parveilu tapahtuu ilmeisesti yksinomaan iltä-auringon paisteesta, sillä kaikki yritykset saada lajia aamulla ovat tuottaneet vesipeuran. Naaraita saa kovalla työllä haavimalla kasvustoa. Samalla paikalla esiintyvät myös heinäkoilajit *Elachista esko* Kyrki & J. Karvonen, *E. serricornis* (Stt.) ja myöhemmin kesällä *E. eleochariella* (Stt.). Kasvatuseritykset ovat tuottaneet vain viimeksi mainittua lajia. *E. krogerin* aikainen lentoaika viittaa siihen, ettei se syö enää keväällä.

Marko Mutanen

Mompha complexa Svensson

Täydennyksenä lajista edellisissä tiedonannoissa ilmoitettuun kasvatushavaintoon (Mutanen ym. 1998) havainto lajin kasvatuksesta Hailuodosta 1997: toukka löytyi hyvin aikaisin, kesäkuun puolivälissä, kun *M. raschkiella* oli vielä täydessä lennossa. Lajia on aikuisena havaittu sekä varhain alkukesästä että loppukesällä. Lajilla on siis etelämpänä selvästi kaksi sukupolvea kesässä, kasvatuserityksissäkin kuoriutui jo samana vuonna. Pohjoisessa lajilla on vain yksi sukupolvi. *M. complexa* suosii hyvin lämpimiä, avoimia elinympäristöjä.

Marko Mutanen

Mompha subbistrigella (Haw.)

(Kuva 1A)

M. subbistrigella ja *M. nodicolella* (Kuva 1B) ovat lajipari, jonka koelmayksilöissä on todettu poikkeuksellisen paljon virhemäärittäjäksiä. Tutkimiemme yksilöiden perusteella arvioimme, että 1980-luvulla vaihdossa liikkuneesta *M. subbistrigella-*

Kuva 1A *Mompha subbistrigella*

Kuva 1B *Mompha nodicolella*

Kuva 1C *Coleophora boreella*

Kuva 1D *Ectoedemia longicaudella*

Kuva 1E *Ectoedemia turbidella*

Kuva 1F *Zelleria hepariella*

Kuva 1G *Acrolepia autumnitella*

Kuva 1H *Agonopterix subpropinguella*

Kuva 1I *Elachista ripula*

Kuva 1J *Coleophora nutantella*

Kuva 1K *Coleophora graminicolella*

Kuva 1L *Psorosa nucleolella*

Kuva 1M *Coleophora* sp. cf. *virgaureae*

Kuva 1N *Monochroa niphognatha*

Kuva 1O *Lobesia virulenta*

Kuva 1P *Lobesia reliquana*

Kuva 1Q *Phycitodes lacteellus*

Kuva 1R *Palpita vitrealis*

materiaalista korkeintaan 20% yksilöistä on oikein määritettyjä. Vuonna 1997 onnistuimme keräämään molempia lajeja sekä aikuisena että kasvattamalla useita satoja yksilöitä ja selvitimme lajien esiintymistä ja elintapoja.

Lajit voidaan suhteellisen helposti erottaa toisistaan pelkän habituksen perusteella. *M. nodicolella* on pitkäsiipinen ja keskimäärin selvästi suurempi, *M. subbistrigella* taas pyylevämpi, leveäsiipisempi ja pienempi. *M. nodicolellan* etusiiven pohjaväri on harmaa ja keskisareke etenkin alareunasta vaaleampi, jolloin siiven keskellä oleva musta pitkittäisviiru näkyy selvästi. *M. subbistrigellan* etusiiven pohjaväri on ruskehtava ja keskisareke yleensä tasaisen tumma eikä musta pitkittäisviiru juuri erotu taustaväristä. Kyseinen viiru on aina olemassa toisin kuin Zagulayev & Sinev (1981) väittävät. Talvehtimisen jälkeen *M. nodicolella* vaikuttaa entistä kontrastisemmalta ja *M. subbistrigella* yksivärisen suttuiselta. Koirasgenitaaleissa on selvä ero: *M. nodicolellalla* valvan kärki levenee lusikkamaisesti, kun *M. subbistrigellan* valva on tasapaksu kärkeen asti.

Molemmat lajit elävät horsmillä (*Epilobium*). *M. subbistrigellan* toukka syö lehtohorsman (*E. montanum*) ja karvahorsman (*E. hirsutum*) siemeniä. Karvahorsmalta lajia ei aiemmin ole todettu. Toukan asuttama siemenkota muuttuu väriltään tumman violetinpunaiseksi, mutta mitään selvästi näkyvää äkämää siihen ei muodostu. Samassa siemenkodassa voi olla useita toukia. *M. nodicolellan* toukka elää maitohorsman (*E. angustifolium*) varressa aiheuttaen siihen selvän äkämän. Yllättäen toukan todettiin elävän melko usein myös maitohorsman siemenissä, jolloin siemenkootaan muodostuu värin tummumisen lisäksi selvä paksunnos. Kirjallisuudesta ei löydy mainintaa jälkimmäisestä elintavasta. Sen sijaan Zagulayev & Sinev (1981) mainitsevat *M. subbistrigellan* elävän myös maitohorsman siemenissä ja *M. nodicolellan* ainoastaan maitohorsman varsissa. Kyseessä lienee erehdys tai virhemääritys, sillä yhtään *M. subbistrigella* ei havaittu maitohorsmalta niilläkään paikoilla, joilla lajia esiintyi runsaasti. *M. subbistrigella* suosii kosteita, varjoisia habitaatteja, kuten ojanpohjia ja suppeiden metsäaukioiden reunoja. *M. nodicolella* on runsaimmillaan lämpimillä, aukeilla maastonkohdilla, esim. pellonreunoilla, hakkuuaukeilla yms. *M. nodicolella* on Suomessa levinnyt koko maahan. *M. subbistrigellan* esiintymisalue rajoittuu Lounais-Suomeen ja etelärannikolle.

Kari Nupponen & Timo Nupponen

Scythris empetrella Karsholt & Nielsen

Lajista tunnettiin esiintymiä ennen kesää 1997 pitkään enää parilta paikalta Hankoniemeltä, vaikka vanhoja havaintoja olikin useammasta paikasta. Keväällä useat pikkuperhos-harrastajat tutustuivat lajin elintapoihin tunnetulla paikalla. Toukan tekemä hiekan peittämä seittiputki on hyvin helppo havaita nostelemalla hiekkalla kasvavien variksenmarjojen varpuja ylös. Tämän perusteella laji löytyi jo samana vuonna kolmelta paikalta: vanhalla esiintymispaikalta Öröstä (J. Kullberg) sekä uusilta paikoilta Korppoon Jurmosta (J. Kaitila) ja Hailuodosta (M. Mutanen). Jokaisella paikalla laji oli erittäin runsas. Toukalle on tärkeää liikkuva ja hienorakenteinen hiekka, josta seittiputken voi rakentaa. Esiintymät olivat nimenomaan paikoilla, missä variksenmarja kasvaa liikkuvalla hiekkalla – mieluiten dyneillä. Laji ei varmastikaan ole yleinen, mutta uusia esiintymiä kannattaa etsiä yllä mainituilla perusteilla eri puolilta Suomea, etenkin meren ja suurten järvien rannikoilta.

Jaakko Kullberg ja Marko Mutanen

Chrysoesthia drurella (F.)

Selvitimme lajin elintapoja Oulun alueella kesällä 1997. Savikalla (*Chenopodium*) elävänä lajina sen luulisi olevan yleinen, mutta sitä pidetään silti harvinaisena. Jostakin syystä laji ei elä savikan tyyppisimmillä kasvupaikoilla, pelloilla, vaan lähinnä seinien, aitojen tms. vierustoilla kasvavilla savikoilla. Sopivalla paikalla se on usein runsas varsinkin toukkana, mutta vieressä sijaitsevalta avoimelta pelloilta sitä on turha etsiä. Esiintyminen ei liity pelkästään lämpötilaan, sillä laji on vähintään yhtä hyvin pohjoispuoleisilla seinustoilla. Toukka tekee luonteenomaisen, spiraalimaisen kovertteen savikan lehteen. Se ei poista ulostetta kovertteesta, toisin kuin lähilaji *C. sexgutella* (Thunberg). Lajilla on tavallisesti kaksi sukupolvea kesässä, joista toinen on ainakin Oulun korkeudella usein vaillinainen tai voi kylminä kesinä puuttua. Toisen sukupolven jälkeläiset eivät Oulussa mitenkään ehdi kehittyä ajoissa. Toukkia löytää parhaiten heinäkuun lopulla. Samantapaisia käyttäytymispiirteitä tuntui olevan myös lajeilla *Scythris limbella* (F.) ja *Eupithecia sinusaria* Ev., joita löytyi myös vain seinänvierustoilta.

Marko ja Tomi Mutanen

Sophronia humerella (D. & S.)

Onnistuin selvittämään tämän kriittisesti uhanalaisen lajin elintapoja Liperin esiintymällä. Toukat löytyivät 6.6.1998 ajuruohon (*Thy-*

mus serpyllum) versonkärkien sisästä. Toukka oli hyvin hankala huomata, sillä ulospäin sen esiintyminen näkyi vain vähäisenä lehtien nahistumisena. Aikuiset perhoset kuoriutuivat 2.-7.7.1998. Lajia ei ole aikaisemmin kasvatettu ajuruoholta.

Jari Kaitila

Eana incanana (Steph.)

Kasvatin lajia Oulussa (721:42) kesällä 1998 kaksi yksilöä kevätipoltoa (*Luzula pilosa*). Yksilöt kuoriutuivat yllättäen, sillä tarkoituksena oli kasvattaa *Elachista regifigellaa*. Kyseessä on uusi ravintokasvihavainto, aikaisemmin se on tunnettu meikäläisistä kasveista vain päivänkakkaralta (*Leucanthemum vulgare*) (Emmet 1988), mutta sitä ei ilmeisesti ole kasvatettu Suomesta aikaisemmin. Havainto selittää paremmin tämän Suomessa yleisen lajin esiintymistä. *E. incananan* elintavat jäävät vielä tuntemattomiksi, luultavasti toukka syö lähilajien tapaan juuria.

Marko Mutanen

Choreutis pariana (Clerck)

Useat henkilöt kasvattivat lajia Itä- ja Etelä-Suomesta vuonna 1998. Toukat elävät pieninä omenan lehden alapinnalla ohuessa seitissä, myöhemmin seitissä lehden yläpinnalla. Laji koteloituu valkean, laajahkon seitin alle lehdelle.

Marko Mutanen, Bo Wikström & Kari Vaalamo

Udea decrepitalis (Herrich-Schäffer)

Kasvatin lajia Juhani Itämiehen kanssa Pelkosenniemieltä (744:53) vuonna 1994 mesiangervolta (*Filipendula ulmaria*). Toukka elää lehden alapinnalle kutomassaan seitissä, joka näkyy päällepäin lehden kouruuntumisena. Kyseessä on uusi ravintokasvitieto, Palm (1986) mainitsee ravinnoiksi *Dryopteris cartusianan* ja mahdollisesti muut sännikkaiset, mutta Suomessa käsitys on tunnut sopivan huonosti lajin esiintymisen kanssa yhteen.

Marko Mutanen & Juhani Itämies

Taksonomiset havainnot ja lajien tunnistus

Phyllonorycter heringiellus (Grönlien)

Erkki ja Leena Laasonen ilmoittivat tämän taksonin Suomesta Svenssonin (1997) ja omaan artikkeliinsa (Laasonen & Laasonen 2000) perustuen. Se eroaa läheisestä *P. salictellus* (Z.) -lajista muutaman siipituntomerkin perusteella, mutta koska polymorfismin mahdollisuutta ole pitävästi kyetty sulkemaan pois eikä *P. salictellus*-lajin tyyppyksilöä artikkelien perusteella ole tarkistettu, jäämme odottelemaan asiasta perus-

teellisempiä selvityksiä. Näin ollen taksonia ei vielä ilmoiteta maalle uutena lajina.

Marko Mutanen

Coleophora boreella Benander

C. boreella (Kuva 1C) on ollut ongelmallinen laji johtuen siitä, että lajista on tiedetty varsin vähän. Lajia on tavattu runsaammin ainoastaan 1940-luvulla Ahvenanmaalta. Monet näistä yksilöistä ovat tällä hetkellä Helsingin Yliopiston Eläinmuseon kokoelmissa. Aina 1990-luvun puoleenväliin mennessä Suomesta tunnettiin 1940-luvun jälkeen vain muutamia yksittäisiä yksilöitä eri puolilta rannikkoseutuja. Laji on harvinainen myös muualla. Norjasta Ringebusta löytyi 1980-luvulla esiintymä, jota pidettiin *C. boreella*-na, mutta lajin biologiasta ei saatu varmuutta. Bengtsson (1989) oletti, että lajin ravintokasvi voisi olla ahohäikkärä (*Gnaphalium silvaticum* L.) tai norjanjäkkärä (*Gnaphalium norvegicum* Gunnerus). Yksilöitä talletettiin samalta paikalta useita moinen kerääjien toimesta, mutta sittemmin biotooppi tuhoutui ja populaatio tiettävästi hävisi. *C. boreella* on ilmoitettu muutamia yksilöitä 1990-luvulta myös Tanskasta, muutamia yksilöitä Viron Saarenmaalta, yksi naaras Puolasta, yksi yksilö Kuolan niemimaalta ja jokunen yksilö Ruotsista. *C. boreella*-lajin (laajassa mielessä) esiintyminen lähi-alueillamme on esitetty kuvassa 2.

Vuonna 1996 löysin yhden *Coleophora*-yksilön Hailuodon Pöllän hietikolta. Se ei muistuttanut mitään tunnettua lajia, mutta genitaalitutkimuksen tuloksena se osoittautui kuuluvaksi *C. sternipennella*-ryhmään. Ulkonäöltään ja genitaaleiltaan yksilö erosi *C. boreella*-lajista. Vuonna 1997 keräsin samalla alueella uudelleen ja satuin eräänä lämpimänä ja tyynenä iltapäivänä lajin runsaaseen parveiluun, jolloin tallensin useita kymmeniä yksilöitä. Vuosina 1998-2000 lajia on vuosittain löytynyt useita kymmeniä yksilöitä.

Minulla on ollut tilaisuus tutkia *C. boreella*-lajin tyyppiyksilöt samoin kuin lähes kaikki tunnetut yksilöt, jotka on ilmoitettu *C. boreella*-lajina Suomesta, Ruotsista, Norjasta ja Kuolasta. Tanskalaisia ja puolalaisia yksilöitä en ole tutkinut. Genitaalitutkimukset sekä toisaalta yksilöiden ulkonäkö antaisi aiheen olettaa, että kyseessä on lajikompleksi, joka todennäköisesti koostuu 2-3 eri lajista, joiden genitaaleissa on havaittavissa pieniä eroja. Valitettavasti Hailuotoa lukuunottamatta käytössäni oleva materiaali perustuu muutama yksittäiseen yksilöön, joten lajimääritys on toistaiseksi jäänyt tekemättä.

Kuva 2. *Coleophora boreella* esiintymien Pohjois-Euroopassa.

Ainoastaan Hailuodon esiintymän biologia on pystytty selvittämään toistaiseksi: Juhani Itämies ja Marko Mutanen löysivät runsaasti lajin säkkejä nyylihaarikolta (*Sagina nodosa*) ja lajin biologia julkaistaan myöhemmin erillisessä artikkelissa. Tulvaisuus ja mahdollisen eteläisen populaation löytäminen tullee varmistamaan onko kyse todella eri lajeista vai ainoastaan lajin sisäisestä vaihtelusta.

Bo Wikström

Maalle uudet lajit

Vuosi 1997

Ectoedemia longicaudella Klimesch, 1953 (Kuva 1D)

Suomen havainnot: V: Rymättylä 670:20, 17.-24.8.1996, 1 ex. (gen. prep.), R. Ulenius leg., T. Saarinen det. **Suomelle ja V:lle uusi.**

Ectoedemia longicaudella kuuluu suvun kaarnassa kovertavaan *Zimmermannia* M. Hering -alasekseen, josta tunnetaan Suomesta entuudestaan vain yksi laji, *E. atrifrontella* (Stainton). Ne erottaa keskiruumiin värin perusteella, joka on *E. longicaudella*lla tumma ja *E. atrifrontella*lla kermanvalkoinen. Ruotsissa esiintyvällä, jalavalla elävällä *E. amani* Svensson -lajilla pään etu-työhdön väri on keltainen, *E. longicaudella*lla taas tumma.

Lajia on tavattu meitä lähimpänä Etelä-Ruotsista ja Etelä-Norjasta, mutta levinneisyys käsittää lähes koko Euroopan (Karsholt & Razowski 1996). Toukkaa ei ole kuvattu eikä lajia kasvatettu, mutta se elää lähes varmasti tammen nuoresa, sileissä kaarnassa *E. atrifrontella*-lajin tavoin. Kasvattaminen on kuitenkin vaikeaa, vaikka koverteita löytää melko helposti. Lajin levinneisyys Suomessa on epäselvä, sillä

joko *E. longicaudella* tai *E. atrifrontella* koverteita on Lounais-Suomesta löydetty pienten tammien oksista ja rungoilta melko laajalti. Joka tapauksessa *E. longicaudella* kuuluu kotimaiseen faunaan. Aikuisen on liikkeellä aikaisemmin kuin *E. atrifrontella*. Molemmat lajit tulevat valolle, mutta aikuisten löytäminen on vaikeaa. Lajeista tarkemmin ks. Johansson ym. (1990).

Marko Mutanen, Tomi Saarinen & Rainer Ulenius

Ectoedemia turbidella (Zeller, 1848) (Kuva 1E)

Suomen havainnot:

U: Espoo Soukka, 11.-12.6.1997, runsas, talletettu n. 20 ex., TYN. **Suomelle ja U:lle uusi.**

U: Vantaa 668:38, runsaasti toukia hopeapoppelin (*Populus alba*) lehdillä lokakuussa 1997, joista kuoriutui kymmeniä perhosia helmikuussa 1998, KAJ

U: Espoo 667:36, 12.6.1998, 10 ♂♂ 4 ♀♀, LAE & LAL.

U: Espoo, Soukka, ex larva syyskuussa 1998, runsas, NUK & NUT.

U: Vantaa, ex larva lokakuussa 1998, runsas, NUK & NUT.

Marko Tyni löysi *Ectoedemia turbidella* runsaana varta vasten sitä hopeapoppelikasvustosta etsimällä. Lajin siipiväli on 6-8 mm ja lähinnä se muistuttaa haavalla elävää yleistä lajia *E. argyropeza* (Z.). Siitä se eroaa etusiiven kahden kostaalitiplän perusteella. *E. argyropeza*lla on näistä vain ulompi täplä, joka tavallisesti yhtyy tonaalitiplään muodostaen poikkivyön, toisin kuin *E. turbidella*lla. *E. argyropeza* on pääosin partenogeneettinen eikä koiraita esiinny Suomessa ilmeisesti lainkaan.

E. turbidella esiintyy lähes koko Euroopassa. Ruotsista se tunnetaan vain yhdeltä paikalta. Suomessa laji esiintyy muutamissa kasvustoissa Espoossa ja Vantaalla. Toukka kovertaa hopeapoppelin (*Populus alba*) lehtiä myöhään syksyllä, aloittaen kovertamisen lehtiruodista, josta koverre työntyy vähän matkaa lehtilavan tyvelle. Usein samalla lehdellä on kaksi koverretta. Laji on Suomessa elinpaikoillaan hyvinkin runsas, aikuinen perhonen lentäne meillä kesä-heinäkuussa. Läheisiä lajeja ovat lisäksi mustapoppelilla (*Populus nigra*) elävä, Latviaan ja Etelä-Ruotsiin asti levinnyt *E. hannoverella* ja hieman eteläisempi *E. klimeschi*, joka *E. turbidella*-lajin tavoin elää hopeapoppelilla. Lajeista tarkemmin ks. Johansson ym. (1990).

Marko Mutanen ja Marko Tyni

Zelleria hepariella Stainton, 1849 (Kuva 1F)

Suomen havainnot:

A: Lemland 667:11, 7.6.1997, 1 ♀, SAK & VAA. **Suomelle ja A:lle uusi.**

Eckerö 670:09, 7.6.1997, 1 ♀, SAK & VAA.

V: Dragsfjärd 666.25, 24.-30.4.1998, 1 ex., LIN. **V:lle uusi.**

Z. hepariella on jo pitkään Ahvenanmaalta odotettu saarnella (*Fraxinus excelsior*) elävä laji, jota havaittiin kaksi naarasyksilöä aamu- ja iltalennosta 7.6.1997 Eckeröstä ja Lemlandista (Kai Saloranta ja Kari Vaalamo henk. tiedonanto). Laji on nopeasti leviämässä Suomessa, sillä laji oli jo runsas vuosina 1999 ja 2000 monin paikoin Ahvenanmaalla ja paikoin Varsinais-Suomessa.

Z. hepariella on pienehkö, kärkiväliltään 13-16 mm (suomalaiset yksilöt) punaruskea kehrääjäkoi, joka muistuttaa samaan aikaan lentävää viinimarjoilla (*Ribes*) elävää ja suurempaa *Euhypnometoides ribesii* (Joannis) -lajia. Sen erottaa jälkimmäisestä helposti koon ja siivenmuodon, sekä hieman erilaisen siipikuvioiden perusteella. Molemmilla lajeilla siiven pohjaväri, kuviot ja kellertävän tyviuomun voimakkuus vaihtelevat. Myös siiven mustan kärkitäplän voimakkuus vaihtelee ja molemmilla lajeilta se voi puuttua. *Z. hepariella* on usein myös toinen musta täplä tyvemmillä ja keskemmillä siipeä.

Toukka elää tiheässä seitissä yleensä saarnen nuorilla lehdillä oksan kärjessä, minne se myös koteloituu valkeaan kotelokoppaan (Emmet 1988). Aikuiset perhoset kuoriutuvat elo- syyskuussa ja talvehtivat mielellään suojaisissa paikoissa, esim. tiheissä katajissa ja kuusissa (Emmet 1988), joista niitä löytää oksia hakaamalla jo syksyisin (K. Vaalamo henk. tieto). Keväällä lento jatkuu toukokuulta kesäkuun puoliväliin, jolloin perhosia voi potkia lentoon talvehtimispaikoistaan ja lämpimillä avoimilla paikoilla kasvavilta pieniltä saarnilta ja niitä lähellä olevilta katajilta.

Huolimatta pienestä koostaan laji voi lentää kauaksikin elinympäristöstään, mihin viittaavat useat lounaisvaellusten yhteydessä tehdyt yksittäislöydöt vuosina 1999 ja 2000: Dragsfjärdin Örö (A. & J. Kullberg), Hanko (E. Franssila suull. tieto) ja Tammisaaren Jussarö (K. Nupponen suull. tieto).

Jaakko Kullberg, Marko Mutanen, Kai Saloranta ja Kari Vaalamo

Acrolepia autumnitella Curtis, 1838 (Kuva 1G)

Suomen havainnot:

V: Korppoo, Jurmo 23.8.1997, 1 ♀, KAJ, **Suomelle ja V:lle uusi.**

Acrolepia autumnitella on Euroopassa laajalle levinnyt mutta paikoittainen laji. Aivan eteläisimmästä ja pohjoisimmasta Euroopasta laji näyttää kuitenkin puuttuvan (Karsholt & Razowski 1996). Pohjois-Euroopassa laji tunnetaan vanhastaan Kaakkois-Tanskasta Fyniltä ja Lolland-Falsterilta, Ruotsista Skoonesta ja Öölannista sekä Latviasta ja Liettuasta. Viron ensilöytö on Pärnun läheltä autiosta rakennuksesta 20.4.1998. Toinen löytö tehtiin Säären lintuasemalta Saarenmaalta, jolloin yksi perhonen löytyi 24.4.2000 autiosta rakennuksen ikkunasta. Myöhemmin samana päivänä havaittiin viisi yksilöä lisää tienvarren kasvillisuutta haavimalla Viierististä n. 10 km Säarestä pohjoiseen (U. Jürivete, suull. tieto).

A. autumnitella on helppo erottaa muista Suomessa tai lähialueilta tunnetuista lajeista. Sen lähisukulaisia lähialueillamme esiintyy vain kaksi: *Acrolepiopsis assectella* ja *A. betulella*. *A. autumnitella* on näitä lyhytsiipisempi ja sen etusiiven ruskea kuviointi on hieman epämääräistä ja levotonta. Lisäksi etusiiven alareunan valkea kolmiokuvio on vain heikosti erottuva. Meillä yleisen *A. assectellan* erottaa selvästi vaalean kolmiokuvion perusteella ja toistaiseksi meiltä puuttuvan *A. betulellan* taas tataruskean etusiiven pohjavärin perusteella. *A. betulella* tunnetaan lähialueilta harvinaisena Latviasta ja Norjasta (Karsholt & Razowski 1996).

A. autumnitella -toukan ravintokasviksi ilmoitetaan ulkomailla punakoiso (*Solanum dulcamara*) ja belladonna (*Atropa belladonna*), jonka lehtiin toukka tekee suuren, helposti havaittavan, valkoisen läiskämiinan (Emmet 1988). Laji suosii ravintokasvin varjoisia kasvupaikkoja. *A. assectellan* ravintokasveja ovat ruohosipuli ja muut sipulit (*Allium* spp.) ja *A. betulellan* ravintokasvi on karhunlaukka (*Allium ursinum*) (Emmet 1988).

Vastakuoriutuneen oloinen yksilö löytyi päivällä Jurmon lintuaseman vessasta, johon se oli mitä ilmeisimmin mennyt talvehtimaan muutaman sadan *Agropteryx herafricanan* ja *Depressaria depressanan* sekä noin 20 *Mompha epilobiellan* joukkoon. Jurmon saarella on puutarhoissa mustakoisoa (*Solanum nigrum*) ja vanhoissa kasvukartoituksissa saarelta mainitaan myös punakoiso (*Solanum dulcamara*), joka puuttuu kuitenkin uusimmasta kasvukartoituksesta. On hyvin mahdollista, että

tämä aikuisena hyvin vaikeasti havaittava laji esiintyy ainakin tilapäisesti paikallisena Jurmon saarella ja ehkä laajemminkin Saaristomeren alueella.

Jari Kaitila

Agonopterix subpropinquella (Stainton, 1849) (Kuva 1H)

Suomen havainnot:

EK: Anjalankoski, 6738:488, 25.6.1997, 1 ♀, Harri Luoma leg., Jari Kaitila det., **Suomelle ja EK:lle uusi.**

Suomesta tavatuista lajeista *A. subpropinquella* muistuttaa lähinnä *A. laterellaa*, mutta sen etusiipi on punertavan ruskea, *A. laterella*lla kellertävän ruskea. *A. laterella* ei myöskään talvehdi aikuisena. Lähialueilla elää useita samannäköisiä lajeja (*A. scopariella*, *A. atomella* ja *A. assimilella*), joiden ravintokasvit väriherneet (*Genista*) ja jänönvihnat (*Cytisus*) eivät Suomessa ole luonnonvaraisia. Kaunokeilla elävä *A. carduella* on selvästi pienempi ja lentää heinäkuussa.

Lajin ravintokasveja ovat kaunokit (*Centaurea*), ohdakkeet (*Cirsium*), takiaiset (*Arctium*) ja karhiaiset (*Carduus*). Toukka elää kesä-heinäkuussa yleensä lehden alapinnalle kutomassaan verkossa. Kaunokilla eläessään se kuitenkin taittaa lehden ylöspäin ja elää sen sisällä. Toukka on harmahtavan vihreä (engl. dull green) ja sen pää ja niskakilpi ovat mustat. Aikuinen lentää elo- syyskuussa ja talvehtimisen jälkeen keväällä huhtikuusta kesäkuuhun.

Jari Kaitila ja Harri Luoma

Elachista ripula Kaila, 1997

(Kuva 1I)

Suomen havainnot:

InL: Utsjoki, Karigasniemi, 7.-8.7.1983, 1 ♀, E. T. Linnaluoto leg., KAL, **Suomelle ja InL:lle uusi.**

E. ripula on kuvattu Pohjois-Uralilta kerätyn materiaalin perusteella (Kaila 1997). Lajista tunnetaan maastamme yksi, jo vuonna 1983 Utsjoen Karigasniemeltä kerätty naarasyksilö (E. T. Linnaluoto leg., L. Kaila det.). Se on erittäin läheinen Lounais-Suomessa tavattavalle *E. triatomea* Haw. -lajille, josta se eroaa suuremman kokonsa, hieman erilaisen värityksen ja pienten genitaalierojen perusteella (Kaila 1997).

Pohjois-Uralilla laji esiintyi joen voimakkaan meanderoinnin synnyttämällä kuivuneilla hiekka- tai sora-pohjaisilla kedoilla kohdissa, joissa oli jo korkeampaa ja umpeutunutta heinäkasvillisuutta sekä suon poikki kulkeneella kuivalta tieuralta. Uralin yksilöt kerättiin illalla lennosta ja haavimalla kasvillisuutta (J. Jalava & J. Kullberg henk. tieto). Lajia kannattaa etsiä kuivilta, hiekkaisilta

joenrantaniityiltä muualtakin kuin Tenojoen varsilta.

Jaakko Kullberg ja Marko Mutanen

Coleophora gallipennella (Hübner, 1796)

Suomen havainnot:

Ab: Dragsfjärd, Öro 664:23, 25.6.-1.7.1997, 1 ♀, KUI & KUA, **Suomelle ja V:lle uusi**

N: Tammisaari Hästö-Busö 664:29, 1.-14.7.1997, 1 ♀, ITÄ, **U:lle uusi**

Lajista on ilmestynyt erillinen artikkeli Baptriassa 2/01 (Kullberg 2001).

Coleophora nutantella Mühlig & Frey, 1857 (Kuvat IJ)

Suomen havainnot:

U: Kirkkonummi, Lähteellä 665:35, 15.-21.06.1997, 1 ♀, JUI. **Suomelle ja U:lle uusi.**

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 14.6.-1.7.1997, 1 ♀, KUA & KUI, **V:lle uusi.**

U: Hanko, Russarö 663:27, 14.-23.6.1998, 1 ♀, KUA & KUI

EK: Virolahti 671:53, 1997, 1 ♂ 1 ♀, KAJ & KAP, **EK:lle uusi.**

EK: Virolahti 671:53, 20.6.1998, 1 ♂ 1 ♀, KAJ & KAP, laji esiintyi paikallisena nuokkukohokikasvustossa (*Silene nutans*), paikka on sama mistä laji tavattiin 1997.

Kokiessani (J. Junnilainen) valopyydyksiä Kirkkonummen Lähteellä 21.06.1997, huomioni kiinnittyi suurehkoon vaaleaan *Coleophora*-suvun naarasyksilöön. Se oli aivan tuore ja lähes virheetön, joten päätelin sen menneen pyydykseen edellisenä yönä. Kun myöhemmin yksilön hieman kuivuttua levityslaudassa tein siitä preparaatin, sain ilokseni havaita arvaukseni osuneen oikeaan, kyseessä oli maalle uusi pussikoilaji *C. nutantella*. Myöhemmin lajimäärityksen selvittyä alkoi *C. nutantella* löytyä valorysäamateriaaleista myös muualta: Dragsfjärdin Öröstä (A. & J. Kullberg) sekä Virolahdelta (J.-P. Kaitila).

Toukka elää nuokkukohokin (*Silene nutans*) siemenkodissa ja sen elintavat muistuttavat lähilajin, tervakolla (*Lychnis viscaria*) yleisenä esiintyvän *C. graminicolellan* Heinemann & Wocke elintapoja. Lajia voi etsiä heinä-elokuun vaihteessa, jolloin lähes täysikasvuinen toukka vaihtaa siemenkotaa ja kiinnittää valkoisen hyvin erottuvan toukkapussinsa uuden siemenkodan päälle tai sen kylkeen, josta se on helppo havaita. Laji esiintyy Suomea lähinnä Baltiassa, missä se on jo Tallinnan ympäristössä suhteellisen runsas nuokkukohokkia kasvavilla hiekkamailla ja teidenvarsilla. Skandinaviassa laji esiintyy myös Tanskassa sekä Ruotsin ja Norjan eteläosissa (Aarvik 2000, Karsholt & Nielsen 1998,

Svensson ym. 1994). Lajin yleislevinneisyys käsittää lähes koko Euroopan aina Espanjasta Etelä-Uralille ja Lähi-Itään saakka (Karsholt & Razowski 1996, Vives Moreno 1988).

C. nutantella on suurehko pussikoi, siipien kärkiväli on 17-20 mm ja se eroaa muista meillä tavattavista *Coleophora*-suvun lajeista selvästi. Lähinnä sen voisi sekoittaa sisarlajiin *C. graminicolellaan* (Kuva IK), joka on kuitenkin kontrastisempi etusiipien voimakkaamman viirutuksen sekä oranssin kellertävän pohjavärisä vuoksi. Myös sen takasiipien väritys on yleensä tummempi. *C. nutantellan* etusiipien pohjaväri on vaaleampi ja täten pitkittäisraiditus niissä ei näytä niin kontrastiselta varsinkaan naaraila. Sen tuntosarvet ovat myös yleensä yksivärisemmät, varsinkin naaraila lähes puhtaan valkoiset. Koirasyksilöiden genitaaleista on vaikeampi löytää selviä eroja tämän lajiparin suhteen, kun taas naaraan genitaaleista erot löytyvät suhteellisen helposti ostium bursaen sekä ductus bursaen alueilta (Patzak 1976).

Jari Junnilainen, Jaakko Kullberg & Jari Kaitila.

Cydia fagiglandana (Zeller, 1841)

Suomen havainnot:

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 19.7.-1.8.1996, 1 ♂, syöttöryssä, KUI & KUA, **Suomelle ja V:lle uusi.**

Lajista on julkaistu erillinen artikkeli Baptriassa no. 3/99 (Kullberg 1999).

Psorosa nucleolella

(Möschler, 1866) (Kuva IL)

Suomen havainnot:

Porvoo, Munkby 670:43, 27-29. 8. 1997. M. Landtman leg. in Coll. Teriaho, **Suomelle ja U:lle uusi.**

Reijo Teriaho löysi Magnus Landtmanin tallettamasta valorysäamateriaalista oudon näköisen koisan. Perhonen määritettiin Pohjois-Euroopalle uudeksi lajiksi *Psorosa nucleolella* (J.-P. Kaitila det.).

P. nucleolella ei juuri muistuta mitään muuta meillä tavattavaa lajia. Se on Phycitinae-koisaksi keskikokoinen, siivenkärkiväli 18-20 mm. Etusiipien pohjaväri on vaaleanharmaa ja siinä on usein epäselviä mustia pitkittäisviiruja sekä keskisarekkeessa kaksi selvää mustaa täplää. Molempien poikkiviirujen ulkoreunassa on leveähkö punaruskea vyö, ja samaa väriä on myös siiven tyvessä. Takasiivet ovat valkoiset, etu- ja ulkoreunasta kapealti tummat. Etelässä ja idässä esiintyy useita ulkonäöltään *P. nucleolellaa* muistuttavia lajeja, mm. *Psorosa dahliella* (Tr.), jonka etusiipien pohjaväri on keltaisempi ja kuviointi epäselvempää. Näistä kaikista *P. nucleolella* eroaa

helposti genitaalien perusteella (ks. Sinev 1986).

P. nucleolella on eteläinen steppilaji, joka esiintyy Euroopassa ainoastaan Etelä-Venäjällä ja Espanjassa. Muualta laji tunnetaan Vähä-Aasiasta Keski-Aasiaan sekä Mongoliasta. Etelässä *nucleolella* lentää läpi kesän toukokuusta syyskuuhun, ilmeisesti kahtena sukupolvena, joista jälkimmäinen on runsaampi. Elintavat ovat tuntemattomat. Laji lentää hämärissä ja yöllä ja tulee hyvin valolle. Suomalainen yksilö lienee harhautunut tänne melko kaukaa eteläkaakkosen ilmavirtauksen mukana.

Kari Nupponen, Magnus Landtman ja Reijo Teriaho

Vitula edmandsii (Packard, 1865)

Suomen havainnot: U: Tammisaari, Gullö 6652:296, 7.-16.7.1997, 1 ♀, Kauri Mikkola leg. **Suomelle ja U:lle uusi.**

Lajista on erillinen artikkeli Baptriassa 1/01 (Kullberg & Mikkola 2001)

Vuosi 1998

Coleophora sp. cf. *virgaureae* (Kuva IM)

Suomelle uusi. Laji on havaittu seuraavista maakunnista: **Ab, N, Ka, Ta, Sa, Kl, Tb, Sb ja Obb.**

1980 luvun puolessa välissä kiinnitin huomiota muutamien *Coleophora*-lajien erittäin pitkään lentoaikaan. Tällaisia lajeja oli useita, mutta erityisesti kiinnitti huomiotani *C. virgaureae* Stainton, 1857, jonka Baldizzone sittemmin synonymisoi lajin *C. obscenella* Herrich-Schäffer, 1855 kanssa. Myös kirjallisuudessa mainitaan usein, että lajin genitaalien rakenteessa esiintyy vaihtelua.

Olen Jukka Tabellin kanssa tutkinut ko. lajikompleksia Suomessa ja olemme tulleet siihen tulokseen, että kyseessä on kaksi eri lajia, joista toinen on toistaiseksi kuvaamaton. Se aloittaa lentonsa Etelä-Suomessa kesäkuun 10. päivän tienoilla, joskus jopa aikaisemmin ja lentää heinäkuun alkuun saakka, jolloin *Coleophora obscenella* vasta aloittelee lentoaan. *C. obscenellan* lento jatkuu pitkälle syksyyn. Ulkoisesti lajit eroavat toisistaan siitä, että *Coleophora* sp. on ehkä vähän pienempi ja erityisesti koiras selvästi tummempi, muistuttaen jonkin verran lajia *C. squamosella* Stainton, 1856. Lajeilla on selvät genitaalierot.

Coleophora sp. esiintyy runsaslukuisena yleensä avoimilla lämpimillä kentillä ja radan varsilla, jossa kasvaa lajin ravintokasvia *Solidago virgaurea*. Se esiintyy lähinnä Etelä- ja Keski-Suomessa, kun taas pohjoiset yksilöt ovat toistaiseksi osoittautuneet kuuluvan lajiin *C. obscenella*.

Laji kuvataan erillisessä julkaisussa lähiaikoina.

Bo Wikström & Jukka Tabell

Monochroa niphognatha (Gozmány, 1849) (Kuva 1N)

Suomen havainnot:

V: Turku, Satava 670:23, 12.06.1998, 1 ex., Kaj Winqvist leg., **Suomelle ja V:lle uusi**.

Laji on vaalean tai kellertävän harmaa, kapeasiipinen (siipiväli n. 13-14 mm) jäytäjäksi, jonka etusiiven kärjessä on selvästi erottuva musta piste. Muu kuviointi on vähäistä; epämääräisiä mustia viivoja. Laji muistuttaa samankaltaisilla paikoilla eläviä lajeja, kuten myöhemmin heinä-elokuussa lentävää *M. arundinellaa* sekä *M. tetragonellaa* ja *M. suffusellaa*, jotka ovat pienempiä lajeja. Tanskassa, Puolassa ja Latviassa harvinaisena esiintyvä *M. divisella* on leveäsiipisempi ja sen etusiivessä on kärkipisteen lisäksi selvä musta piste siiven tyvessä. Laji elää kurjenmiekalla (*Iris* spp.).

M. niphognathan toukka elää vesitattaren (*Polygonum amphibium*) varren sisällä syksyllä jättämättä mitään ulospäin näkyviä merkkejä (Buhl ym. 1989). Toukka jättää kasvin syksyllä, josta merkinä on varressa pieni reikä. Aikuinen lentää kesä-heinäkuussa kosteikoissa. Lajia on useimmiten saatu valolla, myös kotimainen yksilö saatiin valvontavalolla.

Jari Kaitila ja Kaj Winqvist

Scrobipalpula diffluella (Frey, 1870) (Ei kuvaa)

Laji ilmoitettiin **Suomelle uutena** *Scrobipalpula* -suvun revisiossa (Huemer & Karsholt 1998).

Suomen havainnot:

Kn: Suomussalmi, 1 ♂, Sorsakoski leg., Coll. ZMH, KUJ det. **Kn:lle uusi**.

Ks: Kuusamo Liikasenvaara, 11.6.1970 ja 16.6.1974, 2 ♂♂ 2 ♀♀, J. Kyrki leg. **Ks:lle uusi**.

KemLi: Sodankylä 754:49, 11.7.1998, 1 ♂ 1 ♀ (gen. prep.), LAE & LAL. **KemLi:lle uusi**.

EnL: Ounastunturi, 1 ♂, Lingonblad leg., Coll. ZMH, KUJ det. **EnL:lle uusi**.

Laji tunnetaan vain Suomen pohjoisosista, löydöt maan eteläosista koskevat lähilajia *S. psilella*.

Jaakko Kullberg &

Erkki & Leena Laasonen

Lobesia virulenta Bae & Komai, 1991 (Kuva 1O)

Suomen havainnot:

U: Vantaa 669:37, 27.5.1980, 20.6.11982, 4 ♂♂ 2 ♀♀, LAE & LAL

EK: Virolahti 671:53, 9.-20.6.1986, 2 ♀♀, LAE & LAL

EH: Ruovesi 686:35, 12.7.1993, 1 ♂, LAE & LAL

LK: Parikkala 682:63, 17.6.1981, 2 ♀♀, LAE & LAL

PPe: Oulu 721:42, 16.6.1976, 1 ♂, LAE & LAL

PPp: Tornio 731:38, 19.7.1991, 1 ♀, LAE & LAL

Coll. ZMH: A, V, U, EK, EH, ES, PH, PS ja KP

Suomelle uusi: A, V, U, EK, St, EH, ES, LK, EP, PH, PS, KP, Kn, PPe ja PPp.

L. virulenta muistuttaa suuresti *L. reliquanaa* (Kuva 1P). Selvin ulkoinen tuntomerkki on *L. virulentan* etusiiven keskisarakeen epämääräinen, mutta helposti havaittava valkea piste. Genitaaleista lajit on helppo erottaa: *L. virulentan* koiraan aedeagus on suora ja noin puolet lyhyempi kuin *L. reliquanan* käyrä aedeagus. *L. virulentan* naaraalla taas signum on suuri ja deltamainen, *L. reliquanalla* selvästi pienempi ja pystyellipsi (Falck & Karsholt 1998). Euroopassa esiintyvä alalaji on kuvattu nimellä ssp. *mieana* Falck & Karsholt, 1998.

Laji on Suomessa *L. reliquanaa* laajemmalle levinnyt esiintyvä Ahvenanmaalta aina Kainuuseen ja Pohjois-Pohjanmaalle asti. *L. reliquana* esiintyy Suomessa ainakin maakunnissa: **A, V, U, EK, EH, EP.**

Japanissa *L. virulenta* -lajille tunnetaan seuraavat ravintokasvit: *Pyrus serotina*, *Larix leptolepis*, *Angelica* sp., *Styrax japonicus*. Euroopassa lajin elintapoja ei ole erotettu *reliquanasta*, jolle ilmoitetaan mm. tammi (*Quercus*), koivu (*Betula*), kataja (*Juniperus*), tuomi (*Prunus*) ja kultapiisku (*Solidago*). Kasvilajista riippuen elintavat vaihtelevat suuresti, toukka voi elää esim. marjoissa, lehdillä tai kukinnossa.

Jari Kaitila ja Jaakko Kullberg

Phycitodes lacteellus (Rothschild, 1915) (Kuva 1Q)

Suomen havainnot:

U: Kirkkonummi Lähteellä 665:35, 15.09.1998, 1 ♀, valvontavalolla, JUJ, **Suomelle ja U:lle uusi**.

Phycitodes lacteellus on Pohjois-Euroopalle uusi koisalaji eikä sitä tunneta Suomen lähialueilta. Yksilön on täytynyt saapua maahamme kaukaa Euroopan eteläosista lämpimien eteläkaakkoisten tuulten saatelemana. Havaintoyönä Kirkkonummella oli n. +20°C (tuuli SE-E) ja samoihin aikoihin Suomesta tavattiin myös muita vaeltajia, mm. runsaasti *N. asiatica* (Krul.) sekä useita *Heliothis* -suvun yökkösiä. Lajin Suomea lähimmät tunnetut elinalueet sijaitsevat eteläisimmässä Saksassa, Ranskan Rhonen alueella sekä Pyreneiden vuoristossa. Etelässä ja idässä *P. lacteellus* on laajalle levinnyt: Poh-

jois-Afrikka, Kanarian, Välimeren sekä Mustanmeren alueet, Lähi-itä; idässä lajia on tavattu Uralin eteläosista aina Mongoliaan saakka (Roesler 1973, Sinev 1986, Karsholt & Razowski 1996). Nimialalaji ssp. *lacteellus* (Rothschild, 1915) on kuvattu Algeriasta. Sittemmin lajista on kuvattu useita alalajeja (Roesler 1973). Suomesta saatu yksilö kuuluu alalajiin ssp. *delattini* (Roesler, 1965), kuten lähes kaikki manner-Euroopan populaatiot. Kyseinen alalaji on kuvattu Etelä-Turkin Aksehirista. Pyreneiden niemimaalla esiintyy ssp. *bentincella* (Pierce, 1937) (ks. Roesler 1973).

P. lacteellus on pienekö koisa (siivenkärkiväli 16-18 mm). Meikäläisistä lajeista sen voisi sekoittaa lähinnä *P. albatellus* (Ragonot, 1887) ja *P. saxicola* (Vaughan, 1870) -koisien vaaleimpiin yksilöihin. Näistä se eroaa etusiipien kermanvaalean pohjaväriin perusteella. Varmimmin nämä kolme lajia erottaa genitaaleista. Koirailta parhaat erot löytyvät aedeaguksesta, joka *P. lacteellus*-lajilla on lyhyempi ja leveämpi kuin *P. saxicolalla* eikä sen vesicassa ole voimakkaita piikkejä, kuten *P. albatellus* -lajilla. *P. lacteellus* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä. *P. saxicola* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä. *P. saxicola* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä. *P. saxicola* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä. *P. saxicola* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä. *P. saxicola* -naaraan ductus bursaen alueella ei ole havaittavissa voimakkaasti kitinisoituneita rakenteita, kun taas *P. albatella* -naaraalla on ostium bursaen kohdalla pyöreä, voimakkaasti kitinisoitunut leventymä.

Jari Junnilainen

Palpita vitrealis (Rossi, 1794) syn. *Palpita unionalis* (Hb) (Kuva 1R)

Suomen havainnot:

EK: Virolahti 671:53, 12.-18.9.1998, 1 ex., Markku Savela leg. **Suomelle ja EK:lle uusi**.

Markku Savela löysi syksyllä 1998 Virolahdelta valopyydyksestä silmiinpistävän näköisen ison valkean koisan, joka nopeasti paljastui Suomelle uudeksi lajiksi *Palpita vitrealis*. Laji sijoittuu Suomen perhosten luettelossa lajin *Diasemia reticularis* (L.) ja *Dolicharthria punctalis* (D. & S.) väliin ja sen suomenkieliseksi nimeksi on annettu silkkikoisa.

P. vitrealis on varsin isokokoinen 27-33 mm (Palm 1986) laji, jota ei hyväkuntoisena voi sekoittaa muihin Suomessa tavattuihin koisiin. Laji on väriltään lähes kokonaan läpikuultavan silkinvalkoinen lukuun ottamatta vaaleanruskeaa juovaa, joka ulottuu

niskasta ja keskiruumiin sivuilta siiven etureunaa pitkin aivan siiven kärkeen asti. Lisäksi pää on vaalean keltainen ja hyväkuntoisilla yksilöillä siipiripset erottuvat heikon reunakuvioidinn ansiosta. Perhosta kalliistellessa siivet kiiltelevät eri väreissä.

P. vitrealis on päälevinneisydel-tään subtrooppinen, Afrikassa, Aasian eteläosissa ja Välimeren alueella esiintyvä laji, joka vaelttaa syksyisin pohjoiseen. Laji on ilmoitettu kaikista Etelä- ja Keski-Euroopan maista Albaniaa ja Luxemburgia lukuun ottamatta (Karsholt & Razowski 1996). Se on Keski-Euroopan manta-reisissa osissa hyvin harvinainen ja eteläinen, mutta selvästi runsaampi Atlantin rannikoilla ja Brittein saarilla (Palm 1986). Laji on viime vuosikymmeninä selvästi runsastunut sekä Hollannissa että Tanskassa, missä se on ollut lähes vuosittainen syysvieras 1980-luvun alusta lähtien (Palm 1986). Runsastuminen on edelleen jatkunut, sillä se tavattiin Ruotsille uutena v. 1982 ja 1990-luvun loppuun mennessä sitä oli tavattu yhteensä lähes 20 yksilöä (Svensson 1988, 1998, 1999, 2000). Lokakuun alussa 1999 lajia esiintyi lounaasta Tanskan ja Ruotsin yli suuntautuneen vaelluksen yhteydessä jälleen Suomessa, jolloin havaittiin n. 10 yksilöä lisää Etelä-Suomesta (useat keräilijät).

Toukka on vihreä, sillä on vaaleat pitkittäisjuovat ja ruskea pää (Hannemann 1964, Hasenfuss 1960). Laji on jatkuvasukupolvinen ja elää toukana mm. jasmiinilla (*Jasmin*), oliivilla (*Olea*), likusterilla (*Ligustrum*), forsythialla (*Forsythia*) ym. (Beirne 1952, Hannemann 1964, Hasenfuss 1960). Tanskassa lajia on havaittu 7.8.-31.10. välisenä aikana, mutta etupäässä lokakuussa. Laji esiintyy muiden vaeltajalajien tapaan avoimilla paikoilla ja tulee sekä syötille että valolle (Palm 1986).

Jaakko Kullberg ja Markku Savela

Zygaena minos (Denis & Schiffermuller, 1775)

Suomen havainnot:

V: Turku, Paattinen 672:24, 4.8. 1981, 1 ♀ Olavi Ermala leg., Gen. prep. No. 229/86 Bo Wikström, C. Naumann det. (Coll. Bo Wikström)

Lajista on yksi aikaisempi havainto Suomesta, nimittäin Åbo Akademiassa Wasastjernan kokoelmassa. Se on etiketöity saaduksi paikasta nimeltä "Gumtåkt", joka on tulkittu Helsingin Kumpulaksi. Muita löytötietoja ei ole ilmoitettu. Väisänen ja Somerma (1993) esittävät epäilyn havainnon luotettavuudesta, mutta laji on kuitenkin pidetty Suomen perhosten luettelossa tämän yksilön perusteella.

Vuonna 1981 O. Ermala pyydysti Turun lähistöltä Paattisista yhden naarasyksilön, josta tein genitaalipreparaatin, mutta koska lajit *Z. minos* ja *Z. purpuralis* (Pontoppidan) ovat hyvin vaikeita erottaa toisistaan, varmistui oikea laji vasta johtavan Zygaeniidae-asiantuntijan Claes Naumannin tutkittua preparaatin. *Z. minos* esiintyy meitä lähellä Tanskassa, Etelä-Ruotsissa (Svensson ym. 1994) sekä Viron kaakkoisosissa ja Saarenmaalla (Jürivete ym. 2000), Latviassa ja Liettuassa (Ivinskis 1993). Suomalainen yksilö saatiin haavimalla 4.8.1981, eikä sen mahdollisesta kulkeutumisesta Paattisiin ole tarkempaa tietoa. Koska kyseessä on ensimmäinen luotettava havainto ko. lajista Suomessa, käsitellään se tässä maalle uusien lajien osastossa.

Bo Wikström

Faunistiset havainnot

Micropterigidae

Micropterix mansuetella Z.

KP: Lestijärvi 705:38, 21.6.1998, 4 exx., AHO, **KP:lle uusi**.

KP: Lestijärvi 706:38, 20.-30.6.1998, 1 ex. feromonilla, AHO

Eriocraniidae

Eriocrania unimaculella (Zett.)

LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Eriocrania cicatricella (Z.)

LK: Parikkala 682:63 ja 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Eriocrania sangii (Wood)

LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Eriocrania semipurpurella (Steph.)

LK: Parikkala 682:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Hepialidae

Hepialus humuli (L.)

PH: Petäjavesi, Kintaus 691:41, 5.7. 1997, 1 ♀, KUK, **PH:lle uusi**.

Opostegidae

Opostega auritella (Hb.)

LK: Parikkala 682:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Nepticulidae

Stigmella ulmivora (Fologne)

LK: Parikkala 682:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Stigmella benanderella (Wolff)

PPp: Rovaniemen mlk 738:44, 22.6. 1998, 1 ex., LAE & LAL

Stigmella obliquella (Hein.)

ES: Mäntyharju 681:49, 1957, 1975, 1979, 1983, 1986, 1988, 1995, PEL, **ES:lle uusi**.

Stigmella trimaculella (Haw.)

Kn: Kajaani, keskusta 7125:535, 1.9. 1997, 1 koverre, LEI, **Kn:lle uusi**.

Stigmella plagicolella (Stt.)

U: Helsinki 667:39, syksyt 1997 ja 1998, kymmeniä koverteita kriikunalla (*Prunus domestica* ssp. *insitiita*), KAJ, ensimmäinen havainto Hangon ulkopuolelta.

Stigmella splendidissima (H.-S.)

PPe: Kiiminki 722:44, syyskuun alku 1998, n. 10 larvae, MUM & MUT

Stigmella pretiosa (Hein.)

Merkintä U:sta puuttuu levinneisyyskartastosta, **U:lle uusi**.

Stigmella dryadella (O. Hofm.)

EnL: Kahperusvaara, 6.7.1997, 3 exx., NUT
EnL: Kilpisjärvi, Saana, 7.7.1997, 1 ex., NUT

Stigmella tristis (Wocke)

InL: Utsjoki 775:50, 6.7.1997, 1 ♀, VAA
InL: Inari 760:54, 30.6. ja 2.7.1997, 2 ♂♂, LAE & LAL
InL: Inari 760:54, 9.7.1998, 2 ♀♀, LAE & LAL

Ectoedemia weaveri (Stt.)

LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.

Ectoedemia atrifrontella (Stt.)

V: Turku, Ruissalo 671:23, 18.8.1996, 1 ex., NUK

Ectoedemia longicaudella Klimesch

Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Ectoedemia turbidella (Z.)

Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
Heliozelidae

Heliozela hammoniella Sorhagen

U: Pernaja, Strömsland 669:45, 27.6. 1998, 1 ♀, KOI

Adelidae

Nemophora metallica (Poda)

ES: Mäntyharju 6815:488, 8.7.1998, 1 ♂, PEL

Nemophora amatella (Stgr.)

St: Vammala 682:27, 6.7.1994, 1 ex., LIN, **St:lle uusi**.

Incurvariidae

Incurvaria mascullella (D. & S.)

A: Lemland 667:10, 8.6.1997, runsas klo. 8.30-11.00, VAA & SAK
A: Eckerö 670:09, 7.6.1997, 1 ♀ illalla, VAA & SAK

Prodoxidae

Lampronia redimitella (Z.)

U: Espoo 667:36, 10.6.1998, 1 ♂, VAA
PPp: Tornio 731:38, 29.6.1998, 1 ♀, VAA, **PPp:lle uusi.**

Lampronia morosa (Z.)

A: Lemland 667:11, 8.6.1997, 1 ♂, SAK
A: Kökar 666:15, 27.6.1998, 1 ♂, KAJ, SUN & ÖST

Lampronia fuscata (Tgstr.)

St: Vammala 681:28, 13.6.1996, 1 ex., LIN

Lampronia standfussiella (Z.)

PPp: Rovaniemen mlk., Koivusaari 738:44, 26.6.1997, n. 50 exx., MUT & NUT

Psychidae

Dahlia fennicella (Suomalainen)

EH: Pälkäne kk 680:35, e.p.1997, 1 ♀, LAE & LAL
EH: Pälkäne 680:35, ex larva 1998, 1 ♀, LAE & LAL

Siederia listerella (L.)

A: Lemland 667:11, 30.5.1998, 1 ♂, LAE & LAL

Diplodoma laichartingellum (Goeze)

U: Helsinki 667:38, ex larva 1997, 1 ♀, VAA
LK: Parikkala 683:63, 1998, 1 ex., MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
PH: Jyväskylä, Laajavuori 690:43, ex larva 5.5.1998, 1 ♂, teipillä kuusen rungolta, KUK
PH: Petäjävesi, Kuohu 690:42, ex larva 29.5.1998, 6 ♂♂ 3 ♀♀, teipillä kuusen rungolta, KUK
Pp: Oulu 721:42, 13.7.1998, 1 ♂, MUM
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Psyche norvegica (Schöyen)

Ks: Oulanka 736:60 ja 736:61, ex larva 1997, 1 ♂ 1 ♀, LAE & LAL
Ks: Oulanka, Juhtivaara 736:61, 8.7.1997, 1 ♂, SIK
Ks: Kuusamo 736:61, ex larva 1998, 2 ♂♂ 1 ♀, LAE & LAL
PPp: Tornio 731:38, ex larva 1998, 2 ♀♀, LAE & LAL
KemLi: Muonio 754:36, ex pupa 1998, 2 ♀♀, SAK & VAA

Psyche rotunda (Suomalainen)

EH: Vesilahti 680:32, ex larva 1997, 2 ♀♀, LAE & LAL
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, pussi 20.6.1987, 1 ♂, ITÄ, **PPp:lle uusi.**

Tineidae

Montescardia tessulatella (Z.)

LK: Parikkala 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Scardia boletella (F.)

St: Rauma 679:20, 1997, 1 ex., ITÄ, **St:lle uusi.**
EH: Luhanka, Tuiskula 685:43, 13.7.1989, 1 ex., 30.7.-3.8.1993, 2 exx., 28.7.1994, 1 ex., KOM

Agnathosia mendicella (D. & S.)

EH: Längelmäki 683:37, 28.7.1998, 2 exx., SAL

Nemapogon wolffiellus Karsholt & Nielsen

EH: Tampere 682:33, 21.7.1997, 2 ♀♀ (gen. prep.), LAE & LAL
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 8.-15.8.1997, 1 ex., MUM
KemLi: Kittilä, Aakenustunturi 751:39, 5.7.1998, 2 ♂♂ 2 ♀♀, KOI, **KemLi:lle uusi.**

Nemapogon clematellus (F.)

A: Lemland 667:11, 31.8.1998, 1 ♂, VAA
ES: Mäntyharju 6811:490, 28.6.1998, 1 ♂, PEL

Nemaxera betulinella (Paykull)

PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 22.-29.7.1997, 1 ex., MUM. **PPp:lle uusi.**

Monopis monachella (Hb.)

U: Sipoo 668:41, 9.-26.8.1997, 2 ♀♀, VAA & LEV
U: Helsinki 6672:386, 2.-9.8.1998, 1 ♂, LAE & LAL
U: Sipoo 668:41, 20.-23.7.1998, 1 ♂, VAA & LEV

Monopis fenestratella (Heyden)

U: Mäntsälä 67323:3999, ex larva 1997, lehtopöllön (*Strix aluco*) pesästä, yli 10 exx., MUM. **U:lle uusi.**
EH: Pälkäne, ex larva 1997, lehto (*Strix aluco*) tai viirupöllön (*Strix uralensis*) pesästä, yli 120 exx., MUM

Niditinea truncicolella (Tgstr.)

PPp: Tornio, Kalkkimaa, 1997, 3 exx., SIR
KemLi: Kolari 746:36, 30.6.-7.7.1997, 1 ex., MUM
Ks: Kuusamo 736:61, 23.6.1997, 7 ♂♂ 5 ♀♀, LAE & LAL
Ks: Kuusamo 736:61, 30.6.1998, 10 exx., LAE & LAL

Kn: Puolanka 722:54, 8.-9.7.1998, kymmeniä exx., MUM
PPp: Tornio 731:38, 29.6.-5.7.1998, 18 ♂♂ 7 ♀♀, VAA & SAK
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Tinea columbariella Wocke

U: Helsinki 6672:386, 19.-26.7.1998, 1 ♀ (gen. prep.), LAE & LAL

Tinea bothniella Svensson

KemLi: Pelkosenniemi, Serrinkoski, ex larva 1996, useita satoja exx., kasvatettu sisältä, MUM, ITS
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Gracillariidae

Caloptilia cuculipennella (Hb.)

A: Eckerö 670:08-09, 5.-7.6.1997, 3 ♂♂ 3 ♀♀, VAA & SAK

Caloptilia betulicola (M. Hering)

LK: Parikkala 683:63, 1998, gen. prep., MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Caloptilia semifascia (Haw.)

A: Eckerö 670:08-09, 7.6.1997, 1 ♂, SAK
V: Dragsfjärd 665:24, 21.-23.8.1997, 1 ♂, MAR, ilm. LAE
U: Inkoo 666:32, 22.-29.8.1997, 69 exx., VAA & SAK
U: Inkoo 666:32, 26.8.1997 ja 2.9.1997, n. 20 exx., NUK & NUT
A: Lemland 667:11, 31.8.-2.9.1998, 3 exx., VAA

Caloptilia leucapennella (Steph.)

A: Lemland 667:11, 5.-8.6.1997, 4 ♂♂ 1 ♀, VAA & SAK
A: Lemland 667:11, 20.6.1997, 1 ex., 5.9.1997, 3 exx., 19.9.1998, 1 ex., NUT
A: Lemland 667:11, 31.8.-2.9.1998, 3 ♂♂ 1 ♀, VAA.
A: Lemland 667:11, 3.-5.6.1998, 3 ♂♂, SAK & VAA.

Parectopa ononis (Z.)

PPN: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 25.6.1992, 1 ♂, KAJ leg., **PPp:lle uusi.**

Parectopa gradatella (H.-S.)

V: Turku, ex larva 1997, useita, NUK & NUT

Parornix anglicella (Stt.)

KemLi: Sodankylä, koverre pihlajalla, ITÄ, **KemLi:lle uusi.**

Parornix scoticella (Stt.)

KemLi: Kolari 746:36, 23.-30.6.1997, 1 ex., MUM, **KemLi:lle uusi.**

Callisto denticulella (Thunberg)

Pp: Oulu 721:43, syyskuu 1997, syönnöksiä, MUM, **Pp:lle uusi.**

Acrocercops brongniardellus (F.)

- A: Lemland 667:11, 6.-8.6.1997, 15 ♂♂ 13 ♀♀, VAA & SAK
 A: Lemland 667:11, 1997, runsas, NUT
 U: Vantaa 668:38, 30.8.1997, 1 ♀, VAA
 U: Vantaa 668:38, ex larva 1997, 8 ♂♂ 3 ♀♀, LAE & LAL
 A: Lemland 667:11, 1.-3.9.1998, n. 50 exx., VAA
 A: Lemland 667:11, 3.-6.6.1998, 26 exx., VAA & SAK

Phyllonorycter heringiellus (Grönlién)

- Ks. kohta 3. Taksonomiset havainnot ja lajien tunnistus

Phyllonorycter cerasicolellus (H.-S.)

- ES: Joutseno 677:59, ex pupa 15 exx. (gen. prep.), VAA, **ES:lle uusi.**

Phyllonorycter pyrifoliellus

(Gerasimov)

- ES: Joutseno 677:59, ex pupa 1998, 1 ♂, VAA
 ES: Imatra 678:59, ex pupa 1998, 2 ♀♀, VAA

Phyllonorycter rajellus (L.)

- LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Phyllonorycter emberizaepenellus

(Bouche)

- PPp: Rovaniemi 738:44, 2.7.1998, 1 ex., LAE & LAL

Phyllonorycter tristrigellus (Haw.)

- Havainto **EH:**sta on tulkittu epävarmaksi, merkintä poistetaan.

Phyllonorycter connexellus (Z.)

- ES: Mäntyharju 681:49, 24.6.1995, 1 ♂, PEL, **ES:lle uusi.**
 EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 11.6.1998, 1 ex., KOS

Phyllonorycter populifoliellus (Tr.)

- PS: Pieksämäki, Rantapuisto 691:50, ex larva 1997, 1 ♀, SIR, **PS:lle uusi.**

Bucculatricidae*Bucculatrix argentisignella* H.-S.

- ES: Imatra 679:60, 21.6.1997, 2 ♂♂ 1 ♀, LAE & LAL
 ES: Imatra 679:60, 13.-14.6.1998, yli 100 exx. havaittu, KAJ, MUM, VAA & SAK

Bucculatrix latviaella Šulcs

- ES: Imatra 679:60, 13.-14.6.1998, n. 3 exx., KAJ, MUM, VAA & SAK

Bucculatrix obscurella Klemensiewicz

- V: Turku 670:23, 10.6.1997, 1 ex., WIN
 EH: Valkeakoski, Rapola 679:34, 9.6.1997, 1 ♀, LAE & LAL

EH: Kangasala 682:33, 5.6.1997,

- 1 ex., SAL
 PPe: Hailuoto 721:38, ex pupa 1.-3.7.1997, 1 ex., SIR & SIE
 EH: Valkeakoski 679:34, 19.5.1998, 2 ♂♂ 1 ♀ ja 27.5.1998, 1 ♂, LAE & LAL
 EH: Heinola 678:44, 28.5.1998, 1 ♀, VAA

Yponomeutidae*Kessleria fasciapennella* (Stt.)

- Ks. Kuusamo, Oulangan biol. asema, kesäkuu 1997, us. exx., MUM

Euhypnometoides ribesiellus (Joannis)

- A: Eckerö 670:08-09, 5.-7.6.1997, 1 ♂ 5 ♀♀, VAA & SAK
 PK: Kitee, Juurikka 689:66, 11.6.1997, 1 ex., REU (VAA det.)
 Ppp: Rovaniemen mlk. 738:44, 26.6.1997, 1 ex., MUT & NUT
 A: Eckerö 670:09, 3.6.1998, 2 ♀♀, SAK & VAA
 Ks: Kuusamo 736:60, 2.7.1998, 1 ♂, KUA

Euhypnometoides rufellus (Tgstr.)

- PK: Liperi, Kaprakka 695:62, 1.-6.7.1994, KUA, **PK:lle uusi.**

Zelleria hepariella Stt.

- Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Prays ruficeps (Hein.)

- V: Dragsfjärd 664:23, 23.8.-12.9.1997, 1 ♂, VAA & SAK & HEK
 A: Eckerö 670:08-9, 3.9.1998, 1 ♂, VAA
 A: Lemland 667:11, 1.9.1998, 1 ♂, VAA
 A: Lemland 667:11, 20.9.1998, 1 ♂, VAA & SAK, MUM & MUT
 U: Helsinki, Laajasalo 667:38, 23.-30.8.1998, 1 ♀, KOI

Argyresthia laevigatella H.-S.

- Kn: Kajaani 712:53, 27.7.1998, 1 ex., MUT, **Kn:lle uusi.**
 PPe: Oulu 721:43, VI.1998, toukkia, MUM & MUT, **PPe:lle uusi.**

Argyresthia dilectella Z.

- EP: Mustasaari, Björköby 704:21, 1997, 1 ex. katajapensaasta, KOS & HEN, **EP:lle uusi.**

Argyresthia retinella Z.

- EnL: Kilpisjärvi 767:25, 23.7.-6.8.1997, us. exx., MUM, **EnL:lle uusi.**

Argyresthia pulchella Lien. & Z.

- EnL: Kilpisjärvi 767:25, 13.-20.8.1997, 1 ex., MUM, **EnL:lle uusi.**

Argyresthia semifusca (Haw.)

- LK: Parikkala 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Argyresthia pruniella (Clemens)

- EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 5.8.1997, 1 ex. kirsikalta, KOS, **EP:lle uusi.**

Argyresthia spinosella Stt.

- A: Lemland 667:10, ex larva 1998 (*Prunus spinosa*), 2 ♀♀, LAE & LAL

Ypsolophidae*Ypsolopha scabrella* (L.)

- PK: Pielisjärvi, Savijärvi 706:64, 15.8.1939, 1 ex., T. Äyräpää leg., PEL, **PK:lle uusi.**

Ypsolopha sylvella (L.)

- ES: Mäntyharju 681:49, 24.8.1995, 1 ♀, PEL

Ochsenheimeriidae*Ochsenheimeria urella* (F. v. R.)

- Kn: Vaala 715:51, 7.9.1998, ITÄ, **Kn:lle uusi.**

Plutellidae*Rhigognostis senilella* (Zett.)

- EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, ex larva 1997, useita, NUT

Acrolepia autumnitella Curtis

- Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Lyonetiidae*Lyonetia frigidariella* H.-S.

- U: Vantaa 668:38, 2.6.1997, 1 ♀, LAE & LAL
 Ks: Kuusamo 736:60, 26.6.1997, 3 ♀♀, LAE & LAL
 U: Espoo 667:37, 11.-16.7.1997, n. 50 exx., VAA & SAK
 Ks: Kuusamo 736:61, 30.6.1998, 1 ex., LAE & LAL
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Lyonetia prunifoliella (Hb.)

- V: Turku 670:23, 2.8.1997, haavilla, WIN
 A: Föglö 668:13, ex larva 1998, LAE & LAL
 A: Föglö 668:14, ex pupa 1998, n. 80 exx. VAA & SAK, MUM & MUT
 A: Kökar 666:14, ex pupa 1998, 1 ex., KOI

Lyonetia clerkella (L.)

- Ppe: Oulu 721:42, elokuu 1998, tyhjiä miinoja, ITÄ, **PPe:lle uusi.**

Oecophoridae*Semioscopis oculella* (Thunberg)

- KP: Lestijärvi 706:38, 12.5.1997, 1 ex. vaiolla, AHO, **KP:lle uusi.**

- KP: Pyhäjärvi 705:44, 23.5.-2.6.1997, 1 ex. valolla, AHO
 KP: Reisjärvi 706:40, 26.4.-4.5.1998, 5 ex., AHO
 LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Semioscopis strigulana* (F.)
 LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
 PS: Kuopio 697:53, 11.5.1988, 1 ♂, HYT, **PS:lle uusi.**
 KP: Reisjärvi 706:40, 26.4.-4.5.1998, 2 ex., AHO
- Semioscopis avellanella* (Hb.)
 LK: Parikkala 682:63 ja 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Semioscopis steinkellneriana* (D. & S.)
 LK: Parikkala 682:63 ja 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Depressaria daucella* (D. & S.)
 PPe: Hailuoto 721:38, 9.6.1997, 1 ex., MUM, **PPe:lle uusi.**
- Depressaria badiella* (Hb.)
 PpP: Rovaniemen mlk. 7376:444, 22.-28.8.1997, 1 ♂, MUT, pohjoisin löytö.
- Depressaria beckmanni* Hein.
 ES: Joutseno, 9.8.1996, 1 ex., NUT
- Depressaria pulcherrimella* Stt.
 ES: Valkeala 679:49, 24.7.1989, NIK
 ES: Imatra 679:60, 30.7.1995, 1 ♀, KAJ
 A: Kökar 666:15, 27.8.1998, 1 ♂ ja 666:16, 29.8.1998, 1 ♂, KOI
 A: Kökar 666:15 ja 666:16, 1998, kymmeniä ex., KAJ, SUN & ÖST.
 ES: Mäntyharju 681:49, 22.7.1972 ja 11.8.1983, PEL, **ES:lle uusi.**
 Lajin maakuntamerkintä ES:stä pyyhittiin pois *D. beckmannin* löytymisen jälkeen, mutta osa Mäntyharjun *A. beckmanni* -yksilöistä onkin tätä lajia.
- Depressaria sordidatella* Tgstr.
 EnL: Hetta 759:36, syyskuu 1997, 1 ex., MUM, **EnL:lle uusi.**
- Depressaria emeritella* Stt.
 U: Hanko 664:27, 17.8.1996, 1 ex., NUK, **U:lle uusi.**
 V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 23.5.-14.6.1997, n. 30 ex.; 10.-25.8.1997, 1 ex., KUA & KUJ
 V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 18.4.-22.5.1998, n.25 ex.; 9.-19.9.1998, 1 ex. ja 1.-23.10.1998, 5 ex., KUA & KUJ
 EK: Kotka 670:49, 9.-13.9.1998, 1 ♂, KAJ & NIK, **EK:lle uusi.**
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia
- Depressaria leucocephala* Snellen
 PpP: Rovaniemen mlk. 7376:444, 22.-28.8.1998, 1 ex., MUT, **PPp:lle uusi.**
- Depressaria silesiaca* Hein.
 EH: Lammi 679:40, 19.-25.6.1995, 1 ex., AHO
- Levipalpus hepatariellus* (Lien. & Z.)
 A: Kökar 666:16, 1998, kymmeniä yhdellä paikalla valoryssä, KAJ, SUN & ÖST
- Agonopterix propinquella* (Tr.)
 LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Agonopterix broennoeensis* (Strand).
 Seuraavat havainnot lajin tummempaa muotoa (ks. Mutanen ym. 1998).
 PpP: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 11.8.-2.9.1997, 2 ex., MUM
 KemL: Kolari 746:36, 1.-8.9.1997, 1 ex., MUM
 PpP: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 1998, 1 ex. valorysällä, MUM
 Lisäksi lajia löytyi seuraavilta paikoilta, missä ravintokasvi lääte (*Sausurea alpina*) ei esiinny PpP: Rovaniemen mlk. 7376:444, 22.-28.8.1997, 2 ♂♂, MUT.
 PpP: Rovaniemen mlk. 7382:446, 24.8.1997, 1 ♂, MUT
 PpP: Rovaniemi 737:44, 18.8.1997, 1 ex., SAJ
- Agonopterix hypericella* (Hb.)
 EH: Heinola, 1.6.1997, 2 ex., VAA & SAK
 EH: Heinola 678:44, 28.5.1998, 3 ♀♀, VAA
- Agonopterix conterminella* (Z.)
 LK: Parikkala 682:63, 683:63, 15.-21.7.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Agonopterix ocellana* (F.)
 LK: Parikkala 682:63, 683:63, 2.-7.5.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Agonopterix nervosa* (Haw.)
 U: Sipoo 666:41, 1.-7.9.1997, 1 ♂, VAA & LEV
 V: Dragsfjärd 664:23, 23.8.-12.9.1997, 2 ♂♂, VAA & SAK & HEK
 U: Tuusula 669:39, ex larva 1998, 1 ♂, LAE & LAL
 U: Inkoo 666:33, ex larva 1998, 1 ♀, LAE & LAL
 U: Helsinki 668:39, ex larva 16.6.1998 lupiinilta (*Lupinus*), 2 exx. kuoriutui heinäkuussa 1998, KAJ & KOH
- Agonopterix subpropinquella* (Stt.)
 Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Pseudatemelia elsae* Svensson
Ilmoitus maakunnasta KemL perustuu virhemäärittelyyn, merkintä poistetaan.
- Pseudatemelia flavifrontella* (D. & S.)
 V: Dragsfjärd 664:23, 5.-10.6.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
 V: Dragsfjärd 664:23, 15.6.1997, 1 ♂, KUJ
- Ethmia bipunctella* (F.)
 U: Espoo, Kivenlahti, 27.8.1997, 1 ♀, TYN
 U: Tammisaari 663:30, 26.8.-1.9.1997, 1 ex., NUK & NUT
 EK: Kotka 668:51, 31.7.1997, 1 ♂ valolla, SIK
 U: Sipoo 668:41, 10.-13.8.1998, 1 ♂, VAA & LEV
- Schiffermuelleria obscurella* (Brandt)
 St: Vammala 682:27, 15.-18.6.1997, 2 ex., LIN
 PpP: Rovaniemen mlk. 738:44, 26.6.1997, 1 ex., MUT & NUT
 ES: Mäntyharju 6811:490, 10.6.1998, 1 ♀, PEL
- Tichonia tinctella* (Hb.)
 U: Pernaja, Strömsland 669:45, 9.7.1998, 1 ex., KOI
- Oecophora bractella* (L.)
 V: Dragsfjärd 666:24, 20.7.1997, 1 ♂ 1 ♀, PAK
- Harpella forficella* (Scop.)
 A: Föglö 667:14, 5.-10.7.1997, 3 ex., KOH
- Hypercallia citrinalis* (Scop.)
 A: Eckerö 670:08-09, ex larva 1997, 7 ♂♂ 3 ♀♀, VAA & SAK
 A: Föglö 667:14, 9.-10.7.1997, 4 ex., KOH
 A: Eckerö 670:08 ja 670:09, ex larva 1998, 21 ♂♂ 9 ♀♀, VAA & SAK
 A: Kökar 666:15, 1998, 3 ♂♂, KAJ, SUN & ÖST
 V: Dragsfjärd 664:23, 24.6.-3.7.1998, 1 ♂, VAA & SAK & HEK
- Hofmannophila pseudospretella* (Stt.)
 A: Föglö 668:14, 20.9.1998, 1 ♂, SAK

Elachistidae

Stephensia brunnichella (L.)

A: Finström 670:10, ex larva 1998, 2 ♀♀ on *Origanum*, LAE & LAL

Elachista leifi Kaila & Kerppola

PPe: Oulu 721:42, 27.6.1989, 2 ♂♂, ITÄ, **PPe:lle uusi.**

Ks: Salla, Tuntsa 748:60, 14.7.1997, 2 ♂♂, LEH & SIN

Ks: Riisitunturi 734:57, 16.7.1997, 1 ♀, MUM

- InL: Inari 759:51 ja 760:54, 3.-17.7.1997, 2 ♂♂ 3 ♀♀, LAE & LAL
- Elachista alpinella* Stt.
KP: Reijjärvi 706:40, 18.-21.8.1996, 2 exx., AHO, **KP:lle uusi.**
- Elachista diderichsiella* E. Hering
InL: Utsjoki 776:51, 12.-14.7.1997, tuhansia exx., SIR
PPp: Tornio, Oxö 730:37, ex larva, 1998 (*Milium*), 6 exx., MUM & MUT
- Elachista compsa* Traugott-Olsen
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 17.6.-8.7.1997, 3 exx., MUM
- Elachista luticomella* Z.
U: Espoo, Kivenlahti, 3.7.1997, 1 ♂ (KAL det.), TYN
U: Kirkkonummi 665:35, 21.7.1998, 1 ♀, VAA, itäisin löytö.
- Elachista nobilella* Z.
KemLi: Kolari 750:37, 4.7.1997, useita, SIK, **KemLi:lle uusi.**
- Elachista zernyi* Hartig
PPp: Tornio 731:38, 5.7.1998, 1 ♂, SAK & VAA
- Elachista eskoi* Kyrki & J. Karvonen
PpE: Hailuoto 721:39, 25.6.1997, 2 ♂♂, MUM
PpE: Hailuoto 721:39, 1.-3.7.1997, 6 ♂♂ 6 ♀♀, SIR
PpE: Hailuoto 720:38, 27.-28.6.1998, 1 ♂ 1 ♀, SAK & VAA
PpE: Oulu 721:42, 29.6.1998, 1 ♂, SAK & VAA
- Elachista krogeri* Svensson
PpE: Hailuoto 721:39, 25.6.1997, n. 40 ♂♂, MUM
PpE: Hailuoto 721:39, 1.7.1997, 1 ♀, VAA
PpE: Hailuoto 720:38, 27.-28.6.1998, 21 ♂♂ 1 ♀, VAA & SAK
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia
- Elachista nielswolffi* Svensson
KemLi: Pelkosenniemi 745:53, 7.7.1997, 1 ♂, LAE & LAL
KemLi: Pelkosenniemi 745:54, 16.7.1997, 2 ♂♂ 1 ♀, SIR
- Elachista vonschantzi* Svensson
PpE: Hailuoto 721:39, 1.-2.7.1997, 22 ♂♂ 1 ♀, VAA & SAK
PpE: Hailuoto 721:40, 1.-3.7.1997, 10 ♂♂ 2 ♀♀, SIR
PpE: Hailuoto 721:39, 29.6.1998, 1 ♂, VAA & SAK
- Elachista monosemiella* Rössler
U: Helsinki, Harakka 6672:386, 14.-20.6.1997, 1 ♂, LAE & LAL
EP: Mustasaari, Björköby 704:21, 14.-18.7.1997, parveilua rantaniityn yläosassa, KOS & HEN, **EP:lle uusi.**
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 26.6.1998, 1 ex., KOI
U: Helsinki, Laajasalo 667:38, 28.7.1998, 1 ♂, KOI
- Elachista ripula* Kaila
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Elachista subocellea* (Steph.)
EH: Lammi 679:40, 15.-26.7.1994, 3 exx. ja 1995, runsas, AHO
EH: Lammi 679:39, 15.-26.7.1994, 2 exx. ja 1995, runsas, AHO
- Elachista littoricola* Le Marchand
EK: Virolahti 670:53, 21.6.1997, 1 ♂, LAE & LAL
- Biselachista imatrella* (Schantz)
Merkintä maakunnasta PpP puutuu levinneisyyskartastosta, PpP:lle uusi.
- Biselachista kebneella* Traugott-Olsen & Schmidt Nielsen
InL: Inari 759:51, 11.-12.7.1997, 9 ♂♂ 2 ♀♀, LAE & LAL.
InL: Utsjoki 775:58, 6.7.1997, 6 ♂♂ 2 ♀♀, VAA & SAK.
InL: Utsjoki 775:50, 12.-14.7.1997, 1 ♂ 2 ♀, SIR.
- Biselachista serricornis* (Stt.)
KP: Haapavesi 712:41, 11.7.1995, 1 ♂, PEL, **KP:lle uusi.**
KP: Veteli 702:33, 18.7.1998, 1 ♀ (KAL det.), AHO
KemLi: Kolari 748:36, 5.7.1997, 1 ♂, PEL, **KemLi:lle uusi.**
KemLi: Kolari 750:37, 5.7.1997, 1 ♀, KUA
- Coleophoridae**
- Coleophora gryphipennella* (Hb.)
Kn: Paltamo, Melalahti 7144:532, 5.9.1997, 3 koverretta, LEI, **Kn:lle uusi.**
- Coleophora badiipennella* (Dup.)
A: Finström 670:10, ex larva, 1997, 4 ♂♂ 9 ♀♀, VAA & SAK
- Coleophora limosipennella* (Dup.)
A: Finström, ex larva 1997, 2 exx., ex larva 1998, 1 ex., NUK & NUT
- Coleophora cornutella* H.-S.
U: Hanko 664:27, ex larva 1998, 2 exx., NUK & NUT
- Coleophora fuscocuprella* H.-S.
A: Kökar, ex larva 1997, 5 exx., NUT
U: Vantaa 667:38, 19.6.1997, 1 ♂, VAA
- Coleophora vitisella* Gregson
A: Kökar Hamnön, 6663:158, 7.6.1992, 1 ♀ (gen. prep.), LAE & LAL, **A:lle uusi.**
- U: Hanko 664:28, ex larva 1997, 6 exx., VAA
- Coleophora thulea* Johansson
InL: Utsjoki 775:58, 5.-7.7.1997, 32 exx., VAA & SAK
InL: Inari, Kaunispuu 759:53, 3.7. ja 11.7.1997, 3 ♂♂ 1 ♀, LAE & LAL
InL: Utsjoki 774:50, 13.7.1997, 2 ♂♂, LAE & LAL
InL: Utsjoki 775:50, 12.-14.7.1997, 2 exx., SIR
- Coleophora ahenella* Wocke
U: Vantaa 667:39, 8.-11.6.1998, 1 ♂ (gen. prep.), VAA & SAK
- Coleophora unigenella* Svensson
EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, 2.7.1997, 7 exx., NUT
- Coleophora albitarsella* Z.
A: Eckerö 670:09, ex larva 1998, 4 ♂♂ 2 ♀♀, VAA & SAK
A: Lemland 671:11, ex larva 1998, 3 ♂♂ 1 ♀, VAA & SAK
- Coleophora hemerobiella* (Scop.)
A: Geta 671:09, ex larva 1998, 1 ♂, LAE & LAL
- Coleophora lithargyrinella* Z.
PPp: Tornio 730:37, 18.7.1997, 5 ♂♂ 1 ♀, LAE & LAL
PPp: Tornio, Oxö 730:37, 1998, n. 20 pussia, MUM & MUT
- Coleophora svenssoni* Baldizzone
InL: Utsjoki, Karigasniemi kk 770:45, 7.7.1997, 1 ex., SIK
InL: Utsjoki 770:45, 4.7.1997, 1 ♀, LAE & LAL
InL: Utsjoki, Karigasniemi 770:45, 10.-11.7.1997, 14 exx., SIR
InL: Utsjoki 770:45, 12.7.1998, 1 ♂ 1 ♀, LAE & LAL
- Coleophora gallipennella* (Hb.)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Coleophora sibiricella* Falkovitsh
KP: Haapavesi 711:42, 12.7.1995, PEL & SIK
- Coleophora caespitiella* Z.
U: Helsinki, Laajasalo 667:38, 9.6.1998, 1 ♀, KOI
U: Sipoo 668:41, 1.-17.6.1998, n. 60 exx., VAA & LEV
- Coleophora* sp.
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Coleophora therinella* Tgstr.
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 29.7.-5.8.1997, 1 ex. (gen. prep.), MUM, **PPp:lle uusi.**
Lajin aikaisemmat havainnot maakunnasta PpP perustuvat todennäköisesti virheellisiin toukkapussin määrittelyksiin

Coleophora boreella Benander
 PPe: Hailuoto 721:39, pusseja nyylihaarikolta (*Sagina nodosa* (L.)), MUM & ITÄ
 Havainnosta julkaistaan erillinen artikkeli.
 Ks. kohta 3. Taksonomiset havainnot ja lajien tunnistus.

Coleophora absinthii Wocke
 U: Tammisaari, Hästö Busö 664:29, 1997, ITÄ

Coleophora millefolii Z.
 PPe: Hailuoto, Marjaniemi 721:38, 1.-3.7.1997, pussi, ex larva 1 ♀, SIR
 PPe: Oulu 721:43, 1997, kymmeniä pusseja, kuoriutui muutama exx., MUM & PÖH
 ES: Valkeala 675:49, 1998, useita, MUT, KRO, RAN & SUN
 ES: Joutseno 677:58, toukkia runsaasti 15.6. ja aikuisena runsas 1.-2.8.1998, VAA & SAK
 PPe: Oulu 721:43, runsaasti pusseja 1998, MUM

Coleophora amellivora Baldizzone
 ES: Imatra 679:60, 21.6.1987, 3 exx., NUK & NUT, vanhimmat Suomesta tunnetut yksilöt

Coleophora ramosella Z.
 PPe: Tornio, Kalkkimaa 731:38, n. 20 pussia tai syönnöstä kesäkuussa 1998, MUM, VAA & SAK

Coleophora gardesanella Toll
 V: Nauvo, ex larva 25.6.1998 (*Centaurea jacea*), kuoriutui 16.7.1998, 1 ♀, KAJ & SUN

Coleophora inulae Wocke
 U: Espoo 6672:374, 3.7.1991, 1 ♀ (gen. prep.), VAA, 2. yksilö A:n ulkopuolelta

Coleophora tanacetii Mühlig
 EP: Vähäkyrö 700:24, 20.6.1981, 1 ♂, KOS, EP:lle uusi.
 Kn: Paltamo, Melalahti 7146:532, 22.8.1997, 1 pussi, LEI, Kn:lle uusi.
 EP: Vaasa, Palosaari 701:22, heinäkuu 1997, 2 pussia (*Tanacetum*), KOS

Coleophora argentula (Steph.)
 Kn: Kajaani, Kuurna 7125:538, 6.-13.7.1998, 1 ex., LEI, Kn:lle uusi.

Coleophora dianthi H.-S.
 ES: Mäntyharju 6806:495, 12.6.1998, 1 ♂1 ♀, PEL
 ES: Imatra 679:60, 13.-14.6.1998, 1 ♂, MUM

Coleophora nutantella Mühlig & Frey
 Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Momphidae

Mompha langiella (Hb.)
 A: Lemland 667:11, 29.9.1997, 1 ♀, VAA & SAK, 2. yksilö maasta

Mompha complexa Svensson
 PPe: Hailuoto 721:38, toukka kesäkuussa 1997, kuoriutui 1 ex., MUM
 U: Pernaja, Strömsland 669:45, 29.5.1998, 1 ex., KOI
 ES: Valkeala 679:59, 1998, useita, MUT, KRO, RAN & SUN
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Mompha subbistrigella (Haw.)
 V: Turku, kesäkuun alussa 1997 useita exx. haavimalla *Epilobium montanum* -kasvustosta, NUK & NUT
 V: Turku, heinäkuu 1997, runsaasti toukkia kolmella eri paikalla *Epilobium montanum* ja *Epilobium hirsutum* siemenkodissa, kuoriutui n. 200 exx., NUK & NUT
 V: Rymättylä, heinäkuu 1997, runsaasti toukkia *Epilobium montanum* siemenkodissa, kuoriutui n. 100 exx., NUK & NUT
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Mompha lacteella (Steph.)
 LK: Parikkala 682:63, 8.-14.7.1997, MUT & SUN, LK:lle uusi.

Mompha propinquella (Stt.)
 V: Turku 670:23, 27.7.1997, 1 ex., WIN, V:lle uusi.
 U: Espoo, Kivenlahti, 18.7.1997, 1 ♂, TYN
 EK: Virolahti 671:53, 20.-21.7.1998, 1 ♂, KAJ

Cosmopterigidae

Eteobalea anonymella (Riedl)
 EK: Suomenniemi, Karkaus, 11.6.1997, 1 ♂, VAA
 U: Helsinki, Harakka 6672:386, 20.-26.7.1997, 1 ♂, LAE & LAL.
 ES: Imatra 679:60, 13.-14.6.1998, 5 exx., VAA, SAK & MUM
 ES: Imatra 678:59, 14.6.1998, 1 ex., VAA & SAK

Scythrididae

Scythris disparella (Tgstr.)
 EP: Alavus, Asemankylä 694:32, 10.-26.6.1997, 11 ♂♂ 7 ♀♀, SIR, EP:lle uusi.

Scythris laminella (D. & S.)
 ES: Mäntyharju 680:49, 27.6.1997, 3 ♂♂ 1 ♀ (lennossa n. 10 exx.), PEL
 ES: Mäntyharju 6804:494, 30.6.1998, 5 exx., PEL

Scythris palustris (Z.)
 U: Kirkkonummi 666:36, 13.-15.7.1997, 7 ♂♂, VAA.
 U: Kirkkonummi 666:36, 6.-7.7.1998, 28 ♂♂, VAA & SAK

Scythris limbella (F.)
 U: Sipoo 668:41, 23.7. ja 1.-5.8.1997, 2 ♂♂, VAA & LEV
 EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 16.-20.7.1997, 2 exx., KOS
 EP: Vaasa, vanha satama 700:23, 30.6.-7.7.1997, 1 ex. valolla, KOS

Scythris noricella (Z.)
 EP: Vaasa, Mustasaari 703:18, 27.7.1997, 1 ex., HEN

Scythris fuscopterella Bengtsson
 PPe: Tervola 734:41, 3.7.1997, 33 ♂♂ 7 ♀♀ (aktiivisia 14.30-17.30), VAA & SAK
 PPe: Tornio, Kalkkimaa, 5.7.1997, 25 exx., SIR

Scythris empetrella Karsholt & Nielsen
 V: Korppoo Jurmo, 24.8.1997, tuhan-sia toukkia, KAJ
 V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 14.6.1997, n. 100 toukkaa, KUJ
 PPe: Hailuoto 721:38, 26.6.1997, yli 100 exx., MUM
 PPe: Hailuoto 721:38, 1.-3.7.1997, 25 exx., SIR
 V: Dragsfjärd 664:23, 24.6.1998, kohtalaisen runsas, VAA
 PPe: Hailuoto 721:38, 27.-28.6.1998, kohtalaisen runsas, VAA & SAK
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Blastobasidae

Hypatopa inunctella (Z.)
 PPe: Oulu 721:42, 18.7.1998, 4 ♂♂, LAE & LAL.

Gelechiidae

Chrysoesthia drurella (F.)
 Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Isoprictis anthemidella (Wocke)
 V: Parainen, ex larva 1997, runsas, NUK & NUT
 V: Parainen, 1.7.1998, useita, NUK
 V: Parainen, 25.6 ja 28.6.1998, erittäin runsas (havaittu > 100 exx.) keltasauramon (*Anthemis tinctoria*) kukissa, KAJ & SUN

Metzneria neuropterella (Z.)
 U: Hanko Russarö, 663:27, 29.7.-12.8.1997, 1 ♀, KUA & KUJ
 V: Dragsfjärd Öro, 664:23, 15.-27.7.1997, 1 ♀, KUA & KUJ
 U: Hanko Russarö, 663:27, 15.8.-31.8.1998, 1 ♀, KUA & KUJ

- Metzneria lappella* (L.)
KP: Reisjärvi 706:40, 9.6.-4.7.1996, 1 ex., AHO, **KP:lle uusi.**
- Metzneria aprilella* (H. -S.)
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 14.6.-1.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
- Metzneria santolinella* Amsel
V: Parainen, ex larva 1997, runsas, NUK & NUT
V: Parainen 669:24, 12.6.1997, 1 ex., LIN
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 14.6.-1.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
U: Tammisaari, Hästö Busö 664:29, 1997, 1 ex., ITÄ
A: Finström 671:10, ex larva 1998, 1 ♂ 2 ♀♀ (*Anthemis tinctoria*), LAE & LAL
V: Parainen, 28.6.1998, 5 ♂♂ 1 ♀, KAJ
U: Vantaa, Keimola 669:37, 19.6.1998, 1 ♂, KAJ, alueella ei kasva ravintokasvia
- Monochroa sepicolella* (H.-S.)
EK: Virolahti 671:53, 16.-19.6.1997, 1 ♂, KAJ
EK: Virolahti 671:53, .6.1998, 1 ♂, KAJ
- Monochroa arundinetella* (Stt.)
ES: Mäntyharju 6811:490, 24.7.1998, 1 ♀, PEL
- Monochroa palustrella* (Douglas)
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 10.-22.8.1997, 1 ♂ valorysällä, KUJ & KUA, **V:lle uusi.**
- Monochroa ferrea* (Frey)
ES: Valkeala 675:49, 1998, useita, MUT, KRO, RAN & SUN
- Monochroa niphognatha* (Gozmany)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Eulamprotes superbella* (Z.)
Pp: Hailuoto 721:38, 1.-3.7.1997, 4 ex., SIR
InL: Utsjoki 770:45, 12.7.1998, 1 ♀, LAE & LAL
- Bryotropha boreella* (Douglas)
Ks: Salla, Tuutsa 748:60, 14.7.1997, LEH & SIN
KemLi: Pelkosenniemi, Ontinoja 745:54, 16.7.1997, 14 ex., SIR
- Parachronistis albiceps* (Z.)
A: Sottunga 668:14, 26.7.1998, 1 ♂, VAA & SAK
- Teleiodes vulgellus* (D. & S.)
ES: Mäntyharju 6811:490, 26.7.1998, 1 ♂, PEL
- Teleiodes waga* (Nowicki)
A: Kökar, ex larva 1998, useita, NUT
A: Kökar 666:15, runsaasti toukkia pähkinällä (*Corylus avellana*) 29.8.1998, joista kuoriutui toukokuussa 1999 n. 20 exx., KAJ, KNT, SIK & SUN.
- Teleiopsis diffinis* (Haw.)
KemLi: Muonio 752:35, 6.7.1992, 1 ex., KUA & KUJ, **KemLi:lle uusi.**
KemLi: Muonio 753:35, 6.7.1992, useita, KUA & KUJ
- Gelechia sabinella* (Z.)
LK: Parikkala 682:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**
- Gelechia jakovlevi* Krul.
St: Vammala 681:28, 6.-15.7.1996, 8 exx., LIN, **St:lle uusi.**
- Gelechia hippophaella* (Schrank)
Pp: Kemi, Ajos 728:38, ex larva 1998, runsaasti, MUM
- Chionodes violaceus* (Tgstr.)
Pp: Rovaniemen mlk. 738:44, 30.6.1997, 4 exx., MUT
- Chionodes distinctellus* (Z.)
Pp: Tervola 734:41, 5.7.1996, 1 ex., MUM, pohjoisin löytö
KP: Lohtaja 670:32, 20.-6.-21.7.1997, 1 ex. feromonilla, AHO, **KP:lle uusi.**
- Athrips amoenella* (Frey)
EH: Heinola, 1.6.1997, 4 exx., VAA & SAK
- Gnorimoschema valesiellum* (Stgr.)
InL: Utsjoki 770:45, 4.7.1997, 1 ♂, LAE & LAL
Pp: Rovaniemen mlk. 738:44, 30.6.1997, n. 5 exx., MUT
InL: Karigasniemi 770:45, 10.-11.7.1997, 1 ex., SIR
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 4.-5.7.1997, 10 exx., SIR
InL: Utsjoki 770:45, 12.7.1998, 2 ♂♂ 2 ♀♀, LAE & LAL
- Gnorimoschema nordlandicolellum* (Strand)
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 4.-5.7.1997, 6 exx., SIR
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 26.6.1997, 1 ♂, KUA
ES: Valkeala 675:49, 1998, 1 ♂ (gen. prep.), MUT & SUN, KRO & RAN
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, .6.1998, muutama exx., MUM
Pp: Tornio 731:38, 2.7.1998, 4 ♀♀, LAE & LAL
- Scrobipalpa pauperella* (Hein.)
St: Eurajoki 680:22, toukkia 3.8.1995, ITÄ & MUM, **St:lle uusi.**
- Scrobipalpa nitentella* (Fuchs)
Pp: Oulunsalon lauttaranta 721:41, 22.6.1993, 1 ♂, gen. prep., KUJ, **Pp:lle uusi.**
- Scrobipalopsis petasitis* (Pfaffen-zeller)
KemLi: Pelkosenniemi 745:53, 27.6.1997, 3 ♂♂, LAE & LAL
KemLi: Pelkosenniemi, Ontinoja 745:54, 6.-8.7.1997, 2 exx., SIR
- Scrobipalpula diffuella* (Frey)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Caryocolum tischeriellum* (Z.)
A: 667:10, muutamia toukkia nuokkukohokilta (*Silene nutans*), uusi esiintymä, HYY
Lajista tunnetaan enää muutama esiintymä Suomesta.
- Caryocolum alsinellum* (Z.)
V: Parainen, ex larva 1997, 1 ♂, LAE & LAL
V: Parainen, 1.8.1997, 1 ♂, NUK
V: Dragsfjärd 664:23, 8.-21.8.1997, 2 ♂♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd 664:23, 4.-17.8.1998, 2 ♀♀, KUA & KUJ
- Caryocolum amaurellum* (M. Hering)
St: Vammala 681:28, 16.-19.7.1995, 1 ex., LIN
- Caryocolum fraternellum* (Douglas)
KP: Lohtaja 710:32, 12.8.1998, 1 ex., AHO, **KP:lle uusi.**
- Klimeschiopsis kiningerella* (Dup.)
EP: Vaasa, Suvilahti 700:23, 23.-25.6.1988 ja 29.6.-8.7.1988, 2 ♂♂ valorysällä, KOS, **EP:lle uusi.**
ES: Mäntyharju 6811:490, 3.7.1998, 1 ♀, PEL
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 25.6.1992, 1 ♂, KAJ leg., (gen. prep.), **Pp:lle uusi.**
- Sophronia humerella* (D. & S.)
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia
- Anacamptis populella* (Clemens)
KemLi: Kolari 746:36, 11.8.-8.9.1997, 2 exx., MUM, **KemLi:lle uusi.**
KemLi: Sodankylä 748:48, 28.8.1998, 3 exx., ITÄ, **KemLi:lle uusi.**
InL: Inari 761:51 ja 760:52, toukkia 27.8.1998, ITÄ, **InL:lle uusi.**
- Anacamptis tenerella* (Lien. & Z.)
KP: Kruunupyö 706:30, ex larva 1981, O. Heikinheimo leg., PEL, **KP:lle uusi.**
- Anarsia lineatella* Z.
U: Espoo 667:37, 23.7.1997, 1 ex., NUK & NUT
- Hypatima rhomboidella* (L.)
KemLi: Kolari 746:36, 1.-8.9.1997, 3 exx., MUM, **KemLi:lle uusi.**

Dichomeris latipennella (Rebel)
St: Vammala 681:27, 25.6.1996, 1 ex., LIN, **St:lle uusi.**

Helcystogramma lineolellum (Z.)
St: Vammala 682:27, 6.-9.6.1997, 1 ex., LIN, **St:lle uusi.**
KP: Sievi 707:38, 19.-22.6.1998, 1 ♂, MUM, **KP:lle uusi.**

Acompsia subpunctella (Svensson)
V: Dragsfjärd 664:23, 12.-24.7.1997, 1 ♂, VAA, SAK & HEK

Pexicopia malvella (Hb.)
EP: Vaasa 701:22, 17. ja 24.7.1981, 1 ♂ 1 ♀, HEN, **EP:lle uusi.**
A: Sottunga 668:14, 25.7.1998, 1 ♂, VAA & SAK
EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 31.7.1998, 1 ex., KOS

Cossidae

Phragmataecia castaneae (Hb.)
V: Lokalahti 674:19, 8.-15.6.1997, 1 ♂, SOI
Merkintä maakunnasta EP jäänyt pois uusimmasta listasta. **EP:lle uusi.**

Lamellocossus terebra (D. & S.)
U: Tammisaari, Gullö 6652:298, 12.7.1994, 1 ♂, MIK

Tortricidae

Pandemis corylana (F.)
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 22.-29.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 28.7.-9.8.1997, 1 ♂ 1 ♀, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 15.-27.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
U: Tammisaari 663:30, 31.7.-9.8.1997, 3 exx., 6.-14.8.1998, 1 ex., NUK & NUT
U: Sipoo 668:41, 25.-31.7.1997, 1 ♂, VAA & LEV
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 8.-23.8.1998, 2 ♂♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd 664:23, 9.-21.8.1998, 1 ♂, VAA, SAK & HEK

Argyrotaenia illustrana (Krogerus)
Ks: Kuusamo 736:61, 27.6.1997, 2 ♂♂, PAK & SIN

Archips betulanus (Hb.)
U: Sipoo 666:41, 24.7.1997, 1 ♂, VAA & LEV
U: Sipoo 668:41, 7.-9.7.1998, 1 ♂, VAA & LEV
U: Sipoo 668:41, 30.-31.7.1998, 1 ♂, VAA & LEV

Syndemis histrionana (Frölich)
Merkintä A:sta jäänyt pois levinneisyyskartastosta. **A:lle uusi.**
A: Föglö 667:14, 11.7.1997, 1 ex., KOH.

V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 31.7.-10.8.1997, 1 ex., KUA & KUJ
V: Korppoo, Jurmo 23.8.1997, 1 ex., KAJ, SAM, SIK & SUN
U: Hanko, Russarö 663:27, 28.7.-13.8.1997, 1 ♀, KUJ & KUA
U: Hanko, Russarö 663:27, 13.-27.8.1997, 1 ♂, KUJ & KUA
A: Lemland 667:11, 21.9.1998, 1 ♀, VAA, SAK, MUM & MUT
A: Kökar 666:15 ja 666:16, 1998, muutamia exx., KAJ, SUN & ÖST
V: Dragsfjärd 664:23, 11.7.-21.8.1998, 4 ♂♂, VAA, SAK & HEK
U: Hanko, Russarö 663:27, 118.-30.7.1998, 1 ♂, KUA & KUJ

Clepsis neglectana (H.-S.)
ES: Valkeala 675:49, 20.-24.7.1998, 6 exx., 25.-30.7.1998, 5 exx., 31.7.-4.8.1998, 17 exx., 5.-8.8.1998, 1 ex., 23.-27.8.1998, 3 exx., MUT, KRO, RAN & SUN, **ES:lle uusi.**

Adoxophyes orana (F. v. R.)
PPE: Hailuoto 721:39, 29.7.1997, 1 ex., MUM, **PPE:lle uusi.**

Pseudargyrotoza conwagana (F.)
KP: Lohtaja 711:32, 17-26.6.1998, 1 ex., AHO, **KP:lle uusi.**

Cnephasia pasiuana (Hb.)
A: Kökar 666:16, 9.-24.7.1998, 3 ♂♂, KAJ, SUN & ÖST

Cnephasia incertana (Tr.)
A: Sund 669:12, ex larva 1998, 1 ♂, LAE & LAL
A: Kökar 666:16, 26.6.-8.7.1998, n. 30 exx., KAJ, SUN & ÖST

Eana incanana (Steph.)
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Exapate congelatella (Clemens)
KemLi: Sodankylä, Tankavaara 756:50, 17.9.-1.10.1997, 2 exx., MUM, **KemLi:lle uusi.**

Croesia bergmanniana (L.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Croesia holmiana (L.)
PPE: Hailuoto, Marjaniemi, 27.8.-2.9.1996, 1 ♂, ITÄ, **PPE:lle uusi.**

Acleris sparsana (D. & S.)
U: Inkoo 666:32, 22.-29.8.1997, runsas, VAA & SAK
A: Lemland 667:11, 22.-27.9.1997, 1 ♂ valolla, SIH

Acleris rhombana (D. & S.)
LK: Parikkala 683:63, 6.-12.9.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris notana (Donovan)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris obtusana (Eversmann)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 8.-14.5.1997, us. exx., MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris schalleriana (L.)
EH: Lammi 677:39, 4.-10.5.1996, 2 ♂♂ valorysällä, SIH

Acleris logiana (Clemens)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris hastiana (L.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 29.5.-4.6.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris hyemana (Haw.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 10.-16.8.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris rufana (D. & S.)
EP: Alavus 694:32, 2.5.1997, 1 ♀, SIR, **EP:lle uusi.**
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 2.-7.5.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris nigrilineana (Kawabe)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Acleris roscidana (Hb.)
U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 2.5.1998, 1 ex., B.-G. Kumlander (NUK det.)

Trachysmia sodaliana (Haw.)
U: Hanko, Täktom, 13.-19.6.1998, 1 ♂, LUN
U: Espoo 667:36, 17.-25.6.1998, 1 ♂, VAA & SAK

Trachysmia vulneratana (Zett.)
KemLi: Pelkosenniemi 745:54, 6.-16.7.1997, 10 exx., SIR

Trachysmia inopiana (Haw.)
PPE: Hailuoto 721:39, 30.6.1997, 1 ex., MUM, **PPE:lle uusi.**

Cochylimorpha alternana (Steph.)
V: Dragsfjärd 664:23, 9.-23.8.1997, 1 ♀, VAA, SAK & HEK
V: Dragsfjärd Örö, 664:23, 8.-23.8.1998, 1 ♂, KUA & KUJ

Phalonidia manniana (F. v. R.)
PPE: Hailuoto 721:39, 30.6.1997, 4 exx., MUM, **PPE:lle uusi.**
LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi.**

Aethes sp.
Suomen havainnot (useat keräilijät): **Suomelle, PPE:lle, Ks:lle ja KemLi:lle uusi.**
PPp: Rovaniemen mlk. (735:46, 733:46), PPp: Tervola (733:43), PPp: Tornio (731:38)
Ks: Kuusamo (736:60, 736:61)

- Keml: Pelkosenniemi (7455:537, 7445:534)
- Aethes triangulana* (Tr.)
EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, 24.6.1992, 1 ♂, KUA & KUJ, **EnL:lle uusi**.
LK: Parikkala 683:63, 1998, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
- Cochylidia rupicola* (Curtis)
A: Finström 670:10, ex larva 1998, 1 ♂, (*Eupatorium cannabinum*), LAE & LAL
- Cochylidia heydeniana* (H.-S.)
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 15.-27.7.1997, 1 ♂, KUJ & KUA
- Cochylis hybridella* (Hb.)
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 27.7.-2.8.1994, 1 ♂, KUJ, **V:lle uusi**.
- Cochylis posterana* Z.
EK: Virolahti 671:53, 19.-21.8.1998, 1 ♂, KAJ & KAP
- Sparganothis praecana* (Kennel)
EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, 2.7.1997, 3 exx., NUT
EnL: Kahperusvaara, 6.7.1997, 1 ex., NUT
InL: Utsjoki 775:50, 13.7.1997, 1 ♀, LAE & LAL
InL: Utsjoki, Ailigas 775:50, 7.7.1997, 1 ♂, SIK
InL: Utsjoki 774:50, 6.7.1998, 1 ♀, LAE & LAL
- Celypha rurestrana* (Dup.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 8.-14.7.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
- Olethreutes dalecarlianus* (Guenée)
U: Vantaa 668:38, e.p.1997, 2 ♀♀, LAE & LAL
EP: Alavus 693:32, ex larva 1997, 1 ♂ (*Pyrola*), SIR, **EP:lle uusi**.
U: Vantaa 668:38, ex larva 1998, 2 exx., NUK & NUT
- Olethreutes sideranus* (Tr.)
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 15.-22.7.1997, 1 ex., MUM, **PPp:lle uusi**.
- Olethreutes dissolutanus* (Stange)
KP: Reisjärvi 706:40, 14.-18.7.1996, 1 ex., AHO, **KP:lle uusi**.
- Olethreutes concretanus* (Wocke)
InL: Utsjoki 775:50, 12.-14.7.1997, 1 ex., SIR
EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, 2.7.1997, 1 ex., NUT
- Hedya dimidioalba* (Retzius)
Ks: Kuusamo 736:60, 6.-17.8.1995, 1 ♂, KUJ, **Ks:lle uusi**.
- Hedya salicella* (L.)
LK: Parikkala 682:63, 1.-7.7.1997, 2 exx., MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
- Pseudosciaphila branderiana* (L.)
LK: Parikkala 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
PPp: Tornio 731:38, 7.7.1998, 1 ex., LAE & LAL
- Apotomis sororculana* (Zett.)
KemLl: Kolar, Äkäslompolo, Ylläs 750:38, 30.6.1997, 1 ex., SIK, **KemLl:lle uusi**.
KemLl: Muonio 754:36, 6.8.1998, 1 ♀, MAR leg., LAE & LAL
- Apotomis fraterculana* Krogerus
InL: Inari 775:50, 13.7.1997, 2 ♂♂, LAE & LAL
InL: Utsjoki 775:50, 13.7.1997, 2 ♂♂, LAE & LAL
EnL: Kilpisjärvi, Saana 767:25, 3.7.1997, 2 exx., NUT
- Apotomis algidana* Krogerus
PPp: Tervola 734:41, 3.7.1997, 1 ♂, SAK, **PPp:lle uusi**.
- Apotomis demissana* (Kennel)
InL: Utsjoki 775:50, 13.7.1997, 1 ♀, LAE & LAL
- Apotomis inundana* (D. & S.)
EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 4.8.1998, 1 ex., KOS, **EP:lle uusi**.
- Lobesia reliquana* (Hb.)
Suurin osa maakuntahavainnoista edustaa todellisuudessa lajia *L. virulenta* (ks. Kohta 4. Maalle uudet lajit). Tämä laji tunnetaan maakunnista A, V, U, EK, EH, EP. **Merkinnät maakunnista St, ES, LK, PH, PS, PK, KP, Kn, PPe ja Ppp poistetaan**
- Lobesia virulenta* Bae & Komai
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Lobesia abscisana* (Doubleday)
U: Hanko, Russarö, 30.8.-12.9.1992, 1 ex., KUJ, Yksilö ilmoitettu aiemmin virheellisesti saaduksi V: Dragsfjärd, Öröstä (Kaila & Kerpola 1993)
V: Dragsfjärd 664:24, 13.-25.7.1995, 1 ♂ valorysällä, SAM, ilm. KUJ
A: Lemland 668:11, ex larva 1996, 1 ♂, VAA & SAK
V: Dragsfjärd 664:23, 23.8.-12.9.1997, 2 ♂♂ 2 ♀♀, VAA, SAK & HEK
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 15.7.-22.8.1997, 3 ♂♂ valorysällä, KUJ & KUA
A: Kokar 666:16, 27.8.1998, 1 ♂, KOI
EK: Virolahti 671:53, 1998, n. 10 exx., KAJ & KAP
- Lobesia euphorbiana* (Freyer)
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 13.6.1998, runsaasti (vid.), KOI
- Bactra robustana* (Christoph)
U: Helsinki, Laajasalo 667:38, 21.7.1998, 1 ♂, KOI
- Endothenia marginana* (Haw.)
PPE: Hailuoto 720:39, 1.-3.7.1997, 2 exx., SIR
PPE: Hailuoto 720:39, 1997, us. exx., MUM
- Epinotia caprana* (F.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 24.-30.8.1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
- Epinotia tenerana* (D. & S.)
EnL: Kilpisjärvi 767:25, 20.-27.8.1997, 1 ex., MUM, **EnL:lle uusi**.
- Epinotia nemorivaga* (Tgstr.)
KP: Pietarsaari 707:28, 2.7.1981, 1 ♂, PEL, **KP:lle uusi**.
- Epinotia granitana* (H. -S.)
KemLi: Pelkosenniemi 745:52, 28.6.1997, 1 ex., NUT, **KemLi:lle uusi**.
- Epinotia crenana* (Hb.)
LK: Parikkala 682:63, 683:63, 1997, MUT & SUN, **LK:lle uusi**.
- Griselda stagnana* (D. & S.)
PK: Kitee, Juurikka 689:66, 11.6.1997, 1 ♀, REU
- Griselda myrtillana* (Humphreys & Westwood)
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 5.6.-13.7.1998, 3 ♂♂, KOI
- Gypsonoma dealbana* (Frölich)
St: Vammala 681:28, 16.-31.7.1995, 2 exx., LIN
- Gypsonoma minutana* (Hb.)
U: Helsinki, 3.9.1997, 1 ♂, toinen sukupolvi (ensimmäinen runsas), TYN
- Gibberifera simplana* (F. v. R.)
V: Dragsfjärd 664:23, 29.6.-11.7.1997, 1 ♂, VAA, SAK & HEK
- Epiblema incarnatanum* (Hb.)
Ilmoitus maakunnasta EK perutaan, Joutseno kuuluu nykyään kokonaan ES:ään.
- Epiblema grandaevanum* (Lien. & Z.)
PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 29.7.-5.8.1997, 1 ex., MUM, **PPp:lle uusi**.
- Epiblema scutulanum* (D. & S.)
KP: Reisjärvi 706:40, 25.6.-2.7.1998, 1 ex. feromonilla, AHO, **KP:lle uusi**.

Epiblema graphanum (Tr.)

EK: Virolahti 671:53, 19.6.1998, 1 ♂,
KAJ & KAP, vaeltaja.

Pelochrista caecimaculana (Hb.)

A: Kökar 666:16, 9.-24.7.1998, 3 ♂♂,
KAJ, SUN & ÖST

Eucosma guentheri (Tgstr.)

InL: Utsjoki, Karigasniemi kk 770:45,
7.7.1997, 1 ex., SIK
InL: Karigasniemi 770:45, 10.-11.7.
1997, 12 exx., SIR
InL: Utsjoki 770:45, 12.7.1998, 10
♂♂, LAE & LAL

Eucosma metzneriana (Tr.)

U: Sipoo 668:41, 11.-17.6.1998, 1 ♂,
VAA & LEV

Eucosma suomiana (A. Hoffmann)

EH: Lempäälä 681:32, 12.6.1988,
SAE.
Merkintä EH:sta puuttunut, ilm. PEO,
EH:lle uusi.

Eucosma saussureana (Benander)

Ks: Kuusamo 736:61, 28.6.1997,
2 ♂♂, PAK & SIN
KemLi: Pelkosenniemi 745:54, 16.7.
1997, 3 exx., SIR
Ks: Kuusamo 736:61, 29.6.1998,
2 ♂♂, LAE & LAL

Eucosma campoliliana (D. & S.)

U: Loviisa, Vårdö 669:45, 21.-27.7.
1997, 1 ♀, LEH
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 11.-
16.7.1998, 1 ♂ 4 ♀♀, KOI
U: Helsinki 6672:386, 12.-19.7.1998,
1 ♀, LAE & LAL
U: Sipoo 668:41, 7.-9.7.1998, 2 ♂♂
1 ♀, VAA & LEV
EK: Virolahti 671:53, 1997 ja 1998,
joitakin yksilöitä (1-5 exx.) vuo-
sittain, KAJ & KAP

Eucosma messingiana (F. v. R.)

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 23.8.-5.9.
1997, 1 ♂ valorysällä, KUJ &
KUA
U: Tammisaari 663:30, 26.8.-1.9.
1997, 1 ex., NUK & NUT

Selenodes karelicus (Tgstr.)

EH: Heinola 678:44, 17.7.1998, 1 ♀,
VAA

Eucosmomorpha albersana (Hb.)

EK: Virolahti 671:53, 19.6.1998, 1 ♂,
loikkari?, KAJ & KAP

Pammene luedersiana (Sorghagen)

KemLi: Kitilä, Aakenustunturi 751:
39, 6.7.1998, 2 exx., KOI,
KemLi:lle uusi.

Pammene populana (F.)

LK: Parikkala 682:63, 24.-30.8.1997,
MUT & SUN, LK:lle uusi.

Pammene insulana (Guenée)

KP: Veteli 702:34, 704:34, Pyhäjärvi
705:42, Reisjärvi 706:40, 1.6.-14.7.
1998, 38 exx. feromonilla, AHO
PPp: Tornio 731:38, 30.6.1998, 1 ♂,
VAA & SAK

Pammene fasciana (L.)

V: Dragsfjärd Öro, 664:23, 10.-23.6.
1998, vaeltaja, 1 ♀, KUA & KUJ

Pammene germmana (Hb.)

KP: Lohtaja 711:32, 17.-26.6.1998, 3
exx. feromonilla, AHO, KP:lle uu-
si.
KP: Lohtaja 711:32, 23.7.-3.8.1998, 4
exx. feromonilla, AHO
KP: Reisjärvi 706:40, 25.6.-2.7.1998,
2 exx. feromonilla, AHO

Cydia gallicana (Guenée)

KP: Reisjärvi 706:40, 20.6.-23.7.
1997, 1 ex. feromonilla, AHO,
KP:lle uusi.
KP: Piippola 712:44, 18.7.1998, 1 ♀,
LAE & LAL

Cydia fagiglandana (Z.)

Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Cydia illutana (H.-S.)

ES: Imatra 678:59, 14.6.1998, 1 ♂,
VAA

Cydia corollana (Hb.)

PPp: Tornio 731:38, 8.7.1997, 1 ♀,
SAK
U: Vantaa, Keimola 669:39, 7.-8.6.
1997, 3 exx., KAJ
KP: Reisjärvi 706:39, 24.4.1998, 1
larva (haapa), AHO

Cydia cornucopiae (Tgstr.)

PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 25.6.
1997 1 ex., 27.6.1997 1 ex., NUT
PPp: Tornio 731:38, 29.6.1998, 1 ♀,
SAK & VAA

Cydia leguminana (Zett.)

U: Espoo 667:36, 21.6.1997, 1 ♀,
VAA
U: Espoo 667:36, 9.-12.6.1997, 11
exx., NUK & NUT
U: Espoo 667:36, 11.6.1997, 7 ♀♀,
KAJ
U: Espoo 667:36, 10.6.1998, 1 ♂ 1 ♀,
VAA
U: Espoo 667:36, 10.6.1998, 1 ♂ 1 ♀,
KAJ

Cydia funebrana (Tr.)

U: Espoo 667:36, 12.6.-22.7.1998,
6 ♂♂, VAA & SAK

Cydia jungiella (Clemens)

LK: Parikkala 682:63, 8.-14.5.1997,
MUT & SUN, LK:lle uusi.

Cydia lunulana (D. & S.)

A: Lemland 667:11, 26.6.1996, 1 ♀,
NUT, A:lle uusi.

Cydia compositella (F.)

KemLi: Kolari 748:35, 8.7.1998,
2 ♂♂ 1 ♀, KUA, KemLi:lle uusi.

Cydia caecana (Schläger)

EH: Hattula, 12.6.1997, 3 ♂♂, LAE &
LAL

Dichrorampha senectana Guenée

A: Kökar 666:16, 9.-24.7.1998, 1 ♂
(gen. prep.), KAJ, SUN & ÖST,
A:lle uusi., aiemmin vain Hiitti-
sistä 1940-luvulla 4 exx. (Oskar
Nylund leg.)

Dichrorampha consortana Steph.

ES: Mäntyharju 681:48, 14.7.1997, 2
♂♂, PEL

Dichrorampha cinerascens (Dani-
levsky)

EK: Virolahti 671:53, 19.6.1998, 1 ♂
(gen. prep.), KAJ & KAP, loikka-
ri?

Dichrorampha sylvicolana Hein.

V: Kaarina 670:24, 1.8.1997, 3 exx.,
NUK. V:lle uusi.
Saatiin haavimalla *Achillea ptarmi-
calta*. Ensimmäinen havainto lajista
Suomen mantereen puolelta; aiemmin
tavattu vain Ahvenanmaalta.

Dichrorampha plumbana (Scop.)

EnL: Enontekiö, Vähäniva 758:33,
22.6.1992, 1 ♂, KUA & KUJ,
EnL:lle uusi.

Dichrorampha aeratana (Pierce &
Metcalfe)

EP: Alavus, Asemankylä 694:32,
26.6. ja 24.-27.7.1997, 4 ♂♂ 5 ♀♀,
SIR & KOS, EP:lle uusi.

Choreutidae

Prochoreutis myllerana (F.)

Ks: Salla, Naruska 745:59, 26.6.-18.7.
1997, 1 ♂ feromonilla, SIN & LEH
Ks: Salla, Tuntsa 750:61, 16.7.1997, 1
ex., LEH & SIN

Tebenna bjerkanrella (Thunberg)

ES: Mäntyharju 681:48, 5.8.1997,
1 ♂, PEL

Choreutis pariana (Clemens)

LK: Parikkala, ex larva 1997, useita,
NUK
EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 6.9.
1997, 1 ex. valorysällä, KOS,
EP:lle uusi.
U: Helsinki, Vuosaari 667:39, ex pupa
syyskuu 1998, 2 ♀♀, KOI
ES: Imatra 678:59, ex larva 1998, n.
70 exx., VAA & SAK.
U: Espoo 667:37, Otaniemi, 22.4.
1998, 1 ex., NUK
U: Vantaa 668:38 ja 668:39 sekä U:
Helsinki 668:39, kymmenittäin
toukkia ja koteloita omenan

(*Malus*) lehdissä elo-syyskuussa 1998, KAJ
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia

Sesiidae

Sesia melanocephala (Dalman)
Pp: Oulu 721:44, ex larva 1998, 3 exx., MUM & VÄL

Sesia bembeciformis (Hb.)
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, ex larva 1998, 2 ♀♀, raidalta (*Salix caprea*), MUM & MUT
InL: Inarin 761:51, 26.8.1998, toukkakäytävä raidalla, sisällä kuollut toukka, ITÄ, InL:lle uusi.

Synanthedon mesiaeformis (H.-S.)
U: Kirkkonummi 665:35, 2.7.-12.7.1997, 1 ♀, PAK
U: Tammisaari 663:30, 17.6.-14.7.1997, 1 ex., NUK & NUT
U: Hanko Russarö, 663:27, 13.-28.7.1997, 1 ♀, KUA & KUJ
U: Hanko Russarö, 663:27, 24.6.-3.7.1998, 1 ♂, KUA & KUJ
U: Hanko Russarö, 663:27, 4.-19.7.1998, 1 ♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd Öro, 664:23, 26.7.-8.8.1998, 1 ♀, KUA & KUJ

Synanthedon formicaeformis (Esper)
KemLi: Kolari, Ylläs 750:38, 2.7.1997, 1 ♂ feromonilla, SIK
KP: Veteli 704:34, Lestijärvi 706:38, Lohtaja 710:32, 711:32, 17.6.-9.8.1998, 69 exx. feromonilla, AHO
KemLi: Muonio 754:36, 3.-30.7.1998, 49 ♂♂, LEH & SIN

Synanthedon polaris (Stgr.)
InL: Utsjoki, Ailigas 775:50, 7.7.1997, 1 ♂ *S. myopaeformis* -feromonilla, SIK
Ks: Salla, Tuntsa 748:60, 19.7.-9.8.1997, 1 ♂ feromonilla, LEH & SIN
Kn: Suomussalmi, Myllylahti 7216:610, 19.7.1997, 1 ♂ feromonilla, LEI, Kn:lle uusi.
Kn: Suomussalmi, Myllylahti 7216:610, 20.7.1998, 1 ♂ feromonilla, LEI
KemLi: Muonio 754:36, 3.-30.7.1998, 17 ♂♂, LEH & SIN

Synanthedon flaviventris (Stgr.)
KP: Pyhäjärvi, 30.6.-13.7.1998, 12 exx. feromonilla, AHO

Epermeniidae

Phaulernis dentella (Z.)
St: Vammala 681:27, 28.6.1996, korpula, LIN, St:lle uusi.

Cataplectica profugella (Stt.)
A: Sottunga 668:14, 25.7.1998, 1 ♂, SAK & VAA

Epermenia illigerella (Hb.)
EP: Alavus, gen. prep., R. Siloaho leg. Ilmoittakaa myös tästä lajista havainnottoja eri maakunnista!

Epermenia falciformis (Haworth)
LK: Parikkala 682:63, 1998, MUT & SUN, LK:lle uusi.
EP: Vaasa, Vanha Satama 700:23, 18.-25.7.1994, 1 ex. ja 7.7.-11.8.1997, 3 exx., gen. prep., KOS, EP:lle uusi.

Alucitidae

Alucita hexadactyla (L.)
A: Kökar, syyskuu 1997, runsas, NUT
A: Kökar 666:15, 29.8.1998, 6 exx., KOI
A: Maarianhamina 668:10, 19.-21.9.1998, 5 exx., VAA, SAK, MUM & MUT
A: Eckerö, 18.9.1998, 1 ex., NUT
A: Kökar 666:15, 27.6.1998, 1 ♂, KAJ, SUN & ÖST
A: Kökar 666:15, 29.-30.8.1998, kymmenittäin (n. 50 exx.) ruotsinköynnöskuusaman (*Lonicera periclymenum*) läheisyydessä, KAJ & SUN

Pterophoridae

Oidaematophorus rogenhoferi (Mann)
Pp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, ex larva 1997, 3 exx., SIR
Pp: Tornio 731:38, ex larva 1998, 1 ♂, LAE & LAL

Buckleria paludum (Z.)
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 27.6.-10.7.1998, 3 ♂♂, KOI

Oxyptilus parvidactylus (Haw.)
Kn: Paltamo 714:54, 3.7.1991, useita, PEL & KUA, maakunta jäänyt merkitsemättä, Kn:lle uusi.

Calyciphora xerodactyla (Z.)
ES: Imatra 678:59, runsaasti toukkia 1998 vanhalta paikalta, MUM

Pselnophorus heterodactyla (Müller)
A: Jomala, useita ex larva 1998 (*Mycelis muralis*), NUK & NUT

Emmelina monodactyla (L.)
St: Vammala 682:27, 24.4.1995, 1 ex., LIN
St: Vammala 681:28, 22.-29.5.1995, 1 ex., LIN
U: Hanko 663:27, 6.-18.9.1997, 1 ex., NUK & NUT
U: Tammisaari 663:30, 5.-9.9.1997, 1 ex., NUK & NUT
U: Helsinki Vuosaari, 26.9.1997, K. Vakkala leg.
A: Lemland 670:11, 20.9.1998, 1 ♂, VAA, SAK, MUM & MUT
A: Jomala, 18.9.1998, 1 ex., NUT

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 18.4.-22.5.1998, 1 ex., KUA & KUJ

Platyptilia nemoralis (Z.)
EK: Kotka 668:51, 17.7.1998, 2 ♂♂ valolla, SIK.
Laji löytyi vanhalta paikalta parin vuoden poissaolon jälkeen.

Platyptilia calodactyla (D. & S.)
St: Vammala 681:27, 11.-24.7., 4 exx. ja 682:27, 11.-19.7.1997, 1 ex., LIN. St:lle uusi.

Pyralidae

Melissoblastes zelleri (Joannis)
V: Dragsfjärd 664:23, 29.5.-7.6.1998, 1 ♀, KUA & KUJ

Sciota adelphella (F. v. R.)
Laji on ilmoitettu saaduksi V:stä (H. Krogerus), mutta yksilö on todettu väärin määritetyksi *S. hostilis*-naaraaksi (KUJ det.). Merkintä poistetaan V:stä.

Sciota fumella (Eversmann)
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 10-23.1998, 1 ♂, KUA & KUJ, V:lle uusi.
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 27.6.1998, 1 ♂, KOI
U: Sipoo 668:41, 11.-30.6.1998, 2 ♂♂, VAA & LEV
EK: Kotka 670:49, 25.6.-1.7.1998, 1 ♂ 1 ♀, KAJ & NIK
EK: Virolahti 671:53, 1997 ja 1998, joitakin exx. molempina vuosina, KAJ & KAP

Sciota lucipetella (Jalava)
U: Espoo, Kivenlahti, 4.7.1996, 1 ♂, TYN
ES: Mäntyharju 6811:490, 16.6.1998, 1 ♂, PEL
U: Porvoo, Svartbäck 668:41, 19.-30.6.1998, 4 ♂♂, LEH
U: Sipoo 668:41, 11.-30.6.1998, n. 30 ♂♂, VAA & LEV
EK: Virolahti 671:53, 1997 ja 1998, etenkin jälkimmäisenä vuonna runsas (n. 20 ♂♂ 2 ♀♀), KAJ & KAP

Vitula edmandsii (Packard)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Polopeustis altensis (Wocke)
KemLi: Sodankylä, Muotkanmaja 758:51, 6.7.1989, KUA, KemLi:lle uusi.

Psorosa nucleolella (Möschler)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Dioryctria mutarella (Fuchs)
KemLi: Pelkosenniemi 745:54, 6.-8.7.1997, 1 ex., SIR

Trachycera advenella (Zincken)

Kn: Sotkamo, Naapurinvaara 7120: 559, 7.-14.8.1998, 1 ex., LEI, **Kn:lle uusi.**
Kn: Paltamo, Melalahti 7146:532, 21.-28.8.1998, 1 ex., LEI

Myelois circumvolutus (Geoffroy)

V: Dragsfjärd 664:23, 1996-1997, ex larva n. 20 exx. ja 10.-11.7.1998, ex larva 3 ♂♂ 1 ♀ (*Cirsium vulgare*), VAA & SAK
A: Föglö 667:14, 9.-11.7.1997, 3 exx., KOH
V: Dragsfjärd 664:23, 29.6.-26.7.1997, 1 ♂ 1 ♀, VAA, SAK & HEK
U: Hanko, Tvärminne 664:28, 2.-16.7.1997, 1 ♀, KUJ
A: Kökar 666:15 ja 666:16, n. 15 exx., 1998, KAJ, SUN & ÖST
V: Piikkiö 670:25, 1-9.7.1998, 7 exx., A. Lehtinen leg.
U: Porvoo, Svartbäck 668:41, 19.7.1998, 1 ♂, LEH

Apomyelois bistriatellus (Hulst)

KemLi: Pelkosenniemi, Ontinoja 745: 54, 6.-8.7.1997, 1 ex., SIR
Ks: Kuusamo, 1997, 1 ex. syötillä, PÖH, **Ks:lle uusi.**
KemLi: Muonio 754:36, 10.-13.7.1998, 2 ♀♀, MAR, ilm. LAE & LAL

Euzophera pinguis (Haw.)

U: Kirkkonummi 667:36, 5.9.1997, 1 ♂ valolla, SIH
U: Helsinki, Harakka 6672:386, 26.7.-7.8.1997, 1 ♂ 1 ♀, LAE & LAL
U: Helsinki 6672:386, 30.8.-12.9.1998, 1 ♂, LAE & LAL.
U: Tammisaari 663:30, 11.-16.7.1998, 1 ex., NUK & NUT

Euzophera fuliginosella (Hein.)

U: Pernaja, Strömsland 669:45, 15.-22.8.1998, 1 ♀, KOI

Homeosoma sinuellum (F.)

U: Hanko, Täktöm 664:27, 31.8.-4.9.1997, 1 ♀, FRA

Homeosoma nebulellum (D. & S.)

V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 23.8.-5.9.1997, 1 ♂, KUJ & KUA, **V:lle uusi.**
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 26.8.-6.9.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 6.-23.9.1997, 1 ♀, KUJ & KUA
EK: Kotka 670:49, 7.-11.9.1997, 1 ♂, KAJ & NIK
EK: Kotka 670:49, 7.-11.9.1997, 1 ♂, KAJ & NIK
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 1.-19.9.1998, 5 exx., KUA & KUJ
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 22.9.-2.10.1998, 1 ♀, VAA, SAK & HEK
U: Hanko Uddskatan, 11.-18.9.1998, 1 ♂, LUN
U: Hanko Tvärminne 664:28, 6.-17.9.1998, 1 ex., KUA & KUJ

U: Tammisaari 663:30, 13.-19.9.1998, 1 ex., NUK & NUT

U: Helsinki, Kuivasaari 666:38, 14.-20.9.1998, 1 ex., B.-G. Kumlander (NUK det.)

U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 18.9.1998, 1 ex., B.-G. Kumlander (NUK det.)

Phycitodes lacteellus (Rothschild)

Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit

Plodia interpunctella (Hb.)

PH: Jyväskylä, 1984, 2 ♂♂, M. Käpylä leg, ilm. KUK, **PH:lle uusi.**

Pyralis lienigialis (Z.)

PPe ja KP: useat navetat, 1997, yht. useita satoja exx., MUM

Aglossa pinguinalis (L.)

PPe ja KP: useat navetat, 1997, yht. kymmeniä exx., MUM
U: Pernaja, Strömsland 669:45, 17.7.1998, 1 ♀, KOI
U: Helsinki, Laajasalo 667:38, 16.6.-28.7.1998, 5 ♂♂ 3 ♀♀, KOI

Cataclysta lemnata (L.)

PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 5.-12.8.1997, 1 ex., MUM, **PPp:lle uusi.**

Donacaula mucronella (D. & S.)

KP: Reijjärvi 706:40, 12.-22.7.1998, 1 ex., AHO
KP: Lohtaja 711:32, 22.7.-2.8.1998, 1 ex., AHO

Euchromius ocellus (Haw.)

PH: Jyväskylä 689:44, 1995, PYL, ilm. PEO
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 26.8.-6.9.1997, 5 exx., KUA & KUJ
V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 6.-24.9.1997, 1 ex., KUA & KUJ
V: Dragsfjärd 663:24, 24.8.-12.9.1997, 3 ♂♂ 1 ♀, VAA, SAK & HEK
U: Hanko Russarö (663:27), 27.8.-5.9.1997, 3 exx., KUA & KUJ
U: Hanko Russarö 663:27, 6.-21.9.1997, 3 exx., KUA & KUJ
U: Tammisaari 663:30, 2.-4.9.1997, 1 ex., 5.-9.9.1997, 1 ex., NUK & NUT
U: Sipoo 666:41, 1.-24.9.1997, 2 ♀♀, VAA & LEV
U: Pyhtää, Munapirtti 670:47, 3.-6.9.1997, 3 exx., LAI
U: Loviisa, Vårdö 669:45, 1.-7.9.1997, 1 ♂, LEH
EK: Kotka 668:51, 30.8., 1 ♀; 31.8.-11.9., 1 ♀ ja 13.9.1997, 1 ♀, kaikki valolla, SIK
EK: Kotka 670:49, 1997, 6 exx., KAJ & NIK
EK: Kotka, Halla 670:49, 1.-6.9.1997, 1 ex., 15.-24.9.1998, 2 exx., MUS
EK: Kotka 670:49, 14.-21.9.1998, 1 ♂ 1 ♀, KAJ & NIK
EK: Virolahti 671:53, 16.-18.9.1998, 1 ♂, KAJ & KAP

Catoptria fulgidella (Hb.)

U: Tammisaari, Hästö Busö 664:29, 1996, 1 ex., ITÄ

Pediasia truncatella (Zett.)

St: Parkano 688:27, 20.6.1993, 1 ex., LIN
EH: Hämeenkoski 677:40, 23.6.1997, 1 ex., SIK
EH: Orivesi 685:35, 19.6.1997, 1 ex., SAL

Platytes cerussella (D. & S.)

V: Dragsfjärd 664:23, 29.6.-11.7.1997, 3 ♂♂, VAA, SAK & HEK
V: Dragsfjärd 664:23, 27.-28.6.1997, 1 ♂, VAA
U: Sipoo 668:41, 30.6.-2.7.1997, 1 ♂, VAA & LEV
EK: Virolahti 671:53; 2.-5.7.1997, n. 15 ♂♂ 1 ♀ ja 1998, n. 5 ♂♂, KAJ & KAP, ensimmäinen naaras Suomesta!
U: Hanko Tvärminne 664:28, 24.6.-3.7.1998, 1 ♂, KUA & KUJ
U: Tammisaari 663:30, 28.6.-10.7.1998, 1 ♂, NUK & NUT
U: Helsinki 6672:386, 27.6.-4.7.1998, 1 ♂, LAE & LAL
ES: Valkeala 675:49, 17.-22.6.1998, 2 ♂♂, MUT, KRO, RAN & SUN

Platytes alpinella (Hb.)

KP: Lohtaja 710:32, 18.7.-2.8.1998, 2 exx., AHO, **KP:lle uusi.**
KP: Lohtaja 711:32, 22.7.-2.8.1998, 1 ex., AHO

Gesneria centuriella (D. & S.)

U: Espoo 667:37, 30.7.-1.8.1997, 1 ex., SIK

Eudonia truncicolella (Stt.)

PPp: Tornio, Kalkkimaa 731:38, 19.8.-16.9.1997, 5 exx., MUM, **PPp:lle uusi.**

Evergestis aenealis (D. & S.)

KP: Lohtaja 710:32, 20.6.-21.7.1997, 3 exx. feromonilla, AHO, **KP:lle uusi.**

Titanio schrankiana (Hochenwarth)

PPp: Rovaniemen mlk. 738:44, 9.6.1997, 1 ♂ 1 ♀, MUT
KemLi: Kemijärvi, Pyhäntunturi 7435: 506, 23.6.1997, 2 exx. ja useita näköhav., MUT

Pyrausta auratus (Scop.)

EK: Virolahti 671:54, 19.6.1974, 1 ♂, LES, KAJ det. **EK:lle uusi.**, yksilö on aiemmin ilmoitettu virheellisesti lajina *Pyrausta porphyralis* (myös KAJ det.)

Pyrausta porphyralis (D. & S.)

Ilmoitus maakunnasta EK perustuu väärinmääritykseen (ks. *P. auratus*), **merkintä EK:sta poistetaan**

- Pyrausta cingulata* (Scop.)
PK: Liperi, 20.7.1998, 1 ex., MAT & SAL
- Loxostege commixtalis* (Walker)
EH: Hämeenkoski 677:40, 23.6.1997, 1 ex. haavilla, SIK
ES: Kerimäki 686:60, 5.7.1998, 1 ex., SIV
PS: Varpaisjärvi 7017:538, 5.7.1998, 1 ♂, HYT
- Sitochroa palealis* (D. & S.)
V: Dragsfjärd 664:23, 27.7.-9.8.1997, 1 ♀, VAA, SAK & HEK
A: Lemland, Västerånga 667:11, 1.-7.8.1998, 1 ♂, LUN
A: Kökar 666:15 ja 666:16, 1998, 3 exx., KAJ, SUN & ÖST
V: Teijo, 24.7.-7.8.1998, 1 ♀, PYL & MOI
V: Dragsfjärd 664:23, 11.-25.7.1998, 1 ♀, VAA, SAK & HEK
U: Hanko, Uddskatan, 26.7.-2.8.1998, 1 ♀, LUN
U: Sipoo 668:41, 3.8.1998, 1 ♂, VAA & LEV
V: Dragsfjärd Öro, 664:23, 8.-23.8.1998, 1 ♀, KUA & KUJ
- Ostrinia palustralis* (Hb.)
U: Pyhtää, Munapirtti 670:47, 28.8.-2.9.1997 (II gen.), 1 ex., LAI
EK: Virolahti 671:53, 14.-16.6.1998, 2 exx. ja 20.6.1998, 1 ♀, KAJ & KAP
- Ostrinia nubilalis* (Hb.)
U: Sipoo 668:41, 3.-6.7.1997, 1 ♀, VAA & LEV
EK: Virolahti 671:53, 28.6.-10.7.1997, 1 ex., Markku Savela leg.
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 10.-23.1998, 2 ♂♂, KUA & KUJ
U: Porvoo, Svartbäck 668:41, 13.-15.6.1998, 1 ♂, LEH
EK: Virolahti 671:53, 14.-16.6.1998, 1 ♂ ja 19.6.1998, 1 ♂, KAJ & KAP
U: Sipoo 668:41, 1.-30.6.1998, 4 ♂♂, VAA & LEV
- Perinephela lancealis* (D. & S.)
U: Espoo, Kivenlahti, 6.7.1997, 1 ♀, TYN
U: Hanko, Täktöm 664:27, 2.7.1997, 1 ♀, FRA
U: Sipoo 668:41, 18.-30.6.1998, 1 ♂, VAA & LEV
- Phlyctaenia coronata* (Hufnagel)
EP: Vaasa, Palosaari 701:22, 21.7.1997, 1 ex. valorysällä, KOS, EP:lle uusi.
- Phlyctaenia perlucidalis* (Hb.)
KP: Lohtaja 711:32, 8.7.1998, AHO, KP:lle uusi.
- Anania verbascalis* (D. & S.)
EK: Virolahti, 673:53, 14.6.1998, KAJ
- Psammodis pulveralis* (Hb.)
LK: Rautjärvi, Simpele 681:62, 1.7.1990, 1 ♂ haavilla, KUA
LK: Parikkala 682:63, 1.-7.7.1997, MUT & SUN
- Nascia ciliaris* (Hb.)
U: Sipoo 668:41, 10.-16.6.1997, 1 ♂, VAA & LEV
EK: Virolahti 671:53, 1997, muutama exx., 14.-16.6.1998, 1 ♂ ja 19.6.1998, 1 ♂, KAJ & KAP
U: Sipoo 668:41, 1.-17.6.1998, 2 ♂♂ 1 ♀, VAA & LEV
U: Porvoo, Svartbäck 668:41, 2.7.1998, 1 ♂, LEH
EK: Kotka, Rantahaka 671:50, 15.6.1998, 2 exx., MUS
EK: Kotka, Kaarniemi 671:50, 13.-17.6.1998, 1 ex., MUS
- Udea accolalis* (Z.)
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 25.6.-1.7.1997, 1 ♂, KUJ & KUA
U: Sipoo 668:41, 11.-17.6.1998, 1 ♂, VAA & LEV
- Udea decrepitalis* (H. -S)
Elintavoista ks. kohta 2. Lajien ekologia ja biologia
- Udea ferrugalis* (Hb.)
EH: Lammi 679:39, 26.9.-9.10.1994, 1 ex., AHO
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 1.-19.9.1998, KUA & KUJ
U: Hanko 663:27, 13.-18.9.1998, 1 ♂, NUK & NUT
U: Tammisaari 663:30, 13.-17.9.1998, 1 ♂, 18.-27.9.1998, 1 ♂, NUK & NUT
EK: Kotka, Kaarniemi 671:50, 12.-14.9.1998, 1 ex., MUS
- Mecyna flavalis* (D. & S.)
EH: Korpilahti, Putkilahti 686:43, 4.-11.8.1998, 1 ♂, KUK, EH:lle uusi.
ES: Valkeala 679:49, 23.-28.7.1995, 1 ♂, NIK, ilm. PEO, ES:lle uusi.
- Dolichartria punctalis* (D. & S.)
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 15.-30.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 2.-14.7.1997, 1 ♂ ja 15.-27.7.1997, 1 ♂, KUA & KUJ
V: Dragsfjärd 664:23, 12.-24.7.1997, 1 ♀, VAA, SAK & HEK
A: Lemland Västerånga 667:11, 1.-7.8.1998, 1 ♀, LUN, A:lle uusi.
Lajilla on Örossä paikallinen kanta, sillä yksilöt ovat tulleet samaan valopyydykseen kuumalla kedolla (KUJ).
- Nomophila noctuella* (D. & S.)
PH: Jyväskylä 689:44, ilmoitettu kouksessa 1995, PEO
PH: Jyväskylän mlk (689:44), 13.9.1998, 1 ♂, PYL
ES: Mäntyharju 6811:490, 14.9.1998, 1 ♀, PEL
- KP: Veteli 704:34, 14.9.1998, 1 ex., AHO
KP: Reisjärvi 706:40, 13.-16.9.1998, 1 ex., AHO
KP: Lohtaja 710:32, 19.-24.9.1998, AHO
Laji vaelsi runsaslukuisena vuonna 1998 Etelä-Suomeen.
- Palpita vitrealis* (Rossi)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Zygaenidae**
- Zygaena lonicerae* (Scheven)
EH: Luhanka, 17.7.1994, 3 exx., näköhavaintoja, SAL & KOM
- Zygaena minos* (D. & S.)
Ks. kohta 4. Maalle uudet lajit
- Pikkuperhoshavaintoja luovuttaneet henkilöt ja heistä käytetyt lyhenteet:
AHO	Ahola Matti
FRA	Franssila Erkki
HEK	Helomaa Kauko
HEN	Hellberg Nils
HYT	Hyttinen Juha
HYY	Hyyryläinen Vesa
ITÄ	Itämies Juhani
KAJ	Kaitila Jari-Pekka
KAL	Kaila Lauri
KOI	Kontuniemi Ilkka
KOH	Koski Hannu
KOM	Koivikko Matti
KOS	Kontiokari Seppo
KRO	Kronholm Heikki
KUA	Kullberg Arno
KUJ	Kullberg Jaakko
KUK	Kulmala Kari
LAE	Laasonen Erkki
LAI	Laitinen Ari
LAL	Laasonen Leena
LEH	Lehto Jyrki
LES	Leinikka, Seppo
LEI	Leinonen Reima
LEV	Lepistö Vesa
LIN	Linden Jari
LUN	Lundsten Karl-Erik
MAR	Martikainen Risto
MAT	Mattila, K.
MIK	Mikkola Kauri
MOI	Moilanen, T.
MUM	Mutanen Marko
MUT	Mutanen Tomi
MUS	Mussalo Veli-Matti
NIK	Nikki Timo
NUK	Nupponen Kari
NUT	Nupponen Timo
PAK	Pakkanen Pertti
PEL	Peltonen Osmo
PYL	Pylvänäinen, Timo
PÖH	Pöykkö Heikki
RAI	Rainio Janne
RAN	Rantala Teijo
REU	Reunanen Karoliina
SAM	Saarikoski Markku
SAE	Saarela Esko
SAK	Saloranta Kai
SAJ	Salminen, J.

SAL	Salokannel Juha
SIE	Siloaho Eeva
SIH	Sihvonen Pasi
SIV	Sihvonen Harri
SIK	Silvonen Kimmo
SIN	Sinervirta Mikael
SIR	Siloaho Reijo
SOI	Soininmäki Maunu
SUN	Sundell Pekka
TYN	Tyni Marko
UUS	Uusimäki Ari
VAA	Vaalamo Kari
VÄL	Välämäki Panu
WIN	Winquist Kaj
ÖST	Östman Magnus
Coll. ZMH	Luonnontieteellinen keskustieteilin museon kokoelmat

Kiitokset

Suuret kiitokset kaikille havaintoja luovuttaneille ja niitä meille keränneille henkilöille, jotka joutuivat odottamaan tämän artikkelin julkaisua kohtuuttoman pitkään. Kimmo Silvonen otti valtaosan valokuvista ja erityisesti Pasi Sihvonen teki enemmän kuin mitä tarvitsisi artikkelin parantamiseksi.

Kirjallisuus

- Aarvik, L., Berggren, K. & Hansen, L. O. 2000: Catalogus Lepidopterorum Norvegiae. -- Lepidopterologisk arbeidsgruppe, Zoologisk museum, Universitetet i Oslo, Norsk institutt for skogsforskning, Ås, Oslo.
- Beirne, B. P. 1952: British Pyralid and Plume Moths. -- London.
- Bengtsson B.Å., 1989: *Coleophora boreella* Benander -- en särpling inom *sternipennella* -- gruppen? (Lep.: Coleophoridae). -- Insekt-Nytt, 14(1):10-13.
- Buhl, O., Falck, P., Karsholt, O., Larsen, K., & Schnack, K. 1989: Fund af småsommerfluge fra Danmark i 1987. -- Ent. meddlr. 57:123-135.
- Emmet, A. M. 1988: A field guide to smaller British Lepidoptera. -- The British Entomological and Natural History Society, London.
- Falck, P. & Karsholt, O. 1998: *Lobesia virulenta* Bae & Komai, 1991 recorded for the first time in Europe, with description of a new subspecies (Lepidoptera, Tortricidae). -- Ent. meddlr. 66:117-126.
- Hannemann, H. -J. 1964: Kleinschmetterlinge oder Microlepidoptera. II Die Wickler (s.l.) (Cochylidae & Carposinidae). Die Zünstlerartigen (Pyralidae). -- Tierwelt Deutschlands 50:1-401.
- Hasenfuss, I. 1960: Die Larvalsystematik der Zünsler (Pyralider). -- Abh. Larval-syst. Insekten 5:1-263.
- Huemer, P. & Karsholt, O. 1998: A review of the Old World *Scrobipalpula* (Gelechiidae), with special reference to central and northern Europe. -- Nota lepid. 21(1):37-65.
- Ivinskis, P. 1993: Check-list of Lithuanian Lepidoptera. -- Institut of Ecology, Vilnius.
- Johansson, R., Nielsen, E. S., Nieukerken, E. J. van, and Gustafsson, B., 1990. The Nepticulidae and Opostegidae (Lepidoptera) of North West Europe. -- Faun. ent. scand. 23:1-739.
- Jürivete, U., Kaitila, J., Kesküla, T., Nupponen, K., Viidalepp, J. & Öunap, E. 2000: Eesti Liblikad Kataloog -- Estonian Lepidoptera Catalogue. Tallinna.
- Kaila, L. 1997: Two new *Elachista* species (Lepidoptera, Elachistidae) from the Polar Ural region, Russia. -- Ent. Fenn. 8:219-223.
- Kaila, L. & Kerppola, S. 1993: Mikroperhostiedonannot 1992. -- Baptria 18:103-113.
- Karsholt, O. & Razowski, J. (toim.) 1996: The Lepidoptera of Europe. A distributional Checklist. -- Apollo Books, Stenstrup.
- Karsholt, O. & Nielsen P. S. 1998: Revideret katalog over de danske Sommerfugle. -- København.
- Kullberg, J. 1999: Pyökkikääriäinen *Cydia fagiglandana* (Zeller, 1841) Suomelle uusi laji. -- Baptria 24:152-154.
- Kullberg, J. 2001: *Coleophora gallipennella* (Hübner, 1796) Suomelle uusi pussikoilaji - vaeltaja vai meille leviämässä oleva laji? -- Baptria 26:66-68.
- Kullberg, J. & Mikkola, K. 2001: Amerikasta kotoisin oleva koisalaaji *Vitula edmandsii* (Packard, 1865) (Pyralidae) leviämässä Suomeen. -- Baptria 26:6-7.
- Laasonen, E. M. & Laasonen, L. 2000: Habitual differences of *Phyllonorycter salictella* (Zeller, 1846) and *P. heringiella* (Grönli, 1932) (Lepidoptera: Gracillariidae) in two Finnish materials; a problem pair. -- Ent. Fenn. 13:175-181.
- Mutanen, M., Kaitila, J-P., Itämies, J., Junnilainen, J., Mutanen, T., Saarinen, T., Sippola, L., Teriäho, R. 1998: Pikkuperhostiedonannot 1996. -- Baptria 23:41-62.
- Palm E. 1986: Nordeuropas Pyralider. Danmarks Dyreliv 3: -- Fauna Boger, København.
- Patzak, H. 1976: Zur Identität der Arten um *Coleophora silenella* Herrich-Schäffer, 1855 (Lepidoptera, Coleophoridae). -- Deutsch. Ent. Zeit. 23 (1-3):157-164.
- Roesler, R.-U. 1973: Phycitinae: Trifine Acrobasiina I. - *Teoksessa*: Amsel, H. G., Gregor, F. & Reisser, H. (toim.), Microlepidoptera Palearctica 4. Wien.
- Sinev, S. Y. 1986: Phycitidae. - *Teoksessa* Medvedev, G. S. (toim.), Keys to the Insects of the European Part of the USSR 4. Lepidoptera, 2., Nauka Publishers, Leningrad. (venäjäksi).
- Svensson, I. 1988: Anmärkningsvärda fynd av Microlepidoptera i Sverige 1987. -- Ent. Tidskr. 106: 65-70.
- Svensson, I. 1998: Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1997. -- Ent. Tidskr. 119: 47-59.
- Svensson, I. 1999: Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1998. -- Ent. Tidskr. 120: 23-35.
- Svensson, I. 2000: Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1999. -- Ent. Tidskr. 121: 1-12.
- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1987: Catalogus Lepidopterorum Sueciae. -- Stockholm (Entomologiska Föreningen & Naturhistoriska Museet).
- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1994: Catalogus Lepidopterorum Sueciae -- Stockholm (Entomologiska Föreningen & Naturhistoriska Museet).
- Varis, V. (toim.), Ahola, M., Albrecht, A., Jalava, J., Kaila, L., Kerppola, S. & Kullberg, J. 1995: Checklist of Finnish Lepidoptera -- Suomen perhosten luettelo. -- Sahlbergia 2:1-80.
- Vives Moreno, A. 1988: Catalogo mundial sistematico y de distribucion de la familia Coleophoridae Hubner, [1825] (Insecta: Lepidoptera). -- Bol. de sanid. veg. 12:1-196.
- Väisänen, R. & Somerma, P. 1993: Suomen punatäpläperhostet. -- Baptria 18(2b):1-49.
- Zagulayev, A. K. & Sinev, S. Y. 1981: Momphidae. - *Teoksessa* Medvedev, G. S. (toim.), Keys to the Insects of the European Part of the USSR 4. Lepidoptera 2. -- Nauka Publishers, Leningrad (venäjäksi).

Pohjois-amerikkalaisen *Holomelina aurantiaca* -lajiryhmän siilikäs Suomesta (Arctiidae)

Pasi Sihvonen¹ & Harri Sihvonen²

Kirjoittajien osoitteet - Author's addresses:

- (1) Luonnontieteellinen keskusmuseo, Hyönteisosasto,
PL 17 (P. Rautatiekatu 13), 00014 Helsingin yliopisto
(2) Venemestarintie 4 F 31, 00980 Helsinki

A species of the Nearctic *Holomelina aurantiaca* complex from Finland (Lepidoptera: Arctiidae)

A female specimen of the Nearctic *Holomelina aurantiaca* complex (Lepidoptera: Arctiidae) is reported from eastern Finland, Sa: Ristiina (Grid 27E 681:53). The specimen was caught on 28th of July, 1989, flying at afternoon sunshine in a clear-cut, surrounded by spruce dominated forest. The origin of the specimen in question is unknown. As species of the genus *Holomelina* are known from the Nearctic and the Neotropics only, we consider the specimen to be an import and it should not be considered as part of Finnish Lepidopteran fauna.

Holomelina H.-S. -sukuun (Arctiidae, Arctiini) kuuluu nykytietämyksen mukaan noin 25 lajia, joita tavataan vain Etelä- ja Pohjois-Amerikassa (Seitz 1940, Cardé 1965). Lajeja tunnetaan eniten Meksikosta (Seitz 1940), Pohjois-Amerikasta tunnetaan 12 lajia (Hodges ym. 1983, Handfield ym. 1997). Monet suvun lajeista ovat vaikeita tunnistaa, myös genitaalitutomerkit lajien välillä ovat pieniä.

Holomelina aurantiaca -lajiryhmä

Holomelina aurantiaca -lajiryhmään katsotaan kuuluvaksi Pohjois-Ame-

Kuva 1. *Holomelina aurantiaca* -lajiryhmään kuuluva naaras, ES: Ristiina (681:53), 28.7. 1989. Siipienkärkiväli 22 mm. Yksilö on tulkittu importiksi. Figure 1. A female specimen of the *Holomelina aurantiaca* complex from eastern Finland, Sa: Ristiina (681:53), 28.7.1989. Wing expanse 22 mm. The specimen is considered to be an import.

rikassa kolme lajia: *H. aurantiaca* (Hb.), *H. ferruginosa* (Walker) ja *H. lamae* (Freeman). Kaikki ryhmän lajit vaihtelevat ulkonäöltään paljon ja selviä morfologisia eroja lajien erottamiseksi ei ole onnistuttu löytämään (Cardé 1965). Ryhmän lajit ovat erotettavissa toisistaan elintavoiltaan. *Holomelina aurantiaca* -naaraat lentävät ilta- ja aamuyöisin ja parittelu tapahtuu noin neljä tuntia ennen auringon laskua, *H. ferruginosa* -naaraat ei ole tavattu lennosta juuri koskaan ja parittelu tapahtuu noin neljä tuntia auringon laskun jälkeen. Molemmilla lajeilla on esiintymisalueen pohjoisosissa (Hudson Bay, Kanada) vain yksi sukupolvi vuodessa, joka lentää kesäkuussa. Etelämpänä (Connecticut, Yhdysvallat) *Holomelina aurantiaca* on kaksisukupolvinen ja sitä tavataan kesäkuun alussa sekä elokuussa. Molempia lajeja tavataan puoliavoimissa, ruohoisissa ympäristöissä (Wyatt 1939, Cardé 1965). *Holomelina lamae* -lajia tavataan vain rakkasammalmyyppisiltä soilta ja se tunnetaan vain Yhdysvaltojen pohjoisosista (Ferguson 1953, Cardé 1965). Ryhmän lajit talvehtivat toukkana (Seitz 1940, Ferguson 1953). Kirjallisuudessa ei mainita *Holomelina aurantiaca* -lajiryhmän toukkien ravintokasveja, vaikka kaikkia lajeja on kasvatettu (esim. Wyatt 1939). *Holomelina aurantiaca* -siilikään elinympäristön mukaan on todennäköistä, että toukat elävät "matalilla kasveilla".

En art tillhörande det nordamerikanska artkomplexet *Holomelina aurantiaca* från Finland (Lepidoptera: Arctiidae)

En hona tillhörande det nearktiska artkomplexet *Holomelina aurantiaca* (Lepidoptera: Arctiidae) rapporterades från östra Finland, Sa: Ristiina (Grid 27E 681:53). Exemplet fångades den 28 juli 1989 flygande i solskenet på ett kalhygge omgivet av grandminerad skog. Exemplet ursprung är okänt. Eftersom arterna av släktet *Holomelina* är kända endast från det neoarktiska och neotropiska området, bedömer vi exemplet som importerat och arten skall inte betraktas som tillhörande Finlands fjärlsfauna.

Suomesta löytynyt yksilö

Suomesta löytynyt *Holomelina aurantiaca* -lajiryhmään kuuluva naaras löytyi ES: Ristiinasta (681:53) 28.7.1989 (Harri ja Pasi Sihvonen leg.), kuva 1. Se saatiin kiinni lennosta aurinkoisena ilta- ja aamuyöisin. Löytöpaikka oli noin 2 ha:n kokoinen, muutaman vuoden vanha hakkuuaukko. Hakkuuaukon ympärillä on kuusivaltaista sekametsää, lähistöllä on yksittäisiä kesämökkejä sekä pieniä peltoja. Siipienkärkiväli on 22 mm.

Yksilöä ei ole yritetty määrittää lajilleen, mutta elintapahavaintojen perusteella kyseessä saattaa olla *Holomelina aurantiaca*. Lajin lentoaika ei kuitenkaan sovi täsmällisesti yhteen pohjois-amerikkalaisten havaintojen kanssa.

Yksilön alkuperää tai sen kulkeutumista löytöpaikalle ei ole yritetty selvittää. Koska *Holomelina aurantiaca* -lajiryhmän lajeja tunnetaan vain Etelä- ja Pohjois-Amerikasta, kyseistä Suomesta löytynyttä naaras-yksilöä tulee pitää toistaiseksi importina eikä sen voi katsoa kuuluvan luontaisesti Suomesta tavattujen lajien joukkoon. Lajin löytöpaikkaa tulee kuitenkin pitää silmällä. Teoriassa on mahdollista että laji, joka esiintyy samankaltaisilla alueilla Pohjois-Amerikassa pystyisi lisääntymään luontaisesti maassamme.

Kiitokset

Kiitos Leo Kohoselle ja Kauri Mikkolalle, jotka auttoivat lajinmäärityksessä.

Kirjallisuus

- Cardé, R. T. 1965: Some taxonomic notes on the Nearctic *Holome-lina* (Arctiidae) with a partial key to the species. - Journal of the Lepidopterist's Society 19: 69-76.
- Ferguson, D. C. 1953: On the identity and status of *Eubaphe la-mae* Freeman (Lepidoptera, Arctiidae). - Canadian Entomologist 85: 371-373.
- Handfield, L., Landry, J.-F. & Lafontaine, J. D. 1997: Liste des Lépidoptères du Québec et du Labrador. - Fabriques, Supplement 7: 1-155.
- Hodges, R. W., Dominick, T., Davis, D. R., Ferguson, D. C., Franclemont, J. G., Munroe, E. G. & Powell, J. A. 1983: Check list of the Lepidoptera of America North of Mexico. - E. W. Classey, London.
- Seitz, A. 1940: Die Amerikanischen spinner und Schwärmer. - Teoksessa: Seitz, A. (toim.), Die Gross-Schmetterlinge der Erde, vol. 6.1.
- Wyatt, A. K. 1939: Notes on the identity of certain forms of *Eubaphe*. - The Canadian Entomologist 71: 96-99.

Perhoskuva 2000

Perhosvalokuva-aiheinen valokuvakilpailu järjestettiin nyt viidennen kerran ja kilpailu oli avoin kaikille kuvauksesta kiinnostuneille. Kilpailuun osallistui kaikkiaan 150 henkilöä 408 valokuvalla (vuoden 1999 kilpailuun 110 kuvaaja lähetti yhteensä 289 kuvaa), joten perhosten valokuvaaminen luonnossa on ilahduttavasti saanut uusia harrastajia.

Kilpailun tuomariston muodostivat tällä kerralla Lassi Kujala Kouvolasta, Markku Tano Lieksasta ja Henry Holmberg Helsingistä.

Tuomaristo kokoontui helmikuun 18, 2001 Allergia- ja Ympäristöinstituutin tiloissa Joutsenossa, missä kuvien karsinta suoritettiin.

Lähetetyt kuvat esittivät suurimaksi osaksi aikuisia yksilöitä, mutta mukana oli melkoisesti myös toukkavaihetta ja koteloastetta esittäviä kuvia. Aikuisten perhosten kuvaaminen oli yleensä suoritettu kiireen kaupalla perhosen ruokaillessa kukinnolla. Monet kuvista olivat näin ollen melko tavanomaisia lajikuvia.

Perhosen kuvaaminen lennossa on äärimmäisen hankala tehtävä, mutta näitäkin kuvia löytyi sentään joku-nen.

Yleisimmät lajit, joita lähetettiin olivat sitruunaperhonen (*Gonepteryx rhamni*), amiraali (*Vanessa atalanta*), neitoperhonen (*Inachis io*), sekä vuoden 2000 yllättäjälaji sinapiperhonen (*Pontia daplidice*) jota tavattiin koko Suomen alueella, jopa siinä määrin että se oli paikoin runsain päiväperhoslaji.

Toukista oli eniten kuvattu ritariperhosen (*Papilio machaon*) toukia ehkäpä siitä syystä, että se on hyvin kaunisvärinen ja siksi kuvauksellinen. Pikkuperhosista oli lähetetty ainoastaan muutama kuva. Nämä perhoset ovat usein hyvin pieniä ja niiden kuvaamiseen ei tavallinen kalusto aina riitä, vaan tarvitaan erikoisvälineitä, joiden käyttö maastossa voi tuottaa vaikeuksia.

Kuvien arvostelussa jatkoon pääsivät aluksi kaikki ne kuvat, jotka

olivat valokuvateknisesti onnistuneita ja aitoja, eläviä perhosia esittäviä. (joukossa oli muutamia kuvia joiden kohdalla nämä asiat eivät tuomariston mielestä olleet täysin kunnossa.) Näin saimme rajattua 408 kuvasta n. 50 kuvaa.

Tästä joukosta sitten valitsimme 26 kuvaa finaaliin. Näistä 26 kuvasta nostimme esiin mielestämme 6 onnistuneinta kuvaa. Tehtävä ei ollut helppo, koska kaikki 26 finaaliin päässyttä kuvaa olivat omalla tavallaan hyviä.

Tällä kertaa halusimme painottaa ratkaisevan hetken ja tietynlaisen biologisen tapahtuman merkitystä. Tämä korostuu voittajakuvassa sekä kolmanneksi ja kuudenneksi sijoituneissa kuvissa.

Näistä kuudesta kuvasta nostimme voittajaksi vastakuoriutuneen puuntuhoajan (*Cossus cossus*), joka oli jättänyt kotelokoppansa ja istui tyyneesti paikallaan odottelemassa iltaa.

Voittajakuvan ansiot olivat: Hyvä tekninen toteutus yhdistyneenä bio-

1. sija - Jarmo Toivonen, Turku: Vastakuoriutunut puuntuhoaja (*Cossus cossus*).

3. sija - Hannu Huovila, Rauma: Lentävä ritariperhonen (*Papilio machaon*).

5. sija - Esa Sojamo, Lappeenranta: Lehmuskiitäjä (*Mimasa tiliae*).

6. sija - Lassi Hulkkonen, Espoo: Päiväkiitäjät (*Hemaris fuciformis*).

logisesti mielenkiintoiseen ratkaisevaan hetkeen, onnistunut sommittelu, sekä puun rungon ja perhosen toisiinsa tukeva sävyala.

Toiseksi sijoittui mielenkiintoisella tavalla kuvattu keisarinviitta (*Argynnis paphia*). Perhonen oli kuvattu vastavaloon alhaalta ylöspäin. Sommittelu ja terävyysalueen hallinta olivat ammattimaisen täydellisiä. Kuvasta välittyi aidolla tavalla lämpimän kesäpäivän tunnelma.

Kolmannelle sijalle ylti lentävä ritari-perhonen (*Papilio machaon*), jonka laskeutuminen kukalle on onnistuttu pysäyttämään juuri oikealla, ratkaisevalla hetkellä.

4. sija - Hannu Siitonen, Melkonniemi: Keisarinviitta (*Argynnis paphia*).

Neljänneksi valitsimme villiintyneen pihapiirin laidalla päivää paistattavan keisarinviitan (*Argynnis paphia*). Kuva on luonnonsuojeluhenkilön ja siinä on saatu hyvin esille "perinnebiotooppi" ja sen kyky ylläpitää luonnon monimuotoisuutta omalla erityisellä tavallaan.

Viidenneksi kohosi lehmuskiitäjät (*Mimas tiliae*) copulassa kesäisen järvimaiseman rantapensaikossa. Tasapainoinen ja teknisesti hyvin toteutettu kuva, jossa perhosen elinympäristö tulee hyvin esille.

Kuudennen sijan veivät päiväkiitäjät (*Hemaris fuciformis*) häämällä paikallisen ravitsemuslähteensä luokse. Toinen perhosista on valmistautumassa makealle maistiaiselle. Kuvattu tapahtuma on äärimmäisen vaikea saada ikuistettua filmille, mutta sijaa pudotti vaatimaton suuren suhde, josta syystä perhoset eivät erotu taustastaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Perhoskuva 2001, "Ollaan perhosiksi"

Valtakunnallisen perhoskuva-kilpailun säännöt

Kilpailun tarkoitus

Kilpailun tarkoituksena on lisätä suomalaisten perhostietoutta kiinnittämällä huomiota perhosiin suomalaisen luonnon ilmentäjinä sekä edistää perhosten avulla luonnon monimuotoisuuden suojelua ja hoitoa. Kaikki perhoset ovat herkkiä ympäristömuutosten ilmaisijoita. Eriyisesti päiväperhoset ovat esteettinen elämys, mutta piilossa olevaa kauneutta löytyy myös vähemmän

tunnetuista perhosryhmistä. Kilpailun avulla toivotaan valokuvaajien kiinnittävän huomiota perhosiin ja perhosharrastajien innostuvan valokuvaamisesta.

Kilpailun järjestäjät ja osallistumis-oikeus

Kilpailun järjestävät Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti ja Suomen Perhostutkijain Seura ry. Kilpailuun voivat osallistua kaikki ammatti- ja harrastajakuvaajat.

Kilpailukalenteri

Kilpailuun voi osallistua Suomessa vuonna 2001 otetuilla kuvilla. Kyseeseen tulevat kuvat paitsi aikuisista perhosista, myös perhosen kehitysvaiheista. Kuvien viimeinen postituspäivä on 31.12.2001. *Perhoskuva 2001* julkaistaan seuraavan vuoden maaliskuussa Helsingissä. Kuvat palautetaan kahden kuukauden kuluessa julkistamistilaisuudesta lukien. Järjestäjien oikeudesta palkittuihin kuviin mainitaan kohdassa 8.

Tuomaristo

Tuomaristossa on kolme Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin ja Suomen Perhostutkijain Seuran valitsemaa henkilöä. Tuomariston päätöksistä ei ole valitusoi-keutta.

Palkittavien kuvien valinta

Kilpailussa valitaan *Perhoskuva 2001*, ja viisi (5) muuta perhoskuvaa palkitaan. Tuomaristo kiinnittää huomiota paitsi kuvien kauneuteen myös niiden sisältöön ja ajatuksiin, joita kuvat herättävät. Kilpailuun osallistuvien kuvien pitää olla Suomessa kuvattuja ja ennen julkaisemattomia.

Palkinnot

Ensimmäinen palkinto on 5 000 markkaa, muut palkinnot ovat 1 000 markkaa.

Kuvat

Kilpailuun voi osallistua yhteensä enintään kolmella kinokoon väridia-kuvalla. Diojen on oltava tavallisissa lasikehyksissä. Diakehykseen merkitään kuvan numero, kilpailijan nimimerkki ja valkoiselle puolelle (kuvaa oikein päin katsottaessa) kehyksen vasempaan alakulmaan tehdään X-merkki. Kuvien mukaan on liitettävä kirje, jossa on mainittava kuvausaika, kuvauspaikka ja muita mahdollisia havaintoja sekä mahdolliset kuvausjärjestelyt (valolla tai syötillä houkuttelu, kasvatus, keinotekoinen ympäristö, kuvan digitaalinen käsittely jne.).

Kuvien käyttö

Kilpailun järjestäjillä on oikeus esittää ja julkaista kilpailukuvia veloituksetta kilpailun tulosten julkistamiseksi tiedotusvälineissä ja itse julkistamistilaisuudessa. Kilpailun järjestäjillä on myös oikeus ilman erillistä

korvausta käyttää palkittuja kuvia perhosten suojelua ja perhoskuvausta edistäviin tarkoituksiin muun muassa teettämällä niistä näyttelyjä, diasarjoja ja julisteita. Tämä oikeus kestää vuoden ajan tuloksen julkistamisesta. Kilpailun järjestäjät voivat käyttää kuvia kirjoissa, postikorttisarjoissa ja vastaavissa hankkeissa erikseen sovitavalla tavalla.

Kuvien lähettäminen

Kuvat lähetetään Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituuttiin, osoite Lääkäritie 15, 55330 Tiuruniemi. Kuvat on pakattava huolellisesti ja lähetykseen on liitettävä valmis palautuskuori varustettuna lähettäjän nimellä, osoitteella ja postimerkeillä. Kuvaajan nimi ja yhteystiedot on oltava nimimerkillä varustetussa kirjekuoressa. Kilpailun järjestäjät sitoutuu käsittelemään kuvia huolellisesti, mutta eivät vastaa postissa tai laboratoriossa kuville tapahtuneista vahingoista.

Eliönäytteiden keräilystä ulkomailla: lupa-asiat kuntoon ennen maastoon menoa!

Ilari E. Sääksjärvi

Kirjoittajan osoite - Author's address:

Eläinmuseo

Turun yliopiston Biodiversiteetti- ja ympäristötieteiden osasto

Amazon-tutkimusryhmä

FIN-20014 Turun yliopisto

E-mail: ileesa@utu.fi

Baptrian numerossa 26(2) julkaisutussa kirjoituksessaan Leo Kohonen (2001) kertoi innostavalla tavalla keräyskokemuksistaan ulkomailla. Ulkomaille suunnatut tutkimusmatkat voivatkin parhaimmillaan sekä rikastuttaa suomalaisen luonnontutkijan arkipäivää että kasvattaa esim. trooppisten alueiden vielä melko huonosti tunnetun lajiston tuntemusta huomattavasti. Valmistelen itse väitöskirjaa Perun Amazonian tulvimattomien sademetsätyyppien hyönteislajiston monimuotoisuudesta Turun yliopiston Amazon-tutkimusryhmässä. Työni on antanut minulle mahdollisuuden viettää pitkiä aikoja ulkomailla hyönteisiä tutkien. Matkojeni aikana ja niitä valmistellessani olen voinut tutustua tarkoin niihin rajoituksiin, jotka säätelevät eliö-lajien keräilyä Etelä- ja Väli-Amerikassa. Haluaisinkin tarkentaa Leo Kohosen mielenkiintoisessa kirjoituksessakin mainittuja tutkimuslupa-asioita ja toivon, että nyt esittämäni

näkökohdat auttaisivat suomalaisten hyönteistutkijoiden tulevaisuudessa ulkomaille suuntautuvien keruumatkojen valmistelua.

Perinteisesti maailmalla matkaavat luonnontutkijat ovat voineet melko vapaasti kerätä näyteyksilöitä luonnosta ja tallentaa niitä kokoelmiinsa. Tämä ei enää nykypäivänä ole kaikkialla mahdollista. Biodiversiteettisopimuksen myötä valtiot ovat heränneet havaitsemaan lajistonsa taloudellisen arvon. Eläviä organismeja ja niiden perimäainesta on alettu pitää luonnonvarana.

Nykypäivänä useimmat valtiot säätelevät ja valvovat oikeutetusti lajiensa keruuta tarkasti, ja usein eliönäytteiden keräily on mahdollista vain tutkimustarkoituksiin. Keruu-lupa ei vielä yksistään välttämättä mahdollista kerättyjen yksilöiden kuljettamista kotimaahan, vaan kuljettamiseen on haettava erikseen maastavientilupa. Luvat on hankittava kohdemaan viranomaisilta, suo-

malaiset ministeriöt eivät asiassa voi auttaa. On tärkeää, että jokainen ulkomaille keruumatkaa suunnitteleva luonnontutkija selvittää kohdemaansa lupakäytäntöasiat tarkoin ennen yksilöiden keräämistä luonnosta. Rangaistukset eliönäytteiden luvattomasta keruusta ja salakuljettuksesta saattavat olla erittäin ankaria, jopa vuosien vankeustuomio on mahdollinen. Pahimmillaan eliönäytteiden luvaton keruu ja maastavienti voivat lisäksi vaarantaa muiden ulkomaisten tutkijoiden työskentelyn alueella tulevaisuudessa.

Nykypäivän tiukalla keruu- ja maastavientilupasäätelyllä valtiot pyrkivät esim. 1) estämään alueella esiintyvien uhanalaisten lajien keruuta, 2) varmistamaan, että ulkomaisten tutkijoiden valtion alueella tekemä tutkimus hyödyntää myös kohdemaan omaa tutkimusta ja eliökokoelmia (yhteistyö paikallisten tutkijoiden kanssa on usein välttämätöntä lupien saamiseksi) ja 3) var-

mistamaan, että alueelta kerätyistä lajeista saatava mahdollinen taloudellinen hyöty ei katoa kokonaisuudessaan maan ulkopuolelle. Biodiversiteetisopimuksen mukaan jokaisella valtiolla on täysivaltainen oikeus säädellä eliöiden keruuta alueellaan.

Seuraavassa käsittelen esimerkinomaisesti Perun valtion keruu- ja maastavientilupavaatimukset. Toivon, että niiden avulla lukija saa kuvan siitä, kuinka tärkeätä on ennen matkalle lähtöä selvittää, tarvitaanko kohdemaassa keruu- ja/tai maastavientilupaa eliönäytteiden tallentamiseen ja niiden kuljettamiseen maan rajojen ulkopuolelle.

Keruu- ja maastavientilupia haetaan Perussa maatalousministeriön luonnonvarainstituutista (Ministerio de Agricultura, Instituto Nacional de Recursos Naturales), jonne keruulupahakemus on syytä toimittaa hyvissä ajoin ennen tutkimuksen alkua. Keruulupaa varten edellytetään hakijalta seuraavia asiapapereita: 1) ministeriön vaatimusten mukainen hakemusteksti (ohje tilattavissa ministeriöstä), 2) tutkimussuunnitelma, 3) hakijoiden nimikirjanotteet/curriculum vitae (tutkimus on toteutettava yhteistyössä perulaisten tutkijoiden kanssa), 4) kirje hakijan kotimaassa sijaitsevalta kansalliselta tutkimuslaitokselta (esim. yliopisto), jossa hakijalle annetaan valtuudet toimia kohdemaassa ja 5) kuitti maksetusta hakemusmaksusta.

Kerättyjen eliönäytteiden maastavienttiä varten on haettava CITES-sopimuksen mukaista maastavienti-

lupaa niin ikään Perun maatalousministeriön luonnonvarainstituutista. Maastavienttiluvan saamiseksi hakijan on toimitettava viranomaisille: 1) ministeriön vaatimusten mukainen hakemusteksti (ohje tilattavissa ministeriöstä), 2) keruulupa (kts. edellä), 3) paikallisen tutkimuslaitoksen (esim. yliopisto) todistus siitä, että hakija on jättänyt keruuluvassa mainitun osuuden kerätyistä eliönäytteistä johonkin kansalliseen tutkimuslaitokseen (käytännössä tämä tarkoittaa puolta kaikista kerätyistä yksilöistä, sekä mahdollisista tyyppiyksilöistä kaikki holotyypit ja puolet paratyypeistä), 4) todistus siitä, että tutkimus on suoritettu keruuluvassa mainittujen ohjeiden mukaisesti (esim. hakija on jättänyt ministeriölle tutkimuslupakirjeen), 5) listaus niistä taksoneista, joihin maastavientilupaa haetaan ja 6) kuitti maksetusta hakemusmaksusta.

Eliönäytteiden kuljetusta valvotaan nykyään tarkasti lentokentillä. Esimerkiksi Liman lentokentällä Perussa sademetsäalueelta tulevia lentomatrustajia odottaa matkatavaroiden luovutuspuolella maatalousministeriön tarkastaja, jonka tehtävänä on estää luvattomasti kerättyjen eliöyksilöiden poistuminen maasta.

Edellä esitetyt lupavaatimukset eivät välttämättä ole täsmälleen samoja muissa maissa, mutta niiden avulla voi saada kuvan siitä, miten tutkimuslupia nykypäivänä haetaan. Joillakin alueilla vaatimukset ovat helpompia, joillakin vaikeampia ja joillakin alueilla rauhoittamattomia eliöitä saa kerätä ilman lupaa. Joka

tapauksessa lupa-asioiden selvittäminen ja huomioonottaminen on jokaisen luonnontutkijan velvollisuus ennen kohdemaassa tehtävää kenttätöitä. Tutkimuslupavaatimukset koskevat kaikkia niitä henkilöitä, jotka aikovat tallentaa eliöyksilöitä alueelta. Näin ollen sekä harrastajat että ammattitutkijat joutuvat samojen vaatimusten eteen. Eliönäytteiden ja varusteiden kuljettamisessa on myös syytä ottaa huomioon lentoyhtiöiden ohjeet matkatavaroiden sisällöstä, jotta tavaroita ja näytteitä ei takavarikoitaisi lentokentällä tarkastusta tehtäessä (esim. myrkkypullojen ja alkoholissa säilytettävien näytteiden kuljetus vaatii usein lisätoimia). Asiallisesti haetuilla keruu- ja maastavientiluvilla ulkomailla keruuta suorittava luonnontutkija varmistaa sekä oman että muiden ulkomailla keräilevien henkilöiden turvallisuuden ja osoittaa samalla kunnioituksensa vieraan maan ihmisiä ja eliölaajistoa kohtaan.

Kiitokset

Kalle Ruokolainen, Jukka Salo ja Leif Schulman lukivat käsikirjoituksen ja tekivät siihen hyviä parannusehdotuksia, mistä heille suuret kiitokset.

Kirjallisuus

Kohonen, L. 2001: Perhosten keräilyä ulkomailla. - Baptria 26: 86-87.

Rysän pohjalta

Pitkästä haavinvarresta monipuolista hyötyä

Kirjoittaja päiväperhosseurannalla.

Pitkävartisella perhoshaavilla (pituus n. 2 m) pystyy pyydystämään, paitsi lentäviä perhosia, myös ylempänä puitten lehdistössä piileskelevää saalista. Kiitollisia kohteita haaville löytyy esim. tammesta (*Caloptilia leucapennella*, *Strophedra nitida*), saarnesta (*Caloptilia cuculipennella*, *Pammene suspectana*), tervalepistä (*Pseudatemelia flavifrontella*, *Pandemis corylana*, *Choristoneura diversana*) ja muistakin lehtipuista sekä rehevien kuusten alaoksilta (*Olindia schumacherana*, *Cydia illutana*). Haaviminen ylempänä, pitkien iäkkäiden jalojen lehtipuiden (*Pseudotelphusa scalella*, *Pammene-lajeja*) ja mäntyjen runkoja (*Schiffermuelleria stroemella*, *Decantha borkhauseni*) saattaa myös olla menestyksellistä, varsinkin jos käyttää runkoharjalla varustettua haavia. Pitkää haavinvarsta voi lisäksi hyödyntää sauvakävelyssä, sopivasti yhdistettynä päiväperhosseurantaan (kuva). Tämä liikuntamuoto on jokaiselle arvokasta ja varsin tärkeää niille, jotka sisätiloissa selvittäessään yön perhosrysätylöksiä joutuvat pitkään hengittämään rysän hajuja. Kokemukseni perusteella voin suo-

sitella pitkän bambuvarrellisen haavin ahkeraa käyttöä kevästä aina myöhäissyksyyn saakka.

Turkulaisterveisin
Henrik Bruun

Lisähavaintoja *Lycia lapponaria* parveilusta

Perinteisesti on ajateltu, että *L. lapponaria* -koiraat parveilevat vain ilta-auringon paisteessa. Edelleen on ajateltu, että parveilu kestää puolisen tuntia ja päättyy Etelä-Suomessa noin tuntia ennen auringonlaskua (H. Saarenmaa 1982, Baptria 7: 71-76). Saarenmaa ajattelee ilta-auringon hyödyntämisen olevan edullista lajin energiankäytön kannalta sekä sopeutumista soiden ja tundran keväällä varsin nopeasti illalla viilenevään mikroilmastoon.

Tämä pitääkin varmaan yleensä paikkansa. Seuraavassa joitakin lisähavaintoja, jotka nähdäkseni tukevat tätä yleiskäsitystä. Näiden havaintojen yhteinen piirre on koiraiden parveilun tavallista myöhäisempi ajankohta. Myöhäisempi parveiluajan kohta tai parveilun jatkuminen tavallista pitempään on seurausta joko erityisen korkeasta lämpötilasta tai lämpötilan hitaammasta laskusta verrattuna huippulämpötilaan, mikä vaikuttaa lennon aloittamiseen ja lopettamiseen.

Olli Elo ja Olavi Blomster kertoivat *lapponaria*-havainnoistaan 25.4. 1993 Pyhtään Munasuolta. Päivällä oli selkeää, lähes tyyntä, aurinko paistoi ja lämpötila oli +20 °C. Ensimmäinen koiras havaittiin klo 19.30 ja seuraava 19.55. Tämän jälkeen seuraavan tunnin aikana havaittiin pari yksilöä, kunnes klo 21.05 alkaen hetkittäin oli useita yksilöitä lennossa melko samanlaisesti. Suolta poistuttiin noin klo 23.00, jolloin oli reilusti hämärää. Vielä silloin perhosten lento jatkui edelleen ollen hieman hiipumassa. Lämpötila alkoi noin klo 21.00 kylmetä, mutta suolta poistuttaessa hengitys ei vielä huurunut (lämpötila oli siis yhä melko korkea).

Kari Vaalamo kertoi samanlaisesta havainnosta, jonka hän teki yhdessä Kai Salorannan ja Tervosten kanssa. Kiteellä 1982 toukokuun 8. päivä suolla oli vielä vähän lunta. Päivällä oli aurinkoista ja noin +20 °C läm-

mintä. Illalla ei ollut lentoa, vaikka aurinko oli jo laskenut kokonaan. Parveilu alkoi 40 min. auringon laskun jälkeen. Koiraiden aloitettua aktiivisen lennon sitä kesti maksimissaan tunnin verran. Perhosten lennon loppuessa oli hämärää, mutta lentävät yksilöt olisi silti vielä havainnut. Illalla oli lennossa useita kymmeniä koiraita ja joitakin naaraita löytyi seuraavana päivänä. Lämmin virtaus loppui yön aikana ja lämpötila laski nopeasti.

Seppo Mäkelä sai Liperin Honkalammelta 30. huhtikuuta 1994 yhden *lapponaria*-koiraan valopyydyksestä. Illalla klo 21.00 oli +9 °C, seuraavana aamuna +5 °C ja päivällä +9 °C. Näinä päivinä viimeiset lumen rippeet katosivat pois. Havaintopaikka on 200 m lähimmältä suolta, mutta suolta lajia ei ole etsimisestä huolimatta löydetty.

Pekka Robert Sundell

Varapuheenjohtajamme pihaan pesiytynyt kaksi harvinaista Gelechiidae-heimon pikkuperhosta

Vesa Lepistö rakensi Sipooseen (668:41) uuden omakotitalon ja vuonna 1996 kunnosti pihapiirin oivalliseksi kedoksi istuttamalla ja kylvämällä erilaisia ketokasveja. Käydessäni kesällä 1997 Vesun luona kiinnitin huomiotani keltasauramon (*Anthemis tinctoria*) kohtalaisen runsaaseen esiintymiseen kedolla. Vesun yksi valorysistä on vuodesta toiseen sijainnut noin parinkymmen metrin päässä lähimmistä nyt kasvavista keltasauramoista. Alkoi mielenkiintoinen odotus.

Palkinto tuli yllättävän nopeasti. Vuoden 1998 rysämateriaalista löytyi kaksi *Metzneria santolinella* (Amsel) -yksilöä: 1 m rysäjaksolla 1.-10.6. ja 1 f 11.-17.6. Seuraavaan vuoteen olivat odotukset korkealla, mutta tuloksena oli vain 1 f jaksolla 3.-5.7.1999. Vuosi 2000 antoi hieman paremman tuloksen: 1 m ja 4 f ajalla 16.-30.6. Määrytykset on varmistettu genitaalipreparaateilla, vaikka perhonen on lähes aina päältä päin tunnistettavissa.

Vuoden 2000 jymypaikka oli kuitenkin *Isophrictis anthemidella* (Wocke) -lajin löytyminen kokonaista yhdeksän yksilön voimalla.

Kaikki yksilöt olivat samassa koentajaksossa 27.-30.6.

Lajia on mahdoton erottaa varmuudella pietaryrtiltä elävästä sisarlajistaan (*A. striatella* D.&S.) ilman genitaalien tutkimista. Genitaalierot ovat selvät sekä koiraalla että naaraalla, ja Sipoon yksilöistä on tehty preparaattit. Lentoaika antaa viitteitä siihen, mitä yksilöitä kannattaa alkaa tutkia tarkemmin. *I. anthemidella* on selvästi aikaisemmin lennossa. Päälekkäisyyttä on vain yleensä kesä- ja heinäkuun vaihe.

Molemmat Vesan pihalta löydetty lajit ovat monofageja keltasaura-

molla, joka on harvinainen kasvi maassamme. Sipoota lähin tiedossani oleva keltasauramokasvusto on Ruotsinpyhtäällä, ja sekin sijaitsee pihapiirissä ja on siemenkylvön seurausta. Tästä kasvustosta kirjoittajalla on koekasvatus, jonka tulokset selviävät loppukevällä. Molemmat Vesan pihapiirin lajit esiintyvät tietämäni mukaan yhdessä vain Paraisilla. Vesan pihalle lajit ovat ilmeisesti tulleet Suomenlahden yli Baltiasta, ja asettuneet "taloksi". *Metzneria santolinella* on viime vuosina tavattu paikoista, joissa ei kasva keltasauramo. Tiedossani on aina-

kin löydöt Vantaalta, Lemlandista ja Kökarista. *I. anthemidella* ei ole viime aikoina tiettävästi saatu muualta kuin Paraisilta.

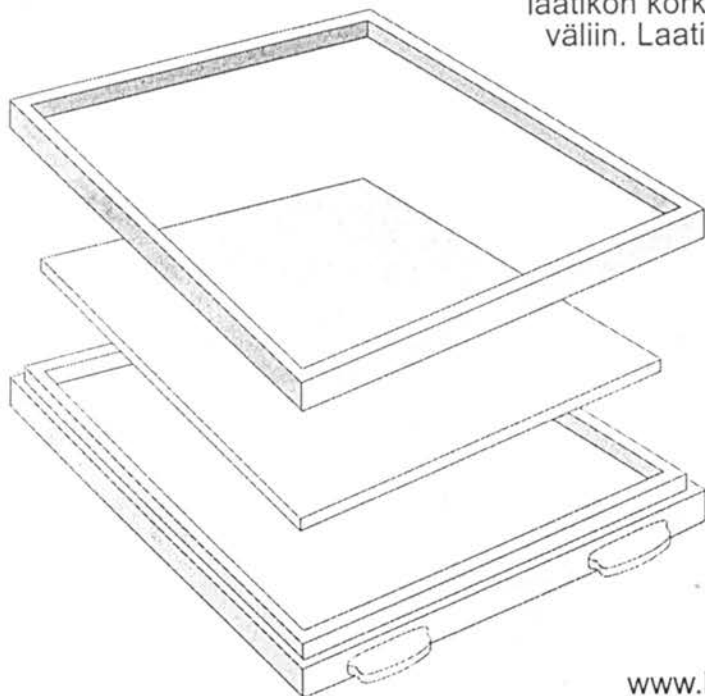
Varapuheenjohtajamme on tehnyt hienon työn ja todistanut, että vaativatkin lajit etsivät jatkuvasti uusia ympäristöjä ja pystyvät kolonisoi- maan ne - ainakin tilapäisesti. Vesan pihalajit on helppo kasvattaa, joten älkää repikö kaikkia kasveja käydes- sänne visiitillä.

Kari Vaalamo

Teen kokoelmalaatikot käsityönä!

Katso esimerkki toteutetuista laatikoista internetistä!

Hanki mieleisesi kokoelmakaappi, niin teen siihen sopivat laatikot. Ilmoitat vain kaapin sisämitat! Yhden laatikon korkeus 50 mm + väljyys 2 mm laatikoiden väliin. Laatikon leveys ja syvyys mittojen mukaan.

Laatikot voidaan kääntää ylösalaisin, jos levityksen jälkeen perhosten siivet eivät ole vielä täysin kuivuneet.

Hinta kokoperusteisesti:

esim. 10 kpl:n erä laatikoita,
40cm x 40cm (16 dm²) á 220 mk.
Suuremmat koot lisähinta 5,-/dm².
Pyydä tarjous haluamallesi
laatikoiden määrälle!

50mm

Markku Sihvonen
Kalliotie 15
57710 Savonlinna
p. (015) 536 625
f. (015) 536 626
gsm 050-555 6625

tele-palvelu.sihvonen@kolumbus.fi
www.kolumbus.fi/markkus ja avaa käsityöt ☺

Tiedotuksia

Toimisto

Toimisto on kesällä avoinna maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10-14 ja tiistaisin ja torstaisin klo 12-18. Perjantaisin toimisto on suljettu.

Tarvikevälityksen myynnistä ja jäsenrekisteritietojen ylläpidosta toimistossa huolehtii toimistos sihteeri. Siksi toivomuksenamme on, että näihin liittyvät kyselyt kohdistettaisiin hänelle. Jos haluat keskustella jonkin tarvikkeen ominaisuuksista tai käytöstä toiminnanohjaajan kanssa, jätä soittopyyntö tai soita tähän varattuun soittoaikaan.

Toiminnanohjaaja vastaa harrastukseen liittyviin kysymyksiin tiistaisin klo 12-16 välisenä aikana (ei kuitenkaan loma-aikana). Soittoaika on ensisijaisesti varattu yleisluonteiseen neuvonta- ja opastuspalveluun, ei "havaintotietotoimistona" toimimiseen tai muuhun lajeihin keskittyvään neuvontaan. Akuuteissa ja vakavissa ongelmatilanteissa voi tietysti ottaa yhteyttä muinakin aikoina.

Toiminnanohjaaja on lomalla 4.6.-1.7. välisenä aikana.

Tarvikemyynnin uutisia

Tarvikkeita voi nyt ostaa pankkikortilla

Tarvikevälitykselle on hankittu kannettava maksupäätte, joka mahdollistaa tarvikkeiden maksamisen pankkikortilla. Pyrkimyksenämme on vähentää käteisellä tapahtuvaa rahanliikennettä.

Tarvikevälitystä ei enää kaikissa kuukausikokouksissa

Koska tarvikkeiden myynti kokousten yhteydessä on ollut selvästi aiempaa vähäisempää, kokousmyyntiä ei enää järjestetä kaikissa kuukausikokouksissa. Jatkossa tarvikkeita välitetään vain viikonloppukokouksessa sekä huhti- ja toukokuun kokouksissa. Tällöinkin tarjolla on tarvikevalikoima vain eniten myydyistä tuotteista (neulat, lamput, kirjat). Harvemmin ostettavia tuotteita ja suurikokoisia tuotteita (laatikot, pyydykset) toimitetaan vain etukäteistilauksesta, joka on ilmoitettava toimistolle viimeistään kaksi päivää ennen kokousta. Kauempaa kuukausikokouksiin saapuville tarvikkeita voidaan kuitenkin toimittaa etukäteistilauksen mukaisesti myös muihin kokouksiin.

Tarvikkeiden saannissa hankaluuksia

Monien eri artikkelien hankinnassa tarvikevälityksen myyntiin on ollut jatkuvasti ongelmia. Erityisen ongelmallisia ovat tarvikkeet, joille ei ole teollista valmistajaa (rysät, osa haaveista, syankaliumpullot, koteloitunut kuristimet jne.). Näiden tuotteiden kohdalla olemme pakotettuja tyytymään tilanteeseen, jossa tavaran saanti välitykseen on satunnaista ja hankinta-aika usein pitkä.

Lisäksi ongelmia on ollut myös eräiden ulkomailta hankittavien tuotteiden saannissa. Esimerkiksi etikettineuloja on tilattu jo lokakuussa 2000, mutta ainakaan tätä kirjoitettaessa (8.5.01) emme ole saaneet niitä uudistetuista tilauksista huolimatta. Pisimmän "tsekki-haavin" varren suhteen (110-550 cm) tilanne on vielä ongelmallisempi, sillä ne ovat olleet tilauksessa jo 1,5 vuotta!

Pahoittelemme tilannetta ja toivomme ymmärtämystä sille, että emme mitenkään pysty takaamaan sitä, että kaikkia tuotteita on saatavilla jatkuvasti.

Pyydykset ja syankaliumpullot taas myyntiin

Pitkin kevättä kysyttyjä pyydyksiä ja syankaliumpulloja on saatu tai saadaan aivan lähiaikoina. Pyydyksistä tarjolla on syöttörysiä hintaan 100 mk/kpl ja normaalikoon (ø 60/35 cm) valorysiä (perinteinen laipallinen malli 300 mk/kpl ja laipaton malli 200 mk/kpl). Lisäksi pyydyksiin on saatavissa keräysastioita (syöttörysiään 5 litran astia suojahupulla 100 mk/kpl ja valorysiään 10 litran astia koentaverkolla ja hupulla 130 mk/kpl). Suurempaa valorysämallia tai ns. matkavalorysää emme tänä vuonna pysty toimittamaan. Myös haaveista tarjolla on vain "tsekki-mallia".

Uusia tuotteita

Koepuutet. Etupäässä pikkuperhosten tallentamisessa käytettäviä lasia, kumikorkillisia koepuutkia on nyt myynnissä 10 kappaleen erissä. Puutkia on kahta eri kokoa. Pienempi koko (pituus 8 cm, halkaisija 1 cm) maksaa 10 mk/10 kpl ja suurempi (pituus 9 cm, halkaisija 1,4 cm) 15 mk/10 kpl. Suurempi koko soveltuu hyvin myös pienikokoisten mittareiden tallentamiseen.

"Keski-Euroopan kääriäiskirja".

Josef Razowskin kirjoittaman kääriäiskirjan on luvattu ilmestyvän kesä-heinäkuussa (2001). Olemme ennakotilanneet kirjan tarvikemyyntiin ja toivomme saavamme kääriäiskirjan tarvikevälitykseen vielä kesän aikana. Saksankielinen kirja vastaa formaatiltaan välittämäämme Keski-Euroopan jäytäjakoikirjaa (Gelechiidae).

"Perhospuutarha"-kirja.

Menossa on Perhospuutarhojen vuosi, jonka suojelija on Tasavallan presidentti. Sen johdosta Kauri Mikkola ja Hannu Tanner ovat julkaisseet upean värikuvakirjan: Perhospuutarha (Tammi).

Kirjassa on kuvat kaikista 75:stä pihoilla ja puutarhoissa käyvästä päiväperhostamme, 50 muusta perhostasta ja hyönteisestä sekä 1000 puutarha- ja 300 luonnonkasvista; ne ovat Jussi MurtoSaaren ja kirjoittajien ottamia. Havaintoaineistoa mekkasveista on kerätty Suomen Perhostutkijain Seurassa. Kirjan päähuomio on perhosten elintavoissa, kukkaketojen hoitamisessa sekä mekkasvien valitsemisessa puutarhaan.

Kirjan myyntihinta on 220 mk ja se on heti saatavilla.

Seuran internet-sivulta (www.perhostutkijainseura.fi) löytyy tietoa myös tarvikkeiden saatavuudesta.

Seuran sivuille pyritään päivittämään tietoa tarvikkeiden saatavuudesta. Kun jokin artikkeli loppuu varastosta tai varastosta puuttunut tuote saadaan jälleen myyntiin, siitä ilmoitetaan sivuilla mahdollisimman nopeasti.

Kokoukset

Suomen Perhostutkijain Seuran kuukausikokoukset pidetään Helsingin yliopiston Ekologian ja systematiikan laitoksen suuressa luentosalissa (P. Rautatiekatu 13) klo 18.30 alkaen. Syksyn kokousohjelma on seuraava:

Syyskuun 19.

Markus Rantala: Hyönteisten seksuaalikäyttäytymisestä.

Lisäksi muita aiheeseen liittyviä perhosesimerkkejä.

Lokakuun 10.

Jaakko Kullberg: Dragsfjärdin Öron perhoslajistosta.

Marraskuun 14.

Lapin perhoskesät 2000 ja 2001 (kts. havaintojen ilmoittaminen).

Joulukuun 12.

Sääntömääräinen syyskokous
Kokouksessa käsitellään Seuran sääntöjen määräämät asiat: toiminta- ja taloussuunnitelmat, hallituksen jäsenten valinta erovuoroisten tilalle sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien valinta.

Lauri Kaila: Heinäkoitutumiksi (Elachistidae) Australiassa.

Mahdollisista ohjelmamuutoksista ja -täydennyksistä tiedotetaan Seuran internet-sivuilla.

Merilapin hyönteisleiri

Oulun luonnonystävään yhdistyksen hyönteiskerho järjestää Tornion Kalkkimaalla hyönteisleirin jonka aikana on tarkoitus selvittää kalkkikolmion alueen ja Perämeren kansallispuiston hyönteisfaunaa **mahdollisimman suurella asiantuntijajoukolla.**

Alustava ohjelma

Ke 4.7 Kokoonntuminen illan kuluessa Kalkkimaalle.

To 5.7 Kansallispuisto

Pe 6.7 Kalkkikaivosten alue

La 7.7 Kallinkangas, rannikkoalueet, yhteenveto, leiri päättyy

Su.8.7 Tukikohta käytössä tarvitseville, "varapäivä"

Leirin tukikohtana toimii Kalkkimaan kaivoksen (Saxo Oy, ajo-ohjeessa merkitty tähdellä) tyhjillään oleva asuntolarakennus. Saarilla liikumisen organisoivat kansallispuiston henkilökunta, ja osallistujille järjestetään tutkimuslupa puiston alueelle.

Osallistujat huolehtivat muonituksestaan itse, yöpymisen suhteen on varauduttava nukkumaan lattialla makuupussissa, eikä toistaiseksi ole tiedossa edes patjoja, joten retkipatjatkin mukaan.

Leirille ilmoitaudutaan maksamalla 15.6.2001 mennessä 100 mk tilille Oulun hyönteiskerho 800022-5379794. Muuta osallistumismaksua ei ole. Maksu käytetään järjestelykuluihin, joten peruutustapauksessa ilmoittamismaksua ei palauteta. Maksun lisäksi on tiedotettava, mikäli tarvitsee kuljetusta Keminiin liikenneasemilta. Leiriin liittyvät kyselyt, ilmoitukset yms. joko sähköpostilla pekka.tokola@oulu.fi, tai osoitteeseen Pekka Tokola, Maisterintie 3 90570 Oulu. puh. 040 513 4662.

Alueella esiintyvät mm. seuraavat perhoslajit (ja monta hyvää odottaa löytäjänsä)

Lycaena helle

Pseudoaricia nicias

Cauchas rufimitrella
Lampronia redimitella
Lampronia standfussiella
Nemapogon wolffiellus
Niditinea truncicolella
Bucculatrix obscurella
Kessleria fasciapennella
Euhyponomeutoides ribesiellus
Depressaria artemisiae
Agonopterix broennoeensis
Elachista diderichsiella
Elachista compsa
Elachista zernyi
Elachista trapeziella
Coleophora lithargyrinella
Scythris fuscopterella
Gnorimoschema valesiellum
Gnorimoschema nordlandicoellum
Klimeschiopsis kiningarella
Cydia cornucopiae
Dichrorampha alpinana
Sesia bembeciformis
Oidaematophorus rogenhoferi

Oulun hyönteiskerho

Marko Mutanen, Tomi Mutanen, Panu Välimäki, Pekka Tokola, Juhani Itämies, Heikki Pöykkö

Ketoraivaustalkoot Kōkarissa

Suojelutoimikunta järjestää yhdessä WWF:n ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen kanssa ketoraivaustalkoot Kōkarissa 1-2.9. 2001. Kōkarissa on vielä jäljellä verrattain paljon kasvilisuudeltaan ja perhoslajistoltaan arvokkaita ketoja. Laidunnan loputtua ketoja uhkaa kuitenkin umpeenkasvaminen kun katajat leviävät entisille laidunmaille.

Katajia raivataan yhteisvoimin Österbyggen kylässä ja Hamnön saarella viikonloppuna 1-2.9.. Kōkariin lähdetään Korppoon Galtbystä perjantaina 31.8.. Paluumatka sunnuntai-iltapäivällä. Majoitus edellisten kesien tapaan Antons gästhemilä. Majoitus ja ruokailu on leiriin osallistujille ilmainen, mutta jokainen maksaa matkansa Kōkariin itse. Yöllä on mahdollisuus harrastaa valo- ja syöttöpyyntiä.

Talkoisiin ilmoittautuminen Seuran toimistoon (puh. 09-477 2310, fax 09-477 2311 tai sähköpostitse toi-

misto@perhostutkijainseura.fi. Ilmoittautuneille lähetetään tarkemmat ohjeet myöhemmin.

Havaintojen ilmoittaminen

Edellisvuosien tapaan Seura jatkaa perhoshavaintotietojen keräämistä. Kaikki havaintolomakkeet palautetaan Seuran toimistoon Mannerheimintie 146, 00270 Helsinki, sähköposti: jari.kaitila@perhostutkijainseura.fi. Lisäksi havaintoja voi ilmoittaa Seuran, Arto Avannon tai Pertti Pakkasen internet-sivun kautta (kts. nettisivutiedote). Internet-sivuille ilmoitettuja havaintoja ei tarvitse ilmoittaa uudelleen lomakkeilla.

Havaintotietosi ehtivät laadittaviin kokouksyhteenvetoihin, kun palautat ne viimeistään 12.12.2001 mennessä (joulukuun kokous). Lapin havainnot tulee palauttaa 30.9.2001 mennessä (käsitellään jo 14.11.2001).

Seuran internet-sivut

Seuran sivut ovat olleet avoinna jo jonkin aikaa. Käy katsomassa osoitteessa www.perhostutkijainseura.fi. Vaikka sivut vielä nykyisellään ovatkin melko vaatimattomat, niitä on tarkoitus koko ajan kehittää. Sivuille pyritään päivittämään ajan-kohtaisia tietoja.

Määrittyskuvia

Mikrojen (yli 1000 lajia imagoja) ja suurperhostoukkien määrittyskuvia on verkossa osoitteessa members.nbci.com/silvonen (Kimmo's Lep Site).

Kimmo Silvonen

Tietokoneohjelma havaintojen tallentamiseen

Biotella on ilmainen tietokantaohjelma, jolla voi tallentaa hyönteisiä koskevia havaintoja. Sen avulla voi pitää kirjaa mm. havaintopaikoista, -ajoista, -tapahtumista, kentällä havaituista hyönteisistä sekä kokoelmayksilöistä. Kukin tieto talletetaan vain kertaalleen, mikä nopeuttaa ohjelman käyttöä. Ohjelmalla voi tulostaa etikettejä ja siitä voi siirtää tietoja myöhemmin julkistettavaan Internetissä toimivaan keskustietokantaan.

Biotella on englanninkielinen ja tulee tällä hetkellä Euroopan perhosista kootun luettelon ja lajikoodien kanssa. Näiden, sekä maakunta- ja kuntaluetteloiden laajentamisen jälkeen ohjelma soveltuu käytettäväksi missä päin maailmaa tahansa.

Biotella perustuu Microsoft Access 2000 tietokantasovellukseen ja vaatii sen toimiakseen. Se on koodattu

Visual Basicilla ja Microsoft Accessin makrokielellä ja koodi on käyttäjien vapaasti tarkasteltavissa ja paranneltavissa. Ohjelmaa on tarkoitus päivittää käyttäjiltä saatavien kommenttien ja ohjelmanosien perusteella. Ohjelman analysointi- ja raportointitoiminnot ovat toistaiseksi rajalliset.

Biotella on mahdollista ladata webista osoitteesta www.bioshare.net/biotella/.

Hannu Saarenmaa
hannu.saarenmaa@swipnet.se

Ei muutoksia eettisiin ohjeisiin

Seuran keräilyeettiseen ohjeistoon ei ole tehty muutoksia, vaan ohjeet ovat voimassa sellaisena kuin ne olivat viime vuonna. Ohjeet löydät Baptrian 2/1999 sivuilta 129-132. Ne, jotka ovat liittyneet jäseneksi tämän Baptrian ilmestymisen jälkeen ovat saaneet ohjeiston uuden jäsenen ns. peruspaketin mukana. Jos ohjeiden suhteen tulee epäselvyyksiä ota yhteyttä eettisen toimikunnan jäseniin.

Tässä vielä muistutus parista perusohjeesta, joiden noudattamista on syytä erityisesti korostaa :

Hanki aina maanomistajan lupa, jos asetat valo- tai syöttirysiä muualle kuin omalle maallesi, siitä riippumatta onko maanomistaja yksityinen henkilö vai julkinen yhteisö (kunta, valtionmaa jne).

Aina nimi ja muut yhteystiedot näkyviin rysissä, siitä riippumatta että sen pitämiseen on lupa. Seuran rysäkortti on hyvä malli, mutta mikä tahansa tukevasti kiinnitetty, sateen kestävä ja selkeä infolappu käy.

Harkitse rysän sijoituspaikka myös niin, että se ei aiheuta ongelmia tai häiriötä tai ole liian ärsyttävällä tavalla näkyvillä mikäli alueella liikkuu muita ihmisiä. Minimoi samalla myös ilkivalta- ja varkausriskejä.

Informoi ihmisiä siitä mitä teet ja miksi, kerro myönteisellä tavalla perhosharrastuksen ja tutkimuksen hyödyistä. Suhtaudu myönteisesti ihmisten kyselyihin ja uteliaisuuteen.

Minimoi riskitekijät rysämyrkköjen käytössä ja sähköasennuksissa. Noudata huolellisesti kaikkia varo-ohjeita. Erityistä ennakoivaa varovaisuutta on noudatettava jos alueella liikkuu lapsia tai "muita" kotieläimiä.

Luonnonsuojelualueilla tarvitaan aina lupa jos aiot ottaa talteen näytteitä !

Muutoksia etuoikeusalueisiin

Häiveperhosen (*Apatura iris*) esiintymiseen liittyvät kolme etuoikeus-alueita Kirkkonummen Volsissa on purettu. Vastaava Dragsfjärdin etuoikeusalue ja Turun X. *gilvago* -alue

säilyvät toistaiseksi. Näistä alueista rajoineen löydät tarkemmat tiedot Baptriasta 2/1999 s. 127-128.

Kirkkonummen alueen osalta purku perustuu ensisijaisesti siihen, että häiveperhonen on vahvasti yleistynyt ja levinnyt pitkin etelärannikkoa laajalti, sitä voi löytää hyvin monilta sopivilta biotoopeilta Tammisaaren ja Virolahden välillä. Eettinen toimikunta kehottaa hakemaan lajin näytekylöitä kuitenkin muualta kuin tunnetuilta "perinteisiltä" paikoilta.

Häiveperhosen syöttirysäkielto ja talletusrajoitukset lievenevät suosituksiksi

Häiveperhosen syöttirysäkeräilykielto lievenee *suositukseksi* olla keräämättä lajia syöttirysällä. Samalla toimikunta suosittaa kuitenkin malttia ja kohtuullisuutta erityisesti tämän lajin naaraiden keräämisessä. Näytekylöt omaa kokoelmaa varten voi toki tallettaa, mutta keräämistä yli oman tarpeen vaikkapa vaihtamista varten ei voida pitää hyväksyttävänä. Jos aihetta ilmenee voidaan joutua uudelleen harkitsemaan paikallisia tai menetelmäkohtaisia rajoituksia häiveperhosen osalta.

Erityisesti Kirkkonummen alueella, joka nyt määritellään 6x6 km alueeksi koordinaattiruudukolla 6672-6678 ja 353-359 - Urbysbergetin luonnonsuojelualueen ympärillä (ulkopuolella) toivotaan harrastajien pidättävän syöttirysäkeräilyä, ja noudattavan erityistä malttia myös haavikeräilyssä !

Kirkkonummella tarkkana !

Lisäksi on syytä korostaa sitä, että Kirkkonummen alueella on luonnonsuojelualueita laajennettu ja lisätty ja siellä liikkuvan perhosharrastajan tulee siksi kiinnittää erityisesti huomiota siihen, ettei ilman asianomaista lupaa vahingossakaan eksy ls-alueille keräilytarkoituksessa. Viimeisimmät tiedot ls-alueiden rajauksista on saatavilla Kirkkonummen kunnan ympäristötoimistosta (Merja Puomies, puh. (09) 296 72 524 tai sähköposti: merja.puomies@kirkkonummi.fi).

Varo mehiläistarhoja

Samalla muistutamme, että eettinen ohjeisto kieltää syöttirysien käytön mehiläistarhojen läheisyydessä, mikäli käytetään tarhamehiläisiä houkuttelevaa syöttinestettä. Varoetaisyys on 500 metriä tarhasta. Lisäämällä tilkan etikkaa syöttinesteeseen voi mehiläisongelman poistaa helposti.

Rosvot kiinni ! Tehostettu valvonta 2001

Eettinen toimikunta tulee kuluvana kesänä toteuttamaan tehostettua rysävalvontaa. Toivomme myös jäsenistön tarkkailevan tiiviisti "liikuskelihoita" sekä omien, että kaverien rysien tuntumassa, jotta mahdolliset rysärosvot ja varkaat saadaan tunnistetuksi ja kiinni.

Ilmoittakaa epäilyttävistä havainnoistanne ja tietysti myös sattuneista rysä- ja laitevarkauksista tai murtautumisista mahdollisimman nopeasti eettisen toimikunnan jäsenille (katso yhteystiedot seuraavalta sivulta).

Vesa Lepistö
SPS Eettinen toimikunta
p. (09) 272 8778 kotiin, tai 0400
967 104
E-mail : vesa.lepisto@rastor.fi

HALLITUKSEN NIMEÄMÄT TOIMIKUNNAT

Taloustoimikunta:

Timo Ranki, Bredantie 8 B 11, 02700 Kauniainen, puh. 09-661 100 t, 050-551 3838, e-mail: timo.ranki@ifa.fi
 Mikael Englund, Lammaskatu 5, 04430 Järvenpää, puh. 09-685 81201 t
 Jaakko Karvonen, Jaakonkuja 1 F 7, 90230 Oulu
 Risto Martikainen, Hallituskatu 23 A 12, 33200 Tampere, puh. 03-222 1816 k, 03-389 9199 t, e-mail: viestipaino@viestipaino.fi
 Jouko Nurminen, Alastuvankatu 1, 24240 Salo

Suojelutoimikunta:

Pekka Robert Sundell, Raisiontie 4 B 15, 00280 Helsinki, puh. 09-241 5450, 0400-783 355, e-mail: faunatica.pekka@jippii.fi
 Juha Salokannel, Toikantie 6 B 13, 36240 Kangasala, puh. 03-364 1614, 040-743 7653, e-mail: juha.salokannel@nic.fi
 Olavi Blomster, 17130 Vesivehmaa, puh. 0201 333 271
 Juhani Itämies, Kaitoväylä 25 A 6, 90570 Oulu, puh. 08-553 1253 t
 Jari Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa, puh. 050-586 8531, e-mail: jari.kaitila@perhostutkijainseura.fi
 Heikki Kronholm, Ahventie 5 as 19, 45160 Kouvola, puh. 05-320 2651 k
 Jaakko Kullberg, Ruorikuja 2 B 19, 02320 Espoo, puh. 09-813 8513 k, e-mail: jaakko.kullberg@helsinki.fi
 Reima Leinonen, Laajankankaankatu 9 B 1, 87500 Kajaani
 Marko Nieminen, Pullerikinahde 10 K 26, 33710 Tampere, puh. 03-363 0902
 Mika Pajari, Nuottamiehentie 10 D 18, 80140 Joensuu, puh. 013-803 315 k
 Juha Pöyry, Hiomotie 46 A 8, 00380 Helsinki, puh. 09-349 9167, e-mail: poyry@vyh.fi
 Ari Uusimäki, Eskolantie 16 B 18, 00720 Helsinki, puh. 050-380 7199
 Magnus Östman, Aleksandersgatan 19 b 23, 06100 Borgå, puh. 019-523 2097 k, e-mail: magnus.ostman@naturochmiljo.fi

Eettinen toimikunta:

Vesa Lepistö, Stadsvikintie 82, 01150 Söderkulla, puh. 09-272 8778 k, 09-6151 8206 t, e-mail: vesa.lepisto@rastor.fi
 Erkki Franssila, Tempelkatu 1 A 13, 00100 Helsinki, puh. 09-409 279 k
 Jyrki Lehto, August Eklöfintie 22, 06750 Tolkkinen, 0400-978 980
 Markus Lindberg, Meritullinkatu 15 D 45, 00170 Helsinki, puh. 09-135 6123 k, e-mail: markus.lindberg@abo.fi
 Karl-Erik Lundsten, Rintamamiehentie 7, 02600 Espoo, puh. 09-541 5711, 040-550 4157

Havaintotoimikunta:

Kari Nupponen, Miniatontie 1 B 9, 02360 Espoo, 09-813 8882 k, e-mail: kari.nupponen@tietoenator.com
 Teemu Klemetti, Kasilankuja 4 as 1, 55100 Imatra, 040-537 0448
 Jari Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa, puh. 050-586 8531, e-mail: jari.kaitila@perhostutkijainseura.fi
 Jaakko Kullberg, Ruorikuja 2 B 19, 02320 Espoo, puh. 09-813 8513 k, e-mail: jaakko.kullberg@helsinki.fi
 Marko Mutanen, Virkakatu 5 C 1, 90570 Oulu, puh. 08-349 556 k, 040-824 6749, e-mail: marko.mutanen@mail.student oulu.fi
 Reijo Teriaho, Tuulismäentie 22 C 13, 20360 Turku, puh. 02-238 6628 k

Ohjeita kirjoittajille

Baptria sisältää ensisijaisesti perhosisia käsitteleviä artikkeleita, mutta myös muita hyönteisryhmiä koskevia kirjoituksia voidaan julkaista. Artikkeleiden sisältöä ei rajata, pääpaino on kuitenkin faunistisilla ja ekologisilla töillä. Lehdessä julkaistaan myös Suomen Perhostutkijain Seuran kokouksesitelmää ja seuran tiedoituksia.

Käsi kirjoitusten lähettäminen

Käsi kirjoitus lähetetään päätoimittajalle tämän ohjeiston mukaisesti valmisteltuna kahtena paperitulosteena ja sähköisenä versiona. **Tekstitiedoston ja taulukot voi laatia tavallisimmilla tekstinkäsittelyohjelmilla, mutta ne pitää tallentaa .txt, ascii tai .rft -muodossa (jos sisältää taulukoita).** Mukaan voi liittää käsi kirjoitukseen liittyvän kansikuvaehdotuksen. Käsi kirjoituksen tulee sisältää tekijän yhteystiedot sekä erillisillä sivuilla kuvat, kuvatekstit ja taulukot.

Toimitus pidättää itsellään oikeuden muuttaa käsi kirjoitusten ulkoasua ja pituutta muuttamatta asiiasältöä. Jos kirjoittaja haluaa artikkeleensa enemmän nelivärikuvia kuin mitä toimitus on esittänyt, kirjoittaja maksaa ylimääräiset kulut.

Lehdessä ei ole käytössä virallista asiantuntijalausuntojärjestelmää.

Käytännössä käsi kirjoitukset lähetetään vähintään yhdelle toimituksen ulkopuoliselle asiantuntijalle kommentoitavaksi. On suositeltavaa, että kirjoittajat ottavat huomioon nämä kommentit ja tekevät tarvittavat muutokset käsi kirjoitukseen.

Suosittelava muotoilu

Otsikko: lyhyt ja informatiivinen. Tarvittaessa mainitaan soluissa käsiteltävä taksoni.

Tiivistelmä: englanninkielinen tiivistelmä ja otsikko pitäisi laatia yli kahden painetun sivun pituisiin käsi kirjoituksiin. Enintään 150-sanaisten tiivistelmän tulee sisältää tekstin oleelliset kohdat. Ruotsinkielisten tekstien yhteyteen laaditaan myös suomenkielinen tiivistelmä.

Tekijöiden nimet ja osoitteet: annetaan siinä järjestyksessä kuin ne halutaan julkaistavaksi.

Otsikot ja alaotsikot: voivat haluttaessa olla numeroituja, ne erotetaan tekstistä rivivälillä.

Teksti: kirjoitetaan *kakkosrivivälillä* vain paperin yhdelle puolelle ilman sisennyksiä ym. erityismuotoiluja. Kappaleet erotetaan ylimääräisellä rivivälillä. Jos korvaat koiras- ja naarasmerkit erikoismerkeillä, käytä merkkejä joita ei tekstissä muuten esiinny (esim. \$, £). Tekstin mukana on oltava selvitys siitä, millä merkeillä koiras- ja naaras- merkit on korvattu. Yksi naaras tai koiras merkitään yhdellä merkillä, kaksi tai useampia kahdella merkillä (esim. 1\$ ja 7££). Yksilö lyhennetään ex. ja monta yksilöä exx. Vain alalaji-, laji- ja sukunimi kursivoidaan (allevivataan) tekstissä. Taivutusmuotoja, joissa nimen sanavartalo muuttuu tulee välttää; *Autographa gamma - Autographa gamman, Acherontia atropos - Acherontia atropoksen*. Tekstissä pitää viitata kaikkiin esitettyihin kuviin (kuva 1) ja taulukoihin (taulukko 1). Kirjallisuuteen viitataan tekstissä seuraavasti: Somerma ja Väisänen (1994); (Somerma & Väisänen 1994); Kuussaari ym. (1995); (Kuussaari ym. 1995); (Somerma & Väisänen 1994, Kuussaari ym. 1995). Painossa olevaan käsi kirjoitukseen tai julkaisemattomaan aineistoon voi viitata (painossa) tai (P. Perhostaja, henk. koht. tiedonanto). Valmisteilla olevaan käsi kirjoitukseen ei suositella viitattavan koska sen sisältö voi muuttua.

Taulukot: tulee muodottaa ja ne laaditaan samalla ohjelmalla kuin teksti. Älä käytä välilyöntejä taulukoiden laadinnassa. Taulukoiden tulee olla rakenteeltaan yksinkertaisia ja ymmärrettävissä olevia varsinaiseen tekstiin tutustumatta. Käytä vain vaakaviivoja.

Kuvat: kuvat, kartat, piirrookset, diagrammit jne. nimetään kuviksi ja numeroidaan. Moniosaisessa kuvassa osat erotetaan kirjaimilla. Kartat ja piirrookset yms. suositellaan lähetettäväksi sähköisessä muodossa (esim. TIFF -formaattissa) ja/tai enintään A6 (neljännes A4-sivusta) kokoisina paperilla. Valokuvat voi jättää joko paperikuvina tai diapositiiveina. Harmaasävykuvat voi toimittaa myös sähköisessä muodossa, kysy tarkempia ohjeita päätoimittajalta. Merkitse kaikkiin kuviin painettavan kuvan ulkopuolelle sen numero ja kirjoittajan nimi. Jos kuvia halutaan rajata, selkeät ohjeet annetaan erillisellä paperilla. Kuvamateriaali palautetaan vain eri sopimuksesta.

Taulukko- ja kuvatekst: laaditaan erilliselle paperille käsi kirjoituksen loppuun. On suositeltavaa, että taulukko- ja kuvatekst laaditaan myös englanniksi.

Kiitokset: kiitoksissa voi mainita vain nimet tai lisäksi mistä heitä kiitetään.

Kirjallisuusluettelo: Kirjallisuusluetteloon merkitään vain ne lähteet, joihin tekstissä viitataan. Alalaji-, laji- ja sukunimi kursivoidaan. Jokainen viite erotetaan toisistaan ylimääräisellä rivivälillä.

Aikakauslehden artikkeli:

Somerma, P. & Väisänen, R. 1994: Pikkuapollon (*Parnassius mnemosyne*) sisämaan esiintymä Someron Häntälässä. - Baptria 19: 53-59.

Kirja:

Scoble, M. J. 1995: The Lepidoptera: form, function and diversity. - Oxford University Press, New York. 2. painos.

Luku yhden tai useamman henkilön toimittamasta kirjasta:

Baldizzzone, G. 1996: Coleophoridae. - Teoksessa: Karsholt, O. & Razowski, J. (toim.), The Lepidoptera of Europe: 84-95. Apollo Books, Stenstrup.

Laitoksen tai järjestön julkaisema raportti tms. ilman nimettyä tekijää:

Ilmatieteen Laitos 1985: Kuu-kausikatsaus Suomen ilmastoon, heinäkuu 1985. - Valtion Painatuskeskus, Helsinki.

Internet-sivu:

Avanto, A. 18.4.2000: Perhoshavaintoja 1997-2000. - Internet-sivu, päivitetty 17.4.2000. <http://www.saunalahti.fi/~avanto1/>.

Internet-sivuihin viittaaminen ei ole suositeltavaa, sillä niiden sisältö ei ole pysyvää.

Painossa oleva artikkeli:

Voidaan sisällyttää kirjallisuusluetteloon korvaamalla vuosiluku (painossa)-tekstillä ja mainitsemalla sarjan nimi.

Valmisteilla oleva käsi kirjoitus tai julkaisematon aineisto:

Ei sisällytetä kirjallisuusluetteloon.

Eripainokset

Artikkelin kirjoittajille toimitetaan 25 eripainosta maksutta. Ylimääräisiä eripainoksia voi tilata omalla kustannuksella.

Baptria 3/2001

Sää ja hyönteisten vaellukset 2000	
Mikkola Kauri.....	93
Huomionarvoiset pikkuperhoshavainnot 1997-1998	
Mutanen Marko, Kullberg Jaakko, Nupponen Kari, Junnilainen Jari, Wikström Bo & Mutanen Tomi.....	99
Pohjois-amerikkalaisen <i>Holomelina aurantiaca</i> -lajiryhmän siilikäs Suomesta (Arctiidae)	
Sihvonen Pasi & Sihvonen Harri.....	121
Perhoskuva 2000.....	123
Perhoskuva 2001, "Ollaan perhosiksi"	124
Eliönäytteiden keräilystä ulkomailla: lupa-asiat kuntoon ennen maastoon menoa!	
Sääksjärvi Ilari E.	125
Rysän pohjalta	
Pitkästä haavinvarresta monipuolista hyötyä, Henrik Bruun.....	127
Lisähavaintoja <i>Lycia lapponarian</i> parveilusta, Pekka Robert Sundell	127
Varapuheenjohtajamme pihaan pesiytynyt kaksi harvinaista Gelechiidae-heimon pikkuperhosta Kari Vaalamo.....	127
Tiedotuksia.....	129
Hallituksen nimeämät toimikunnat	132